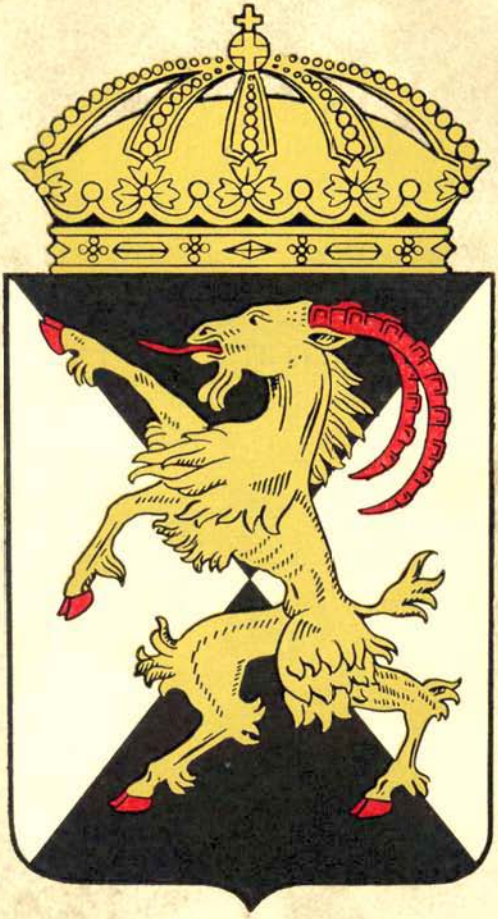

BOCKEN

Årsskrift för Hälsinge regementes Kamratförening 1965

BOCKEN

årsskrift

Utgiven av HÄLSINGE REGEMENTES KAMRATFÖRENING 1965

I redaktionen:

SVEN BRATT
GUNNAR FERNQUIST
IVAR HILLSTRÖM

GEFLEBORGS TR. A-B. GÄVLE 1965

INNEHÅLL

Förord 7
Majorens kompani 9
Kompaniets chefer 13
Om ledung och folkvapen 17
Rolfsta i Forsa 20
Löjtnantens boställe 22
Sista trossboden 29
Sex medaljerade 32
Soldat mot sin vilja 36
Kungen ville ha 38
När hälsingarna stred 40
Ett knippe levnadsöden 42
Brev till roten 48
När soldaten Strid 50
Forsaknektarna bygger 51
Chefens bekymmer 52
Dä' är mitt kompani 57
Ett minnesmärke 60
Rotehållarnas tack 61
Med landstorm i fält 62
Kapten hette Ilsken 69
En gåva från kungen 71
Ett solvarv i kronans kläder, årskrönika 73
Vi och vårt kompani med textbidrag av soldater 98
I fädrens spår 137
Saxat bland cyklar 144
Minne av vit transport 147
Stagården i Bollnäs 150
Lottarörelsen imponerar 154
Militär motorutbildning 155
Blå Stjärnan 156
Röda Korset 157
Regementets kamratförening 159
Annonsavdelning 161

Femte årgången av Bocken i dess nya utformning överlämnas härmed till läsekretsen.

Innehållet skiljer sig icke från sina föregångare vad beträffar disposition i stort. Kamratföreningens styrelse har givit klarsignal för fortsatt arbete efter tidigare riktlinjer, vilket redaktionen gärna tolkar som ett tecken på att kritiken mot tidigare årsskrifter varit välvillig och förstående.

Huvuddelen av redaktionsarbetet har som vanligt varit förlagt till senhösten och årsskiftet. Under våren företogs resor i Hälsingland för att vidtala skribenter, taga bilder och i övrigt söka lämpligt material för artiklar. Redaktionen har därvid mött stor hjälpsamhet utan vilken svårigheterna säkerligen blivit betydande.

Årets historiska avsnitt ägnas främst Forsa kompani. Det indelta kompaniets historia är knektarnas. Vid redovisningen av dessa har ingen hänsyn tagits till person utan har tillgången på tillförlitliga data och andra uppgifter helt varit bestämmande. Det begränsade utrymmet har därjämte uteslutit många intressanta och spännande livsöden.

Årsskriften är som alltid behäftad med brister. Redaktionen hoppas emellertid att läsekretsen skall överse härmed och söka förstå Kamratföreningens och redaktionens strävan: att genom årsskriften sprida upplysning om gammalt och nytt med anknytning till Hälsinge regemente.

Till alla författare, medarbetare och annonsörer, som genom intresse och generositet möjliggjort utgivandet, framför redaktionen ett varmt tack.

Upplagan är huvudsakligen utgiven häftad. En liten del av densamma är inbunden i klotband för försäljning efter hänvändelse till redaktionen.

Nästkommande årsskrift kommer i den historiska delen att avhandla Alfta kompani. Redaktionen vädjar till läsekretsen om hjälp med uppgifter och bilder, som kan bidraga till en redovisning av detta kompani på ungefär samma sätt och i den utsträckning som Forsa kompani i föreliggande årsskrift.

Redaktionen

Regementets Dag

äger rum i GÄVLE

söndagen den 13 juni 1965

MAJORENS KOMPANI SOM BLEV FORSA

Forsa kyrka

Överstevaktmästaren vid Norrländska storregementet fick på 1620-talet titeln major, som sedermera blev kvar som militär titel. Då Hälsinge regemente tillkom som särskilt förband omkring 1630 kom följaktligen dess tredje kompani att benämnas Majorens kompani. I samband med en omorganisation i slutet av 1750-talet ändrades benämningen till Premiärmajorens kompani, varefter det sedan 1834 kom att kallas Forsa kompani.

Chefskapet över kompaniet åvilade ursprungligen majoren med en löjtnant och en fänrik som närmaste officerare. Då premiärmajorstiteln infördes och dess innehavare med tiden kom att tilldelas även andra uppgifter, blev löjtnanten kompaniets egentlige chef under benämningen stabskapten, sedermera ändrat till kapten.

Kompaniområdet omfattade nordöstra hörnet av Hälsingland med undantag av socknarna längs kusten, vilka ingick i båtsmanshållet. Av kompaniets 150 soldatrotar fanns sålunda 59 i Forsa, 38 i Bergsjö, 16 i Norrbo, 9 i vartdera Hassela och Ilsbo samt 19 i Bjuråker. Den sistnämnda socknen ingick därjämte med 24 rotar i Delsbo kompanis område.

Efter att från början ha redovisats som regementets 3. kompani fick det troligen i samband med 1834 års omorganisation nummer 2 och slutligen nr 8. Kompaniets mössmärke utgjordes av en rund knapp, överklädd med rött tyg och däröver ett vitt kors.

Kompanichefens boställe utgjordes av kronohemmanet Rolfsta i Forsa socken. Det är numera i privat ägo, men dess byggnader har i stort sett behållits i oförändrat skick. I Forsa var också kompaniets samlingsplats och trossbod belägna. Trossboden torde vara den enda i sitt slag, som ännu står kvar i oförändrat skick inom Gävleborgs län.

Löjtnanten hade sitt kronoboställe i Bolle, Bergsjö socken, även detta med många alltjämt kvarvarande byggnader från militietiden. Fänriken slutligen hade sitt boställe i Hamre, Forsa socken. Fänriksgården är numera flyttad till annan plats och helt ombyggd.

Även underofficerarna skulle enligt Karl XI:s indelningsverk disponera kronoboställen, men då tillräckligt antal sådana ej fanns tillgängliga inom Hälsinge regementes område, tillerkändes dess underofficerare i stället 5 daler silvermynt årligen för att själva skaffa sig kvarter. Denna ersättning var i knappaste laget, och sedan underofficerarna med anledning därav framfört sina klagomål vid generalmönstringen 1728, förband sig Hälsinglands norra kontrakts allmoge genom en den 30 september samma år upprättad och underskriven förening att till följande vår bygga upp nödiga hus för underofficerarna vid Majorens, Delsbo och Järvsö kompanier. Dessa boställen skulle bestå av en stuga med kök och kammare, ett fähus samt ett härbre med källare därunder. Kronans ovan nämnda inkvarteringsbidrag skulle i stället utbetalas till resp. socknar.

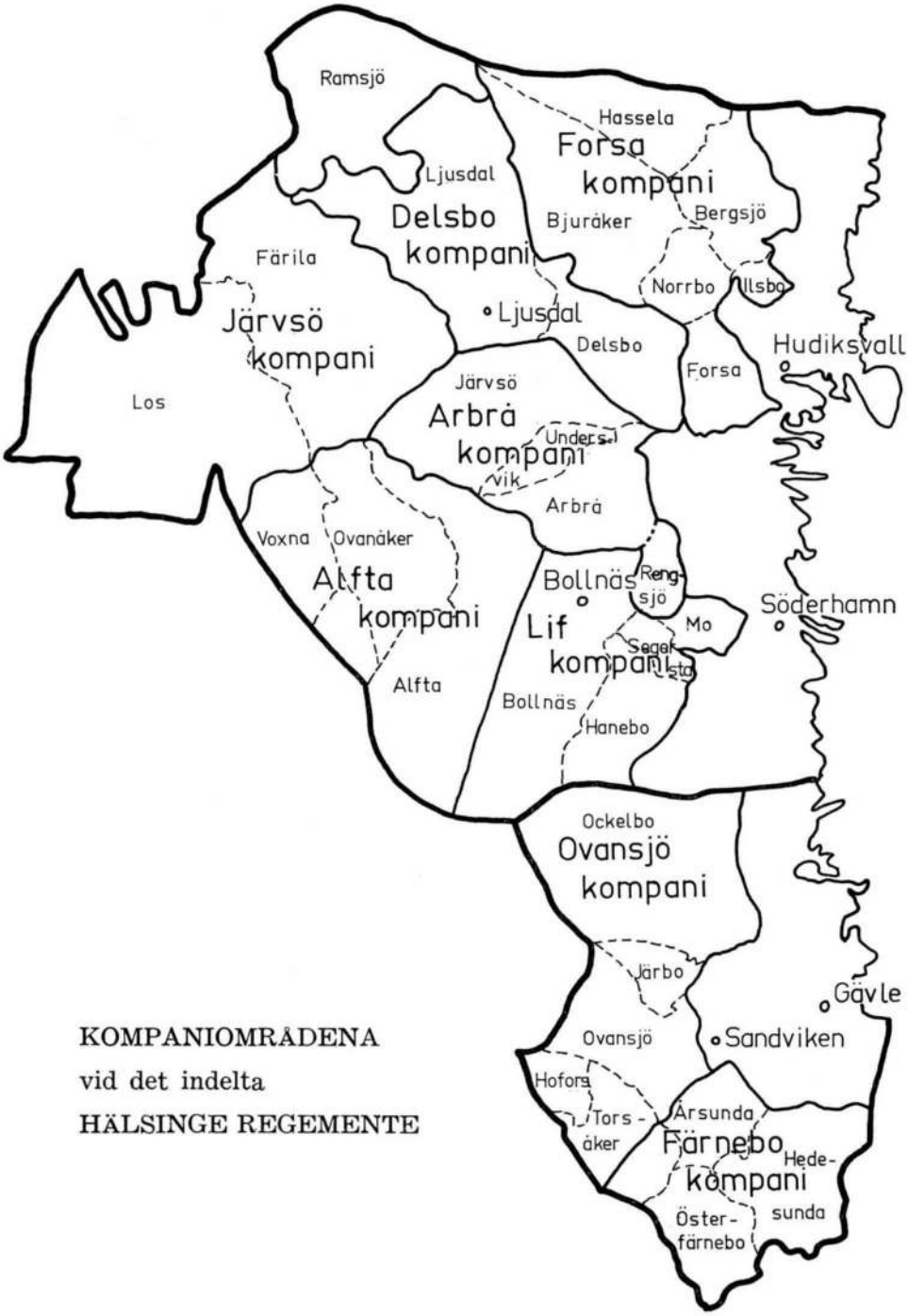
Denna förening fastställdes av 1734 års riksdag, dock synes det som om inga boställen blivit uppförda, och 1766 begärde bönderna att bestämmelsen skulle slopas. Det blev emellertid avslag på den framställningen, och efter en framstöt av rege-

mentschefen 1770 följde befallning 1772, att boställen vid samtliga kompanier skulle uppföras av sockenmännen till hösten 1774 vid 20 daler silvermynts vite.

Samtidigt därmed fastställdes, att fältväbeln vid Majorens kompani skulle vara bosatt i Bjuråker, sergeanten och furiren i Forsa, föraren i Norrbo och rustmästaren i Bergsjö. Av landshövdingens skrivelse framgår vidare, att endast Bjuråkersborna tycks ha fullgjort sitt åtagande beträffande fältväbelbostället.

Några underofficersboställen tycks f. ö. icke ha blivit uppförda annat än undantagsvis.

Erik Wickberg

KOMPANIOMRÅDENA
vid det indelta
HÄLSINGE REGEMENTE

KOMPANIETS CHEFER OCH DESS ADJUTANTER

KOMPANICHEFER

Majorer

1681—1685 *Baltzar Daniel Pilar von Pilchau.* Född 1643, död 1685.

1685—1689 *Gustav Gyllentrost.* Född 1645, adlad 1678 (hette förut Trost), svårt sårad vid danskarnas stormning av Malmö 1677, avsked 1689.

1689—1699 *Kristian von Brüchner,* stupad 1708 vid Liesna som överstelöjtnant och regementsbefälhavare.

1699—1701 *Gottharf Wilhelm von Wulffen,* dödligt sårad vid övergången av Düna 1701.

1701—1703 *Hans Henrik Wrangel,* stupad 1703 vid Saladen.

1703—1707 *Erik Biörnberg.* Född 1655, död 1707 i Thelze i Litauen.

1707—1708 *Arent Johan von Gertten.* Född 1670, stupad 1709 vid Poltava som överstelöjtnant.

1708—1709 *Jost Törnefelt,* stupad 1709 vid Poltava.

1709—1712 *Aonton Lorentz von Böhnen,* fången 1713 i Tönning som överstelöjtnant.

1712 *Arvid Cullon,* stupad 1712 vid Gadebusch.

1712—1718 *Georg Reinhold Palmstruch.* Född 1686, svårt sårad 1708 vid Liesna, fången 1713 i Tönning, men rymde och hemkom 1714, avsked 1757 som generalmajor och död samma år.

1718—1722 *Daniel Lagerborg.* Född 1686, fången 1710 vid Riga, men rymde 1714, adlad 1719 (hette förut Skragge), död 1751 som överstelöjtnant .

1722—1731 Överstelöjtnant *Petter Julius Starenflycht.* Född 1671, fången 1713 i Tönning, hemkom 1717, död 1743 som överste och kommendant i Marstrand.

1732—1739 *Georg Johan von Bocken.* Född 1688, avsked 1744, död 1746.

1739—1742 *Daniel Lagerborg.* (Se ovan!)

1742—1744 *Reinhold Otto Fock.* Född 1697, avsked 1762 som regementschef, död 1770.

1744—1750 *Karl Fredrik Liljenberg.* Född 1714, död 1769 som generalmajor.

1750—1757 *Fredrik Posse.* Född 1727, död 1794 som general och en av rikets herrar.

Stabskaptener

1757—1759 *Gideon Henrik Fock.* Född 1726, död 1768.

1759—1764 *Jakob Johan Rickman.* Född 1714, avsked 1770 och död samma år.

1764 *Jöran Gelhar.* Född 1718, avsked 1764.

1765—1771 *Abraham Astner.* Född 1721, avsked 1777 som regementskvartermästare.

1771—1778 *Tomas Sjöstedt,* avsked 1778.

1778—1785 *Magnus Adolf Löfman.* Född 1741, transporterad till Göta garde som major.

1785—1794 *Sven Forsius,* avsked 1796 som kapten vid Delsbo kompani.

1794—1796 *Karl Hedman,* avsked 1796.

1796—1799 *Johan Fredrik Rickman,* avsked 1799.

1799—1805 *Fredrik Ulrik Georgii.* Född 1774, avsked 1816 som sekundmajor, belönad med tapperhetsmedalj.

1805—1812 *Joakim Sten.* Född 1765, sårad 1808 vid Oravais, majors avsked 1818.

1812—1816 *Hans Ludvig Adam Boije av Gennäs.* Född 1776, avsked 1816, död 1817.

1816—1818 *Johan Gustaf Unander.* Född 1783, avsked 1827 som kapten.

1818—1825 *Lars Abel Åkerhielm av Blombacka.* Född 1791, död 1878 som överstelöjtnant.

1825—1831 *Verner Brummer.* Född 1779, avsked 1831 som major, död 1874.

1831—1843(?) *Otto Gustaf Wrangel.* Född 1804, avsked 1851 som major, död 1886.

1843(?)—1847 *Karl Fredrik Ljung.* Född 1795, avsked 1847.

1847—1850 *Johan Fredrik Norberg.* Född 1806, död 1850.

1850—1851 *Sven Petter Bergman.* Född 1806, regementets chef 1860, avsked 1861, landshövding i Norrbottens län 1861—1873, död 1878.

1851—1860 *Anders Härdelin.* Född 1807, avsked 1860.

1860—1870 *Henrik Samuel von Wolcker.* Född 1823, avsked 1873.

1870—1873 *Karl Teodor Alexander Björk.* Född 1828, avsked 1883 som major och chef för Västernorrlands beväringsbataljon.

1873—1882 *Ludvig Kristian Mauritz Schöning.* Född 1834, överste och chef för Västerbottens fältjägarkår 1895, död 1910.

1882—1894 *Karl Gustaf Henrik Schoultz.* Född 1844, major 1894, avsked 1901.

1894—1898 *Axel Härdelin.* Född 1846, avsked 1898, död 1925.

1898—1903 *Johan Erik Brolin.* Född 1847, avsked 1903.

1903—1907 *Oskar Vilhelm Pihlström.* Född 1860, avsked 1915 som överstelöjtnant vid Västernorrlands regemente.

1907—1915 *Olov Herman Sundberg.* Född 1870, överste och chef för Västernorrlands regemente 1923, avsked 1930.

1915— *Olov Karl Arborén.* Född 1874.

KOMPANIADJUTANTER

Fältväblar

1681— *Eskil Johansson.*

—1684 *Erik Andersson Höna.* Avsked 1684.

1684—1700 *Lars Berg.* Stupad 1770 vid Narva.

1700—1701 *Anders Wattlind.* Stupad vid Liesna som löjtnant.

1701—1703 *Sigfrid Lekatt.* Död 1707 i Litauen som fänrik.

1703—1706 *Henrik Hartman.* Avsked 1706.

1706—1708 *Johan Lif.* Född 1681, fången 1709 vid Perevolotjna, hemkom 1722, avsked 1733 som fänrik, död 1749. Sårad i armen vid Dnjepr.

1708 *Jakob Rönqvist.* Född 1688, fången 1709 vid Perevolotjna, hemkom 1722, avsked 1750 som kaptenlöjtnant, död 1753.

1708—1709 *Johan Russ,* avsked 1716 som regementsprofoss.

1709 *Johan Lang.* Fången 1713 i Tönning, regementsväbel 1719, död 1720.

1709—1710 *Petter Johan Forstadius.* Född 1679, fången 1713 i Tönning, hemkom samma år, löjtnant vid Tavastehus regemente 1738.

1710—1711 *Lars Svebell.* Död 1733 som kapten.

1711—1712 *Erik Oxell.* Fången 1713 i Tönning, hemkom 1714, avsked 1719 som löjtnant, död 1745.

1712—1713 *Anders Ekman.* Död 1713 i Tönning.

1713—1722 *Lars Hellman.* Född ca 1689, död 1734.

1722—1724 ?

1724—1733 *Arvid Johan von Benten.* Fången 1709 vid Poltava, men rymde och hemkom 1718, död 1745 som löjtnant.

1733—1742 *Johan Isberg,* avsked 1750 som löjtnant.

1742 *Salomon Modéen.* Död 1762 på Rügen som kapten.

1742—1745 *Jakob Johan Rickman.* Se ovan under Stabskaptener!

1745—1746 *Salomon Modéen.* Se ovan!

1746—1768 *Johan Henrik Schavong.* Född ca 1716, avsked 1768, död 1795.

1768—1777 *Sven Forsius.* Se ovan under Stabskaptener!

1777—1778 *Jakob Gustav Oxenstierna.* Född 1760, avsked 1794, chef för Hälsinge lantvärn 1808, död 1824.

1778—1786 *Adolf Forsius.* Avsked 1799 som kapten.

1786—1787 *Johan Martinsson.* Avsked 1787.

1787—1794 *Lars Rogstadius.* Död 1795 som löjtnant.

1794—1801 *Magnus Östberg.* Avsked 1801.

1801—1804 *Jakob Pira.* Tidigare uppbördsskrivare, avsked 1804.

Fanjunkare

1804—1817 *Olov Hammarström.* Född 1774, fanjunkare 1812, avsked 1817. Utmärkte sig i 1808—1809 års krig.

1817—1836 *Erik Schönborg.* Född 1783, avsked 1836.

1836—1843 *Karl Svante Strandberg.* Född 1800, död 1843.

1843—1869 *Karl Fredrik Winblad von Walter.* Född 1819, avsked 1869, död 1874.

1869—1870 *Axel Henry Grundström.* Född 1835, återkom till Sverige efter att ha deltagit i nordamerikanska inbördeskriget, sedermera officer.

1870—1895 *Per Gustav Lars Friman.* Född 1836, avsked 1895, död 1915.

1895—1904 *Karl Härdelin.* Född 1853, avsked 1904, död 1907.

1904—1910 *Karl Erik Hedvall.* Född 1860, avsked 1910, död 1927.

1910— *Olov Holm.* Född 1871, död som löjtnant i armén.

Visa "BOCKEN"

för Dina bekanta!

Intressera dem för KAMRATFÖRENINGEN och skaffa nya medlemmar.

OM LEDUNG OCH FOLKVAPEN I MEDELTIDA HÄLSINGELAG

Våra medeltida landskapslagar är skrivna på inhemskt, nordiskt språk. De avspeglar också i allt väsentligt den rätts- och kulturuppfattning som då präglade Norden. Något inflytande från främmande länder — vare sig språkligt eller innehållsmässigt — har sålunda icke kunnat konstateras. Lagarna kan därför betraktas som ytterst värdefulla kunskapskällor, när det gäller att studera vårt lands medeltida rättsförhållanden liksom vår äldre historia i vidare bemärkelse.

Så vitt man vet, finns dock Hälsingelagen endast bevarad i en enda medeltida handskrift. Den är skriven vid mitten av 1300-talet och tillhör nu Uppsala Universitetsbibliotek. Däremot vet man att flera samtida handskrifter med Hälsingelagen återgiven existerade ända fram på sextonhundratalet. Efter en av dessa kunde Jonas Bureus år 1609 utge den från trycket, vilket skedde på nådig befallning av Karl IX. Genom denna tryckta edition har den ursprungliga texten bringats till allmän kännedom.

Liksom vår nuvarande grundlag inleds också Hälsingelagen med ett förord, som lyder:

> *"Med lag skall man land bygga. Fördenskull, om icke lag vore i landet, då kunde ingen bo där. Därför är lag stiftad, först av Gud och så av vår konung, med välborna mäns och hela allmogens samtycke, att de goda skola njuta gott av sin fridsamhet och de vrångvisa näpsas med livets förlust eller med böter, var och en efter som hans brott är. Ty liksom det är en god gärning att hjälpa de goda till heder och rätt, så är det ock en god gärning att näpsa illgärningsmän och vrångvisa. Liksom då bland ädel frukt växer nässlor, tistlar och törne, man skall upprycka dem och bortkasta dem, så att de ej förkväva den goda frukten, så skall man ock näpsa illgärningsmän och vrångvisa, så*

att de ej förkväva de goda. Såsom Mästaren säger: Den som agalös lever och lagalös, han hederlös dör.

Gud give, vi må här efter lagen så leva
att vi må alla himmelriket hava,
och med vår medkristen umgås så,
att vi må alla himmelriket nåd få. Amen.

Här börjar Hälsinglands lagbok, och den innehåller åtta balkar: kyrkobalken, konungabalken, ärvdabalken, manhelgdsbalken, jordabalken, köpmålabalken, byalagsbalken, rättegångsbalken."

I det följande redovisas något om medborgarnas försvarsplikter och de straff som drabbade de försumliga. Tre av konungabalkens elva flockar behandlar ledung, utrodd och vakthållning.

VII. *Om konungens ledung*[1]*) och om skatt och ledungslama*[1]*)*

— — — Om någon försummar ledung eller ledungslama skall han böta tre botmarker för en åra[2]), lika mycket för ännu en och lika mycket för den tredje. Försummar ett fjärdedels skeppslag, böte det tio marker, försummar halva skeppslaget, böte det tjugo marker, försummar hela skeppslaget, böte det fyrtio marker; dessa böter tage konungen. — — —

VIII. *Om utrodd*

Om någon får härbud till utrodd eller till landvärn[3]) och tredskas, utan att han har förfall, skall han böta tre botmarker, hälften till konungen och hälften till skeppslaget. Härja de eller bränna och får landet skada, då skall han böta fyrtio marker, och detta skall fördelas så som förut är sagt.

IX. *Om vakthållning*

Bönder och bofasta män skola sättas i vakt och icke löskerkalar. Försummar någon bergvakt, skall han böta som för härbud. Likaså om han försummar strandvakt.

§ 1. Sätter skeppshövding vakt för sin brygga och blir någon funnen försumlig i vakten, han böte sex botörar. Sker skada i skeppet utifrån sjön eller inifrån land böte vaktmannen tre botmarker och gälde skadan åter, om ej den som gjorde skadan

blir tagen till fånga. Den böte ock tre marker, som uteblir från vakten, och han gällde åter den skada, som kan bliva.

§ 2. Bliva de förlikta[4]), förrän de komma hem, då skola böterna skiftas i tre lotter; målsäganden tage en lott, den andra skeppshövdingen, den tredje alla roddkarlar. Komma de hem utan att målet har blivit förlikt, då böte han efter landets lag.

Rättegångsbalkens XIV. flock innehåller stadganden om den enskildes utrustning:

Om frid i lagsökning

§ 2. Nu skall varje stridsför man, som är aderton år gammal, hava fem folkvapen: svärd eller yxa, järnhatt, sköld, brynja eller harnesk och båge med tre tolfter pilar.

Förklaringar:

1) Konungen hade rätt att varje år under sommartiden företa härnadståg till sjöss. Folket hade därvid skyldighet att ställa bemannade och med vapen och proviant försedda skepp till konungens förfogande (ledung). De år konungen ej utkallade häruppbådet, utkrävde han i stället däremot svarande utskylder (ledungslama).
2) Åra = en roddare, en ledungsman.
3) Alla voro skyldiga till landvärn. Ledungsplikten gick förmodligen i tur på något sätt bland skeppslagets bönder, liksom i Södermanland ehuru bestämmelser därför icke finnas i Hälsingelagen.
4) "Bliva de förlikta", nämligen i ett mål angående dråp, sår eller tjuvnad ombord på ett ledungsskepp.

Om ett ännu äldre lagstadgande i Hälsigland skall i detta sammanhang erinras, nämligen den runristade järnringen i Forsa kyrka. Skriften kan hänföras till den s. k. missionstiden (1000-talet). Den återger en bötesstadga för uraktlåtenhet att ersätta prästerna för deras tjänster i enlighet med bestämmelser som tidigare blivit lagfästa av tinget.

Ringen har enligt en ännu levande tradition från början varit fästad vid Högs kyrkas dörr. Skriften utgör den äldsta bevarade rättsuppteckningen i vårt land.

Ivar Hillström

Källor: Åke Holmbäck och Elias Wessén: Svenska Landskapslagar. Södermannalagen och Hälsingelagen. 1940.
I. Jonzon: Den runristade järnringen i Forsa kyrka.

ROLFSTA I FORSA
DÄR MAJOREN BODDE

Majorsbostället i våra dagar

Sedan kronan år 1684 inlöst de två dåvarande hemmanen Rolfsta och sammanslagit dem till "Boställe för Majoren vid Kongl Helsunga Regementet", togs detsamma i besittning samma år av majoren N. Pilar von Pilschow.

Mangårdsbyggnaden med sina två flyglar och ekonomibyggnader var under två århundraden boställe för chefen för Forsa kompani. När kaptenen Lukas Schönning år 1874 som den siste boställsinnehavaren flyttade in på Rolfsta, hade före honom 24 kompanichefer haft sin fredliga gärning där.

Innehavaren av bostället var skyldig att hålla åbyggnader m. m. i gott skick och brukade jorden för att få ett behövligt tillskott till sin officerslön. Kompanichefens tjänst i krig och fred medförde att åtskilliga hälsingebönder var anställda på Rolfsta och därvid bodde i den ena flygeln.

Detta stycke Hälsingland — naturskönt beläget ett par kilometer nordväst Forsa kyrka — är sedan lång tid i enskild ägo och försommaren 1964 under ombyggnad och inredning med nutida bekvämligheter. Med en smula fantasi och med någon kännedom om tidigare levnadsförhållanden är det icke svårt att skapa sig en uppfattning om livet på bostället i helg och söcken. Särskilt framstår härvid bilden av officerens avsked i ofredstid, då denne lämnar bostället för långa tider eller för att kanske aldrig återvända.

Ivar Hillström

LÖJTNANTENS BOSTÄLLE VID KYRKSJÖN I BERGSJÖ

Karaktärsbyggningen på Bolle Foto 1964

Det militära boställsverket är knutet till Karl XI:s namn. Det var han som satte idén i verket och skapade ekonomiska förutsättningar för dess fortbestånd. Boställena var en del av indelningsverket. Inte bara ryttarna och knektarna utan också deras befäl skulle vara bofast och knutet till jorden — sådan var kungens tanke. Officersboställena skulle ligga inom det område, där soldaterna hade sina torp. Officeren var också skyldig att bo där i fredstid, så att han kunde ha översyn över sitt folk. På detta vis skulle officerarna lära känna landets villkor och bli förbundna med bondeklassen, folkets huvudmassa. Genom indragningen av de adliga godsen fick kungen möjligheterna att realisera tanken.

Gårdar köptes upp över hela landet för befälets behov. Om det saknades karaktärsbyggnad på gården, skulle kronan uppföra en sådan byggnad efter fastställd modell. Generalkvartermästaren Erik Dahlbergh fick uppgöra ritningar över sådana hus. Kaptenen eller ryttmästaren skulle ha fyra rum och kök, medan löjtnanter, fänrikar och kornetter fick nöja sig med tre rum och kök. Genom att avgränsa köket från stugan fick boställshuset en annan karaktär än den vanliga bondgården. Officerens boställe fick trots sitt i övrigt enkla utförande en prägel av herremansbostad och skulle sedan verka typbildande för civila byggnader på landsbygden.

Varje gång en boställsinnehavare avgick och en ny trädde till, hölls husesyn på gården. Då förrättades en noggrann genomgång av husets yttre och inre. Alla nyreparationer och all husröta antecknades i protokollet, och sedan gjorde man upp ordentliga beräkningar hur mycket den gamle officeren skulle betala eller i vissa fall få ersatt av den nye innehavaren. Det kunde ofta röra sig om stora summor.

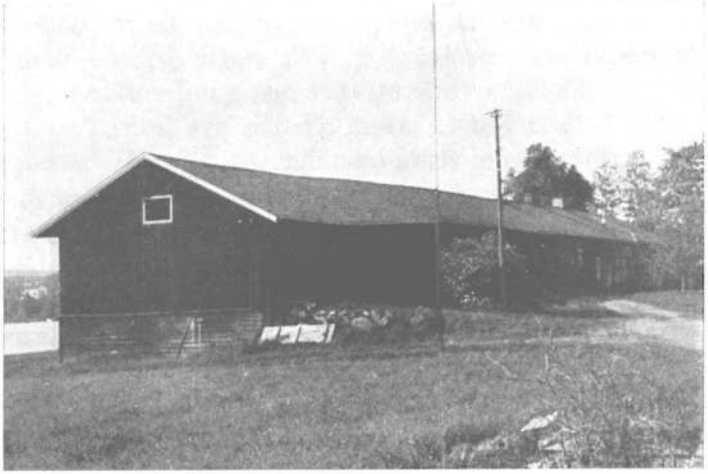
I Krigsarkivet förvaras en ståtlig serie av husesynsinstrument, som sträcker sig ända från 1720-talet fram till 1800-talets slut. De låter oss följa de tretusen svenska officersboställenas byggnadshistoria under nära tvåhundra år. Protokollen är ofta mycket innehållsrika. De berättar inte bara hur gårdarna såg ut utan skildrar också gårdens innehav av åker och äng och ger en hel del uppgifter om officeren och hans närmaste. I Krigsarkivets forskarsal finns ett register upplagt över varje gård, vilket underlättar forskningen högst väsentligt.

År 1695, när Hälsinge regemente fick sitt indelningsverk, blev Bolle gård i Bergsjö socken anslagen som boställe åt löjtnanten vid majorens kompani. Gården som låg på en udde i dåvarande Kyrkobysjön (nu Kyrksjön) ägdes av en änka, hustru Brita, som sålde den till Kronan för 350 daler silvermynt. Det hette om den, att den då bestod av "ringa förmån i hus och jord".

Under Stora nordiska krigets år var det ingen officer bosatt på Bolle utan gården brukades av en landbonde Daniel Tomson, som också svarade för det nödtorftiga underhållet av byggnaderna. Först år 1721 togs Bolle i besittning av den ordinarie löjtnanten. Det var en krutstänkt karolin, Arvid von Benten, som nu flyttade in. Han hade kommit i tjänst som volontär vid

regementet år 1706 och deltagit som sergeant i fälttåget mot Ryssland. I slaget vid Poltava sommaren 1709 blev han sårad i benet och bröstet och tillfångatagen av fienden. Nio år senare lyckades han rymma ur den ryska fångenskapen. I november 1718 — några veckor före Karl XII:s död — utnämndes han till löjtnant vid sitt gamla regemente.

I september 1724 hölls den första stora husesynen på Bolle. Von Benten skulle då avträda. Både han och den tillträdande officeren, premiärkaptenen Lars Swebel, var närvarande. Överstelöjtnant Axel Rotkirck — nyss hemkommen från den ryska fångenskapen — hade infunnit sig som ombud för rege-

Boställets uthuslängor 1964

mentet tillika med regementsskrivaren Peter Forssius. Civila ombud i nämnden var vice häradshövding Per Johan Schaey, befallningsman Petter Sundberg, länsman Petter Flint samt nämndemännen Erik Olsson i Fiskevik, Lars Olsson i Kyrkobyn och Jon Persson i Älgered.

Nämnden konstaterade att gården hade ringa utsäde och att den delade de dåliga villkor som gällde för övriga gårdar i bygden. Jordägorna låg fördelade styckevis här och där. Man måste därför hålla flera legohjon än som själva jordarealen krävde och dessutom fordrades en "ansenlig gärdgårdsslagning". På varje stycke höland behövdes det också en lada.

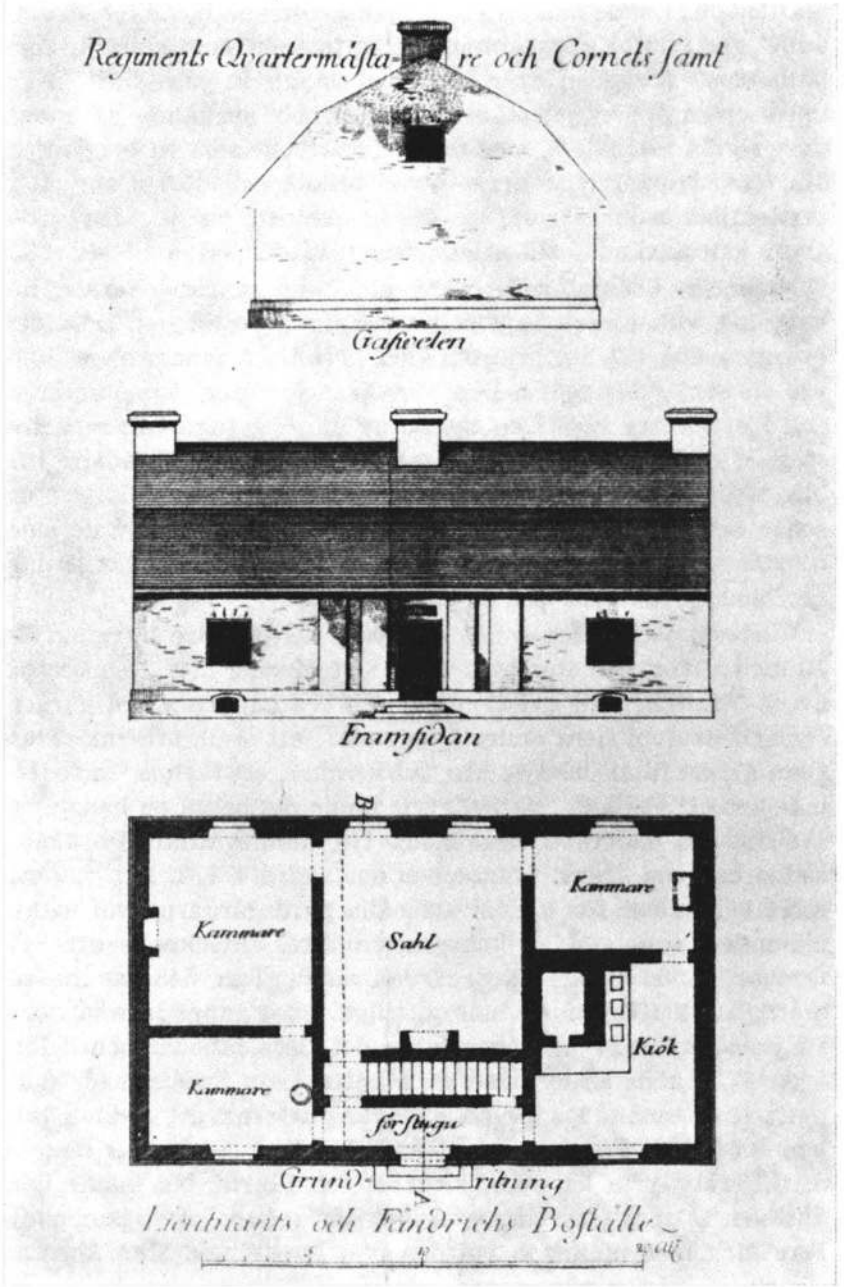
Officeren kunde inte leva av avkastningen på bostället. Protokollet gör i detta sammanhang ett uttalande, som skildrar förhållandena i bygden åren efter det långa krigets slut. "Här uppå orten föder hemmanens kultur och brukande ej annat utav sig än fattigdom, med mindre man icke som en bonde kan äta torkad mäsk eller drav ibland brödet och därtill sur eller rännemjölk samt vassla, så kallad mesost, på det den goda aveln kan användas till utlagornas (skatternas) avbetalande."

Nämnden konstaterade också att Bolle saknade karaktärsbyggnad, vilket var påbjudet i husesynsförordningen. Därefter övergick den till att granska den befintliga mangården, som var en vanlig bondgård. Den var 20 meter lång, 7 meter bred och 7 stockvarv hög. Den bestod av en gäststuga (eller herrestuga), mellankammare, bagarstuga och förstuga. Köket var inte skilt för sig. Gården var uppförd för "mångfaldiga" år sedan och befann sig inte i särskilt gott skick. 36 av de små fönsterrutorna var spruckna. Dörren till kammaren var så låg att "man föga annat kan än där inkrypa".

Västerut på gården fanns en nyare och mindre byggnad — 10 meter lång, 7 meter bred och 18 stockvarv hög. Den bestod av en förstuga med kvist, en sal och två kammare. På gården fanns dessutom flera andra byggnader: ett stall, utdömt sedan flera år, ett fähus med 14 bås, två svinhus, ett fårhus, en foderlada och ett vedlider. Naturligtvis fanns det också en badstuga.

Officeren underhöll med möda två humlegårdar. På åkern sådde han ena året 6 tunnor och det andra 4 1/2. Det var ett stort bekymmer för honom att hålla gärdsgårdarna vid makt. Nämnden, som gick omkring och mätte, antecknade att 817 famnar (1.500 meter) gärdsgårdar var dugliga, 548 var medelmåttiga och 190 famnar helt odugliga. Skog fanns liksom fiske i Kyrkobysjön. På utägorna fanns det flera fäbodar och lador.

År 1734 hölls en ny husesyn. Kapten Lars Swebel hade dött ogift året innan. På grund av svårigheterna att avlöna allt hemkommet befäl efter kriget hade löjtnant Arvid von Benten dittills fått lyfta lön som fältväbel och fänrik. Nu kunde han äntligen få fast placering som löjtnant vid majorens kompani. Han gick med nämnden vid den nya husesynen. Man konstaterade att någon nybyggnad inte skett. Gården var, heter det i protokollet, utgammal och otjänlig som boställe. Kapten Swebel gjordes ansvarig för den husröta som drabbat bostället,

Manne Hofrén: Indelningsverkets boställen.
Ur Svenska Kulturbilder 3:dje bandet.

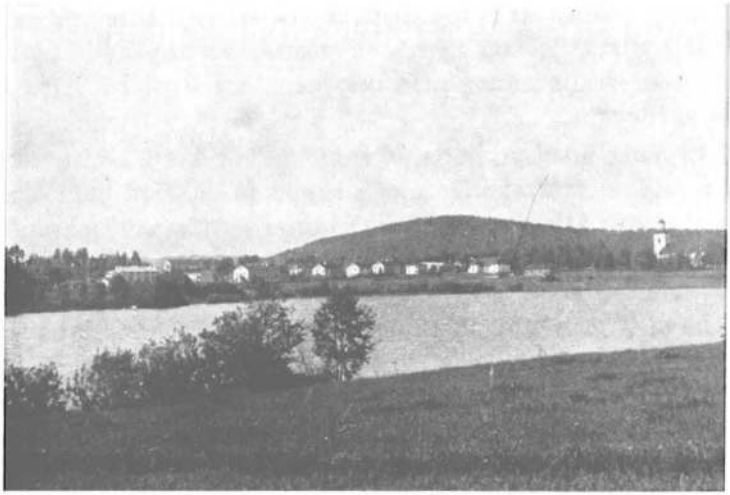
och hans sterbhus krävdes på över 300 daler i böter. Men han hade dött utfattig, och nämnden gjorde sig mycket lite hopp om att man skulle kunna utfå pengarna hos systern, hans närmaste anförvant.

Nästa gång husesyn hölls på Bolle var år 1746. Löjtnant von Benten hade dött året innan, och i hans ställe fick hans hustru Gertrud Coyet åtfölja nämnden. Vi anar en tragedi bakom hennes förklaring varför hon inte kunde visa upp några tidigare husesynsinstrument. Under sin svåra sjukdom och svagsinthet hade hennes man uppbränt och förstört alla handlingar som fanns i huset, berättade hon. Nytillträdande var löjtnant Anders Karström. Nämnden och han var eniga om en sak. Nu kunde man inte vänta längre: nu måste Bolle få en ordentlig karaktärsbyggnad!

Året efteråt gav Krigskollegium sitt tillstånd till regementets begäran och anslog 2.100 daler i byggnadspengar. Karström övervakade själv bygget. Gården som stod färdig år 1748 var uppförd efter fastställd modell. Den var förfärdigad av moget kronotimmer — 14 meter lång, 8 meter bred inom knutarna samt 9 meter hög. Den bestod av tre rum — en sal och två kammare — separat kök och en förstuga. Den 8 meter långa salen hade vitlimmade väggar och tak och ett golv av väl sammanfogade furubräder. Det fanns tre fönstergluggar med sex fönster i varje och två spegeldörrar till kamrarna. Nämnden, som år 1750 tog byggnaden i besiktning, var mycket imponerad och kritiserade bara den alltför stora och oformliga spisen. Man var också uppe på vinden för att undersöka skorstenspiporna.

Det var ett riktigt boställe, som den nytillträdande löjtnanten Johan Jakob Rickman kunde ta i besittning. Länge fick han inte stanna kvar på gården. Han drog snart ut i Pommerska kriget. Här avancerade han till kapten och kompanichef och fick det goda vitsordet om sig att vara "en käck och vaksam officer, som vill fullkomligt göra sin tjänst".

Nya löjtnanter tog stället i besittning. Utdömda byggnader flyttades bort, och en drängstuga byggdes bredvid karaktärsbyggnaden med en ordentlig källare vid ena gaveln. Kaptenen Sven Forssius, som satt på Bolle på 1790-talet, lät rödfärga bostället och fick beröm av nämnden för denna omvårdnad av huset. I övrigt höll man kvar vid de strama och enkla formerna

Löjtnanten hade en vacker utsikt över Kyrksjön

utan onödig grannlåt. Fönstren var små enligt gammalt maner, och taket var ett vanligt sadeltak.

År 1795, när kapten Forssius lämnade Bolle, upprättades ett nytt husesynsprotokoll. Bland nyheter antecknade man visthus- och stallhusbyggnaden, som var uppförda i en sträckning. Ett vagnhus och ett redskapshus hade också tillkommit, liksom en kryddgård. Fem åkerstycken hörde till bostället. Fäbodar och hölador var som vanligt många.

Nytillträdande var löjtnanten Carl Hedman. Under 1788—1790 års finska krig hade han utmärkt sig i striden vid Valkiala, där han blivit sårad. Tyvärr lämnar protokollet inte några upplysningar om heminredningen på bostället, men sannolikt var denna lika enkel som byggnaden i övrigt med väggfasta sängar och bänkar. Bord och stolar fanns naturligtvis i rummen liksom skåp och kistor i ersättning för de garderober, som ingen tänkt på att inreda.

Boställena avskaffades vid slutet av 1800-talet, men långt före den tiden var de flesta utarrenderade till bönder och officerarna bodde på annat. Husesyner fortsatte man ändå att förrätta. Den sista hölls på Bolle år 1861. Då var gården utarrenderad till nämndemannen Eric Ersson i Höjen.

Alf Åberg

SISTA TROSSBODEN I GÄVLEBORGS LÄN

Den gamla trossboden

Trossboden i Forsa är sannolikt den enda bevarade inom regementets område. I en kompaniorder av den 1 juli 1834 anbefalles besiktning av boden och den 8/8 samma år omtalas att boden är belägen vid Rolfsta i Forsa socken.

När trossboden uppfördes är icke bekant men troligen har det skett efter 1775. Redan 1770 närmare bestämt den 23 februari lät dåvarande konung Adolf Fredrik utfärda en för-

fattning angående regementenas förseende med nödiga tross- och utredningsbodar, där sådana icke var inrättade. Rotehållarna skulle tillhandahålla virke och övrig erforderlig materiel under det att soldaterna skulle stå för byggnationen. Denna författning upphävdes 1771 men förnyades av Gustav III i en skrivelse ställd till "vederbörande landshövdingar och regements-chefer" av den 18 december 1775.

I denna skrivelse heter det:

> »... *men denna hälsosamma författning hann ej komma till stadga förrän den, uppå riksens ständers underdåniga tillstyrkan vid sistlidne riksdag, innan den lyckeligen timade regementsförändringen för sig gick, vart, genom brev av den 27 november 1771, upphäven, utan att tillika då något blev förordnat huru med trosspersedlarnes vårdande förhållas skulle* ...»

Regementets tross- och utredningspersedlar förvarades vid denna tidpunkt centralt vid av kronan upprättade förråd i s. k. tyghus. Från beredskapssynpunkt ansåg emellertid Gustav III det lämpligare att upplägga utrustning ute vid de olika kompanierna och därigenom minska utrustningstiden och snabbare få förbanden på marschfot. Åter till skrivelsen:

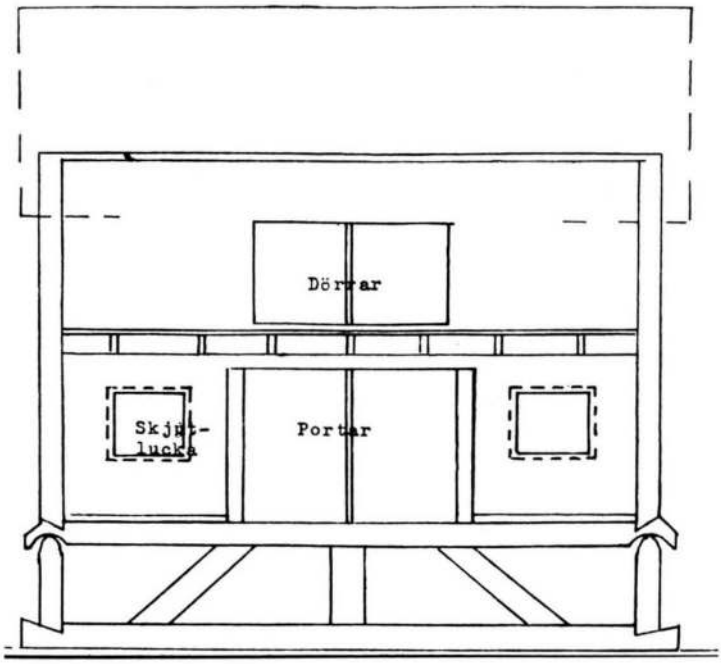
> »... *Nu alldenstund Oss tillkommer, att i nåder besluta om den bästa hushållning och inrättning i vår armé, vartill väsentligen hörer, att varje kompani äger inom dess distrikt att sin tross på ett ställe förvarad, så att kompaniet, då det varder kommenderat, genast utan hinder må kunna marschera, försett med sine nödige krigsredskap;* ...»

Utöver beredskapssynpunkt fann konungen att det för allmogen måste bli en lindring att ha utrustningen inom sitt kompaniområde. För närvarande måste man vid varje regementsmöte och generalmönstring hämta densamma vid de ofta avlägsna tyghusen. Detta senare skulle:

> »... *vida mer besvära Allmogen än att framföra en eller par timmerstockar från varje helt eller halvt mantal, en gång för alla, till tross- och utredningsbodens uppbyggande; Ty pröve Vi ej mindre för rikets försvars-verk angeläget, än i anseende till rotebönderne skäligt, och till deras eget bästa ländande, att den under den 23 Februarii 1770, därutinnan gjorde förenämnde författning, varder förnyad* ...»

Beträffande trossbodens placering bestämmer författningen:

> »... *Vi finne jämväl, att platserne härtill böra utses hälst, och såvitt sig göra låter, vid kaptensboställen, på det kompani-chef måge kunna hava tross- och utredningspersedlarne under deras vård och ansvar, varom Vi framdeles vele i Nåder särskilt förordna* ...»

Modellritning till trossbod

Författningen upptar vidare en noggrann byggnadsbeskrivning med åtföljande ritning. Av denna framgår att boden skulle uppföras på stolpar, vilka skulle vara spetsade och att grundsyllarna skulle sträcka sig en bit utanför stolparna allt för att förhindra att råttor skulle kunna komma upp i boden. Boden skulle uppföras i två våningar varav den nedre avsågs för förvaring av tre stycken rustvagnar med tillbehör. Den övre våningen avsågs för förvaring av övriga trosspersedlar, ammunition och munderingar. Huset skulle vara försett med mindre gluggar med skjutluckor för att möjliggöra vädring av persedlarna. Över ingångsdörren i andra våningen skulle finnas en större öppning, även den försedd med skjutlucka.

Kvar på den plats, där den en gång uppfördes, står ännu i dag den gamla trossboden som ett minne från indelningsverkets dagar, ömt vårdad av hembygdsföreningen.

Gunnar Fernquist

SEX MEDALJERADE KNEKTAR FRÅN FORSA

I en redogörelse över ett kompani från indelningsverkets tid intar knektarna med rätta en väsentlig plats. I Forsa församlingshus förvaras en minnestavla över några av dessa. Förutom fotografier finns på tavlan de hedersbelöningar, knektarna erhållit och vilka överlämnats av efterlevande i Forsa hembygdsförenings vård.

Minnestavlan redovisar följande befäl och soldater:

NR 55 TRYGG

Carl Adolf Trygg (nr 55), Nansta, var född 7/5 1877. Han antogs som soldat 8/1 1897 och befordrades till furir 1923. Erhöll svärdsmedaljen 1924 och regementets förtjänstplakett samt mottog 1948 ett guldur av uddemantalskassan som siste soldat vid Forsa kompani och för insatser beträffande trossbodens bevarande. Trygg fick avsked 1948, men var i tjänst vid I 14 många år därefter. Den kärve och smått legendariske urhälsingen avled 29/7 1958.

NR 77 SUND

Mikael Sund (nr 77), Sörhoga, var född 1837 och bördig från Härjedalen. För att erhålla arbete sökte han sig mot kusten och kom att besöka Sörhoga, där han antogs som soldat 1858. Hans kunnighet och duglighet medförde förordnande till dist.-korpral. Som alla andra knektar brukade han sitt soldattorp och kvarstod i tjänst till 1889. Ett tillskott till sitt uppehälle erhöll han bl. a. genom skogsarbete. Forsaknekten Sund avled 1929 nära 93 år gammal.

NR 75 DAHL

Nils Peter Dahl (nr 75), Överby, föddes i Torp, Medelpad, 1853. Blev 1871 soldat och utbytte efternamnet Forselius mot Dahl. Genomgick skolor med goda betyg i Mohed och Karlsborg. Förordnades till dist.korpral 25.4 1894. Erhöll svärdsmedaljen 1901. Dahl var liten till växten, lugn och godmodig, men respekterades. Han ägnade stort intresse åt Baptiströrelsen. Efter avskedet 1902 ägnade han sig åt soldattorpet och innehade under många år tjänst som fjärdingsman. Han avled 1929.

NR 76 SNÄLL

Sven Erik Snäll (nr 76), Lund, var född i Hälsingtuna 1876. Efter några år som bonddräng blev han soldat i Lundroten 1896. Snäll arrenderade ett av rotehemmanen samt brukade sitt soldattorp. År 1920 uppförde han egen gård. I äktenskapet föddes 7 pojkar och 3 flickor. Han var i många år anställd som bl. a. nattvakt vid Holmia—Helsinglands linspinneri. Den flitige och kraftfulle soldaten erhöll avsked 1928 och slutade sina dagar 1949 i en ålder av 73 år.

NR 74 BERG

Gustaf Reinhold Berg (nr 74), Wålsta, var född 1875. Han kom som liten pojke med fadern från Sundsvall. Anställdes som soldat 1895 och fick utbyta efternamnet Pålman mot Berg. Han brukade sitt torp i Gärdsänget, där han använde en stor vit oxe som dragare. Han hade anställning vid Forssså Bruk och arbetade som skogs- och flottningsarbetare. Berg, som ägde ett gott minne, berättade fängslande om Forsa kompani. Han erhöll avsked 1927 och avled 1954.

NR 18 LÖNN

Frans Oskar Lönn (nr 18), Trogsta, var född i Amerika år 1869. Tillsammans med modern kom han 1874 till Forsa. Levebrödet började han förtjäna som dräng hos Byströms i Trogsta och sedermera som arbetare vid Iggesunds Bruk. Lönn blev soldat 1891 och köpte ett hemman i Trogsta. Vid skifte byggde han 1915 nya åbyggnader. Lönn var en gladlynt och okonstlad person. Han erhöll avsked 1931. Firade guldbröllop med hustrun Karin Bergström. Avled 1951.

Minnestavlan har tillkommit genom betydande insatser av i första hand ovannämnde furiren C A Trygg, av Hembygdsföreningen samt av Forsa legokassa, vilken svarat för kostnaderna.

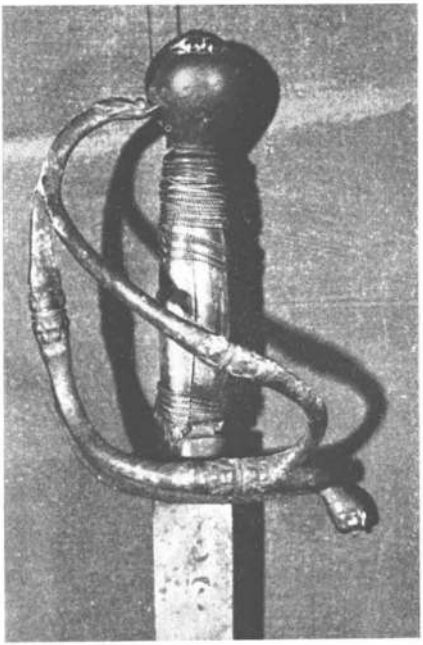
Ivar Hillström

Uppgifter lämnade av Gustaf Fagerström och Hilding Lindh, Forsa.

SOLDAT MOT SIN VILJA I PREUSSISK TJÄNST

År 1760 började krigets allvar för Bjuråkersknekten Pål Persson Lindqvist, då han detta år deltog i svenska arméns fälttåg mot Preussen. Efter några månaders tjänstgöring blev han tillfångatagen och tvingad deltaga i preussarnas kamp för sitt lands oberoende. Den svenske soldaten utkämpade därvid många blodiga strider i Sachsen, Schlesien och Böhmen.

Efter de delvis sammanhängande pommerska och sjuåriga krigens slut 1762 förblev Lindqvist under 17 år i tjänst vid garnisonen i Stettin. Gripen av hemlängtan rymde han under permission tillsammans med en finsk soldat. Efter 14 dagars mödosam och riskfylld flykt nådde de svenska Pommerns gräns. Lindqvist återkom till hembygden 1779.

Värjan i Bjuråkers kyrka

Om hemkomsten berättas att han vid sökandet efter sin ungdoms kärlek träffade en flicka som visade sig vara den eftersöktas dotter — — —.

Soldatyrket erbjöd utkomstmöjligheter. Lindqvist erhöll ny soldatlega, kommenderades till Karlskrona 1783 och deltog i kriget mot Ryssland 1788. På hösten samma år återkom han till Stockholm tillsammans med ryska fångar och erhöll därefter avsked med pension.

I sakristian i Bjuråkers kyrka förvaras en värja med Fredrik den stores namnchiffer, vilken Lindqvist skall ha burit under sin mångåriga tjänst i preussiska armén.

Pål Persson Lindqvist vid Forsa kompani var född den 10/8 1736 och son till bonden P. Pålsson i Kyrkbyn, Bjuråkers socken. Han var gift och bosatt i Ängebo. Lindqvist beskrives som en tapper krigare, god, vänfast och karlavulen.

Den ännu på ålderdomen reslige hälsingen slutade sina dagar på soldattorpet den 5/7 1816.

Ivar Hillström

Källor: E. G. W. Gamla minnen från Delsbo och Bjuråker. 1893
E. Gustaf Fagerströms anteckningar från släktboken Delsbo-Bjuråker -Norrbo och från krigsarkivet.

KUNGEN VILLE HA ORDNING PÅ TORPET

I kompaniorder av den 7/10 1864 utfärdade kompanichefen, H. S. von Wolcker, följande bestämmelser angående uppsättande av soldattavlor:

"No 5. Manskapet anbefalles att å sina torp eller boställen uppsätta en tavla å den sida därå, som vetter åt närmaste väg, upptagande regementets, kompaniets samt karlens nummer och namn.

Modell härtill skall till avdelningarna med första överlämnas och skola dessa tavlor vara uppsatta till den 1 maj nästkommande år."

Första gången man i skrift möter en bestämmelse om dessa soldattavlor är i tvenne brev utfärdade av Karl XI den 26/8 1695 och den 24/9 1696. Breven innehåller de enda kända förordningarna om knekttorpsstugornas förseende med kompani- och nummerbeteckning.

»Till Landshövdingen Nils Gripenhjelm,
om knekte-stugornes utmärkning.
Kungsör den 26 Augustii 1695.
Karl etc., Vår ynnest etc. Såsom Vi förmärkte vid Vårt resande genom Närke, att knekte-stugorne på gaveln med röd färga vore märkte, först med kompaniets namn, varunder den hörde, och inunder med kompani-nummern efter kompani-rullan; och Vi besinne att sådant tjänar till en åtskillnad kompanierna emellan, jämte annan efterrättelse; Alltså är härmed till Eder Vår nådiga Vilja och befallning, att I de order ställen, det knekte-stugorne uti Edert anförtrodde län på lika sätt måge varde märkte och numrerade även med kompaniets namn, varunder de lyda, och under med kompani-numren efter kompanirullan... Datum ut supra.

CAROLUS.»

Ovanstående brev var ställt till landshövdingen i Kopparbergs län men tillställdes även kungl. rådet Gyllenstjerna. Avsikten härmed var tydligen, att bestämmelserna i brevet skulle lända till efterrättelse i övriga län, där roterat infanteri fanns förlagt och att detta skulle genom kungl. rådet anbefallas.

Att bestämmelserna om knektstugornas "utmärkning" var avsedd att gälla alla roterade infanteriregementen torde vara säkert, då tavla med namn och nummer, åtminstone under indelningsverkets sista tid, fanns vid alla dylika.

I de kungliga breven nämnes ej något om att regementets namn skulle vara utsatt (målat) på tavlorna. Av praktiska skäl synes man dock på eget initiativ även medtagit detta.

Någon gemensam modell för tavlorna fastställdes aldrig, det synes ha legat i vederbörande kompanichefs hand att bestämma tavlans utseende.

Gunnar Fernquist

Källa: K af Geijerstam i Föreningen Armémusei Vänner. Meddelanden IX.

NÄR HÄLSINGAR STRED MOT DANSKAR I NORRBO

Minnesmärket i Norrbo

I nära anslutning till Norrboån på näset mellan N. och S. Dellen står en minnessten inom ett område kallat Norrbo skans. I skogsterrängen sträcker sig rester av vallgravar i olika riktningar — en gång tydligen ett sammanhängande försvarssystem.

Under Engelbrekts befrielsekrig under 1400-talet förskansade sig här de från Faxehus utsända danskarna, vilka som bekant plågade den svenska allmogen på många sätt. En av

Engelbrekts handgångne män, Erik Puke, lyckades vinna bl. a. hälsingarna för befrielsetanken och satte Elof Djekne till hövitsman över hälsingeallmogen.

Ifrån sitt med skansar omgivna läger gjorde danskarna täta och ovälkomna besök med sina strövkårer i Delsbo och Bjuråker. Hövitsmannen Djekne utfärdade genom budkavle order om att danskarna skulle anfallas. Planen avsåg att styrkan från Forsa och Hög skulle anfalla i fronten, Delsbostyrkan i högra och Bjuråkersstyrkan i vänstra flanken. Då danskarna rivit den befintliga bron över ån skulle båtar finnas till hands i båda Dellensjöarna.

Genom signaler nattetid från de höga bergen gavs anfallsorder och med bl. a. stridsyxor och björnspjut stormades skansen. Flyende danskar upphanns vid en vik av N. Dellen — ännu idag kallad Danskvik. Platsen för danskarnas läger bär namnet Blodmyran, som berättar om vad här timat under befrielsekriget.

En hälsingeknekt som avled för ca 20 år sedan brukade för ortsbor berätta om striderna vid Norrbo skans. Knekten påstod sig bestämt vara släkt i rakt nedstigande led med en vid stormningen svårt sårad och sedermera omhändertagen dansk krigare. Som bevis för sin härkomst anförde knekten sitt ovanligt glättiga lynne samt sina musikaliska och litterära utförsgåvor.

Minnesstenen invigdes 19 juni 1927 med högtidstal av fanjunkaren Fredrik Winblad von Walter. För tillkomsten av stenen gjordes en betydande insats av bl. a. dåvarande Norrbo studiecirkel genom insamling av medel och av Jonas Karlsson i Norrbo, vilken hämtade stenen från nordsidan av N. Dellen och även på andra sätt visade ett stort intresse för minnesmärket.

Om händelserna vid Norrbo skans, som får betraktas som en sägen, berättas ännu i våra dagar. Där nuvarande landsvägen skär området förtäljer minnesstenen:

HÄR BESEGRADE ERICK OLUFSON FRÅN NORRBO MED EN FLOCK HÄLSINGAR EN STOR DANSK STRÖVKÅR 1434. FRIHETSHJÄLTEN OCH HANS MÄN TILL ÄRA RESTES STENEN 1927. *Ivar Hillström*

Källor: Fr. Winblad von Walter: Helsingeminnen 1910.
Uppgifter av fru Anna Bärlin, Norrbo.

ETT KNIPPE LEVNADSÖDEN FRÅN KARL XII:s DAGAR

Narva

Målning av Gustaf Cederström

General Armfelts halvårslånga fälttåg mot Norge från hösten 1718 till nyårshelgen 1719, som avslutades med återmarschen över Tydalsfjällen, är ett av de dystraste kapitlen i Hälsinge regementes 365-åriga historia. Det var kort sagt en katastrof, som berövade regementet två tredjedelar av dess manskapsstyrka, varav huvudparten genom den rasande snöstorm, som i förening med stark köld överraskade de över fjällen hemvändande soldaterna. Ännu i våra dagar kan det hända, att någon fredlig fjällturist efter Armfeltsleden sparkar upp någon sönderrostad bajonett eller muskötpipa ur mossan, och i en av

salarna i den s. k. Arsenalen i Trondheim täcks väggarna från golv till tak av svenska Viravärjor, uppsamlade av norska skidlöpardetachement i den bortdragande arméns spår.

Majorens kompani kom ingalunda lindrigare undan denna dödsmarsch än något annat. 150 roteknektar, varav 6 korpraler och 144 gemena soldater, hade dragit ut i kriget, och redan före fjällmarschen uppgick kompaniets förluster till 32 stupade, 4 rymda och 1 fången, sammanlagt 37 man. Ytterligare 38 fälldes av den rasande snöstormen på fjällvidderna och kompaniet var därmed reducerat till jämnt hälften. De återstående 75 lyckades visserligen under fruktansvärda strapatser släpa sig fram till bebyggelsen på den svenska sidan av gränsen, men 11 man avled kort tid därefter av sina köldskador och lika många var så förfrusna i ben och armar, att de under återstoden av sitt liv blev invalider. Endast 53 av kompaniets soldater kunde bli kvar i kronans tjänst.

Kompaniets 59 Forsarotar hade endast 22 man i behåll, Bergsjös 38 rotar bara 16, av Norrbos 18 knektar återstod 8, de 17 Bjuråkersknektarna hade minskat till 3, av Ilsbos 9 man fanns 3 kvar, av Hasselas 9 blott en enda.

Därtill kom förlusterna inom kompaniets stab. Dess samtliga medlemmar hade lyckats nå svensk botten med livet i behåll, men redan 10 januari avled både fältväbeln Tomas Wettervall och piparen Petter Bergman i Vållana i Jämtland, och två dagar senare dog trumslagaren Petter Hamberg. Sergeant Johan Ringelberg återsåg sitt hem i Forsa, där han dog den 22 januari, följd den 26 maj av föraren Jöns Flint i Bergsjö. Om kompaniets andre trumslagare, Gustav Palmstrand, säger rullorna: "Förfrusen, mist halva delen av bägge fötterna, trumman med remmen förkomna på fjällen".

Det kan tilläggas, att kompaniet vid utmarschen fördes av kapten Knut Lagerblad, som emellertid i november 1718 förflyttades till Överstelöjtnantens kompani och till efterträdare fick kapten Anton Fredrik von Schantz. Kapten Lagerblad var bland de officerare, som under återmarschen frös ihjäl på fjället.

Senare generationer har på ett flertal platser i Jämtland, där Armfelts armé drog fram, rest monument till minne av denna katastrof eller gravstenar på de platser, där karoliner sover sin sista sömn under massgravarnas gröna kullar.

Karolinermonumentet vid Bustvalen

Under årens lopp har åtskilliga sådana gravplatser anträffats i de jämtländska gränssocknarna mot Norge, men det största minneskumlet står sedan 1932 på krönet av fjället Bustvalen mitt i ödemarken och syns milsvitt omkring. Det utmärker ingen massgrav, men står ändock bildligt talat mitt i en kyrkogård, ty i dessa trakter släpade sig en gång den dödsdömda armén fram mot en hägrande räddning, och där runt omkring multnar tusentals karoliners ben under fjällhedarnas ljungtuvor och Enadalens videsnår.

Uppe i själva fjällvärlden har inga karolinska soldatgravar anträffats på ett undantag när. 800 meter rakt söderut från den plats, där turisternas vandringsled mellan Blåhammarstugan och Storeriksvoldens turiststation i Norge passerar Ramskläppens högsta del ligger en soldatgrav på toppen av en

hög moränkulle, utmärkt med ett flertal små topprösen i olika väderstreck. Mitt på moränkullen finns en låg rektangulär mur av flata stenar, som omger den lilla gravplatsen. Ingen vet, vem som vilar där under den jord, som tydligen en gång burits upp från myrmarken djupt nedanför kullen, men en undersökning för ett 20-tal år sedan blottade några små föremål, som visade, att det måste vara en soldatgrav. Kanske är det någon hälsingesoldat, som där fått sitt sista vilorum...

Karolinergraven söder om Ramskläppen

Om korpralen nr 9 Anders Smedberg, en av de karoliner, som överlevde fjällmarschen, finns i Forsa sockens dödbok den 25 nov. 1767 antecknat, att han blev soldat 1708, var kommenderad till Dalarna 1710 och 1711 samt till Pommern 1712. Han blev korpral 1714, "gick till Norge 1718, där han på hemvägen blev frödd i vänstra foten, så att han måste begära avsked från krigstjänsten". Smedberg, som var född 1690, köpte sig sedan ett hemman i Norrhaga, som han 25 år senare överlät på en son. Själv dog han av ålderdom, 77 år gammal.

***

När Majorens kompani skulle återuppsättas efter katastrofen i gränsfjällen, var det många luckor att fylla. Det blev många nya unga rekryter, men bristen på folk gjorde, att också en och annan grånad krigare från den nu upplösta tremänningsbataljonen måste godtas. Ett fåtal kunde emellertid bytas ut mot de 1722 från den långa sibiriska fångenskapen återvändande karolinerna, och det gällde både befäl

och manskap. Listorna över hemkomna f. d. ryska krigsfångar upptog f. ö. flera namn vid detta kompani än vid de sju andra.

Av kompanibefälet återkom följande under loppet av år 1722:

Sekundkapten Anton von Essen, som dock efter hemkomsten befordrades till major och chef för Alfta kompani.

Fänrik Staffan Tetengren, sårad både vid Liesna och Poltava, som blev löjtnant och 1747 transporterades till Delsbo kompani.

Fänrik Johan Lif, sårad i armen vid Poltava, som dock omedelbart transporterades till Arbrå kompani, fick avsked 1743 och dog 1749.

Fältväbel Jakob Rönqvist, som blev fänrik vid Delsbo kompani 1725, fick avsked 1750 som kaptenlöjtnant och dog 1753.

Sergeant Joakim Schultz, som kvarstod i tjänst till 1741.

Mönsterskrivare Erik Floding, som blivit bortsnappad av ryska kosacker vid Hamrånge kyrka 1721, och efter hemkomsten snart transporterades till Delsbo kompani, där han kvarstod till 1723.

Rustmästare Magnus Ringman, som kvarstod i tjänst till 1728.

Men det fanns också åtta gemena knektar, som överlevt de hårda åren i Sibirien. Av dessa måste dock tre genast avskedas, nämligen Olof Johansson, 42 år, och Erik Winter, 60 år, båda blesserade, samt Per Bork, 55 år och "mycket bräcklig av torrvärk."

Följande fem återinträdde däremot i tjänst:

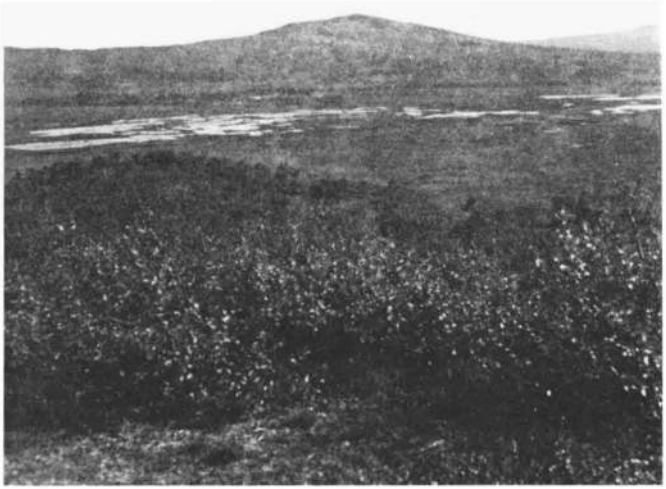
Nr 4 Mats Johansson Forsberg, senare kallad Forsström, född ca 1685, bevistade infallet i Mitau, belägringen på Mitau slott, fältslagen vid Desnaströmmen, Liesna och Poltava, där han blev sårad i högra armen och axeln, avsked 1735.

Nr 6 Erik Ersson Berg från Forsa, född ca 1680, bevistade fältslagen vid Jakobstadt, Gemäuerthof, Liesna och Poltava, sårad i vänstra handen, avsked 1740.

Nr 69 Mats Olsson Kongsman från Forsa, född ca 1675, sårad i högra låret och vänstra benet i fältslaget vid Liesna och där fången, avsked 1728.

Nr 71 Erik Ersson Bantler från Forsa, född ca 1680, bevistade fältslagen vid Saladen, Gemäuerthof, Liesna och Poltava, där han sårades i halsen, men lyckades rädda sig undan ryssarna till Bender i Turkiet, dock blott för att under generallöjtnant Gyllenkroks "parti" samma år råka i fångenskap, avsked 1735.

Nr 131 Lars Matsson Lindman från Bjuråker, senare kallad Hök, född ca 1680, bevistade fältslagen vid Narva, Düna, Saladen, Gemäuerthof, Desnaströmmen och Poltava, sårad i vänstra armen och genom halsen, avsked 1735.

Över dessa öde fjällvidder gick Armfelts återmarsch. I bakgrunden fjället Bustvalen

Men de flesta krigsfångarna kom aldrig hem, de vilar i okända gravar långt borta från de trakter, som såg dem födas och växa upp.

Erik Wickberg

BREV TILL ROTEN FRÅN KNEKT I FÄLT

Under fälttåget mot Norge 1814 deltog många hälsingeknektar. Om deras förhållanden i fält berättar bevarade brev, som i allmänhet innehåller några rader om avsändarens hälsa, tjänsten och längtan till hemmet samt hälsningar till anhöriga och vänner.

Som ett exempel återges här ett brev från indelte vicekorpralen vid Forsa kompani Jonas Lust till hans rotebönder i Nansta och Trogsta.

"Bonden Erik Erikson,
i Nansta och Forssa Socken
Detta.

Dalla Län och Öskölts Sock:n den 12 mars 1814.
Mina Redeliga Rotebönder må väl.

Jag will med Några få ord Låta eder få Weta huru jag mår och at jag är med en god hälsa och hvad vore oss å ömse Sidor önskeligare än denna dyra förmån den Både af mig och andre är den dyrbaraste Skatt, men et är som mig fela Som snart nog kunde göra mig hälsolös Nebligen at jag har endast en Skorta Som Når mitt På kroppen och ingen mer, inga Strumpor, Så gåt som inga Skor, ty vi har fått Nya kron Kläder men Endast Byxor och Jacka. Strumpor och Sjortor måste wi Bestå os Sjelf ty de andre Har fått transport med strumpor och Skor och Skjortor hemifrån; til och med somliga har fåt matsäck hemifrån Nel (nämligen) från Bergsjö, ilsbo, hassel, Bjuråker, Dilsbo och Jerfsö men ingen från forssa och Ljusdal har det komit derföre är jag Nödsakat at Skrifva hem efter Litet Pengar till understöd för en Liten momang som i är af den godheten och skickar mig 10 R:D:ler Banco för kosten, gör enteligen Det ty jag är i största Behof derom. — Ty här är ganska kall vinter På den Norska fjelens ort. Wi marcerade från Göteborg den 15

Januari till ulrikehamn och den 1 Mars marskerade wi från ulrikshamn till Norska Gränsen der vid Nu har Legat i 2 Daga och gort handräckning, jag får emellrtid Bjuda Eder Adjö för Den gång med mång 1000 falt hälsningar från mig til Eder alla Bekanta men aldramäst til Eder mina Redeliga Rotebönder jag är och förblifver Eder Redeliga Soldat til min Död adjö.

Jonas Lust

hvar god hälsa mina kjära föräldrar at jag har Riktigt Bekommit de 2 Riksdaler Som de mig Skikade til mig i förra bref.

förlåt bråskan jag moste ut på stunden till min ofser (officer)."

Enligt utdrag ur rullorna kom ovanstående vicekorpral nr 61 Jonas Lust vid Forsa kompani i tjänst 1813 vid en ålder av 17 år. Längd 5 fot 8 1/2 tum. År 1830 var han sjuklig och ställdes på förbättring samt erhöll 17/6 följande år interimsavsked.

Rotehållare var: Nansta nr 1 och 2 samt Trogsta nr 6 i Forsa socken.

Ivar Hillström

Orginalbrevet tillhör handlingarna i Forsa trossbod. Återgivningarna ovan har skett från en avskrift upprättad 10.1 1955 av Erik Wickberg.

NÄR SOLDATEN STRID FICK TAPPERHETSMEDALJ

I Inrikes-Tidning av den 15 juli 1790 omnämnes bl a en högtidlighet, som ägde rum söndagen den 11/7 i Forsa kyrka.

Efter gudstjänsten och i närvaro av en talrik församling utdelade majoren Axel Rönquist medaljen för tapperhet i fält till soldaten nr 6 Jon Nilsson Strid för visat mod vid striderna i Kaipias den 15 juli 1789.

Till och från kyrkan ledsagades dagens hjälte i procession av socknens prästerskap och ståndspersoner samt avskedade korpraler och soldater.

Efter högtidligheten i kyrkan intogs middagsmål i prostgården under vilken måltid ett flertal skålar höjdes.

Enligt generalmönsterrullan av 1783 blev volontären nr 122 Jon Nilsson Klar 6/10 1778 antagen som soldat vid roten 6 och erhöll namnet Strid. I rullan från 1789 daterad i Finland anges för Strid att han var blesserad och att han samma år fått avsked.

Gunnar Fernquist

FORSAKNEKTARNA BYGGER MARSCHVÄG TILL ENÅNGER

Forsa kompanis samlingsplats var Högs kyrka, där knektarna från de sex socknarna började sin marsch till Mohed för tjänstgöring. Marschen gick österut till Hudiksvall och därifrån kustlandsvägen söderut till övernattningsstället i Bölan, Enånger. Andra dagsetappens mål var Myssje, varefter kompaniet på tredje dagen nådde övningsplatsen på Mohed.

Planer på en förkortning av marschvägen Hög-Enånger diskuterades vid flera tillfällen. Enligt kompaniorder den 30/5 1864 medgav regementschefen att vägen genom Forsa längs västra sidan av sjösystemet fick användas under förutsättning att den sattes i användbart skick och underhölls. Kompaniets samlingsplats skulle därvid flyttas till kaptensbostället i Rolfsta.

Efter kostnadsberäkningar och andra förberedelser påbörjades arbetet 8/8 samma år med fanjunkare Carl von Walter som arbetsledare över betingsarbetande knektar. Arbetet gick raskt undan. Den nya marschvägen gick från Rolfsta över Domberget och vidare genom byarna Medvik, Trogsta, Klångsta, Matnäs, Mikje, Sunnanbäck och Horne. Från Hornemoarna, där tydligen den största arbetsinsatsen var nödvändig, fortsatte sedan vägen till Utnäsbodarna mot Nianforsgränsen till kyrkan i Enånger och kustlandsvägen.

I oktober 1864 redovisades kostnaderna med tillhopa 538: 96. Forsaknektarna hade utfört 325 dagsverken à 1: 50—1: 75 var jämte krut, tändtråd, stål och smide inköpts.

Den nya vägen togs i bruk av knektar första gången 1865. Den medförde en väsentlig förkortning av marschvägen Forsa —Mohed och därmed var målet med arbetsinsatsen nått. Innan järnvägslinjen Ljusdal—Hudiksvall blev färdig 1888 hade en generation indelta soldater använt "Militärvägen" — en benämning som ännu användes i bygden.

E. Gustaf Fagerström

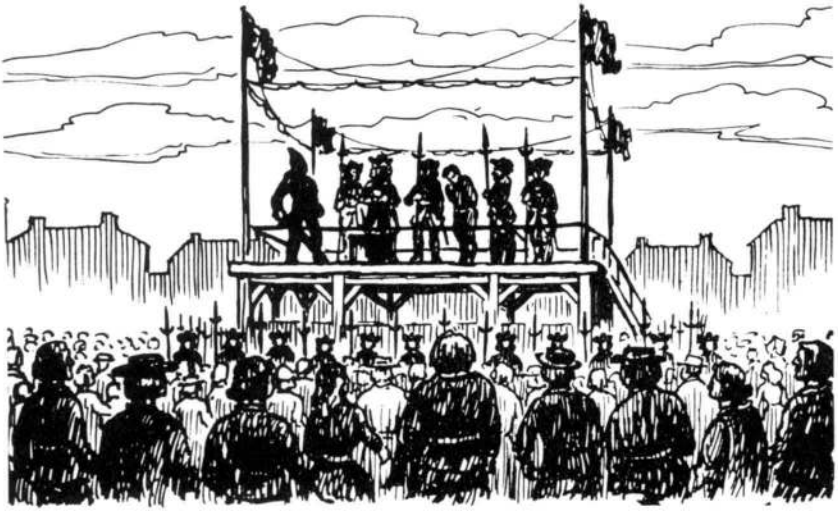
CHEFENS BEKYMMER OM TUKT OCH ORDNING

I de gamla konceptjournalerna återkommer regelbundet år från år brev och anteckningar om begångna brott och bestraffningar. Förseelserna var många och betydligt grövre än nutidens men straffen var också hårdare — prygel, mörk arrest och halshuggning.

Dåtidens avrättningar var offentliga skådespel. För bildande av spetsgård runt avrättningsplatsen och för ordningens upprätthållande beordrades militär, i regel det kompani, inom vars område avrättningen skulle äga rum. Handlingar från början av 1800-talet berättar om två avrättningar, till vilka Forsa kompani var beordrat:

> Den första skedde vid Bäckmyran på gränsen mellan Norrbo och Bjuråker, där en bondhustru från Tjärna, Bjuråker, avrättades. Hon hade blandat glas i gröten åt sina svärföräldrar. Svärmodern dog men svärfadern klarade sig. Hon dömdes till halshuggning. Svärfadern köpte en två kannors silverbägare, fyllde den med silvermynt och skickade den till Konungen med begäran om nåd, men Majestätet avslog nådeansökan. När huvudet föll för bilan, ramlade åskådarna som sutto i träden som skjutna sparvar till marken.
>
> Den andra ägde rum vid gränsen Forsa—Norrbo. Den avsåg en man vid namn Josef från Kake i Forsa. Före avrättningen tog han upp en brödbit och visade sina barn och sade: "Lika ren som denna brödbit, lika oskyldig är jag. När mitt huvud faller, skall ur denna mark springa fram en källa som bevis på min oskuld". Efter avrättningen berättas det, att källan sprang fram ur marken där huvudet föll. Den källan kallas för Josefs källa.

1853 års förslagsjournal upptar ett brev till tjänstgörande majoren vid regementet, vari kompanichefen, Anders Härdelin,

Vid avrättningar bildade knektarna spetsgård
Teckning av V. E. Danielsson

anmäler en av sina knektar för upprepat fylleri och klandervärt uppträdande vid ett soldatbröllop:

"Den 4:de i innevarande månad tilldrog sig, att några illa kända ynglingar i Hamre by i Forsa socken i en gård i samma by, där soldaten nr 20 Flodins bröllop då firades, medelst uttagande av några glasbitar i en något söndrig fönsterruta beredde sig tillfälle att bemäktiga sig en i samma fönster stående större brännvinsbutelj, varmed de begåvo sig till den 1/8 mil därifrån belägna Böle eller Forså kvarn, där soldaten nr 50 Klang, som även vid brännvinsbuteljens tillgripande, befunnit sig i närheten av bröllopsgården, blev en så ivrig deltagare i förtäringen av dess innehåll, att han en stund därefter befanns nästan alldeles utan medvetande.

Då efter gammal sedvänja inom orten traktering påföljande söndag den 6:te dennes erbjöds av tvenne i socknekyrkan närvarande brudpar, lät Klang som även blivit inbjuden, traktera sig så överflödigt, att han vid hemgåendet nästan raglande i åsyn av en stor del av församlingen kunde vägleda sig hem. En blott få dagar

förut av mig given varning för begivenhet på fylleri har han således, då han på ovanförmälte sätt skickat sig, icke ställt sig till efterrättelse.

Av kronobetjänten inom socknen, med vilken jag samtalat rörande Klang, har jag erhållit försäkran därom att han icke anser sig befogad anställa åtal, varken för tillgreppet av brännvinet, vari Klang egentligen ej direkt deltagit, eller för fylleriet.

För Klangs ådagalagda, i flera avseenden ohederliga och klandervärda uppförande får jag honom således till allvarsam bestraffning anmäla. Han är förut icke bestraffad men har den 24 sistl. okt. erhållit ovan omnämnda varning.

Förrän nu har undertecknad icke varit i tillfälle att avgiva denna rapport, dels emedan saken icke strax vart känd och dels emedan flere personer har måst höras."

Klang blev den 5 december 1853 avstraffad med 15 prygel för fylleri och oordentligt uppförande.

EFTERLYSNING

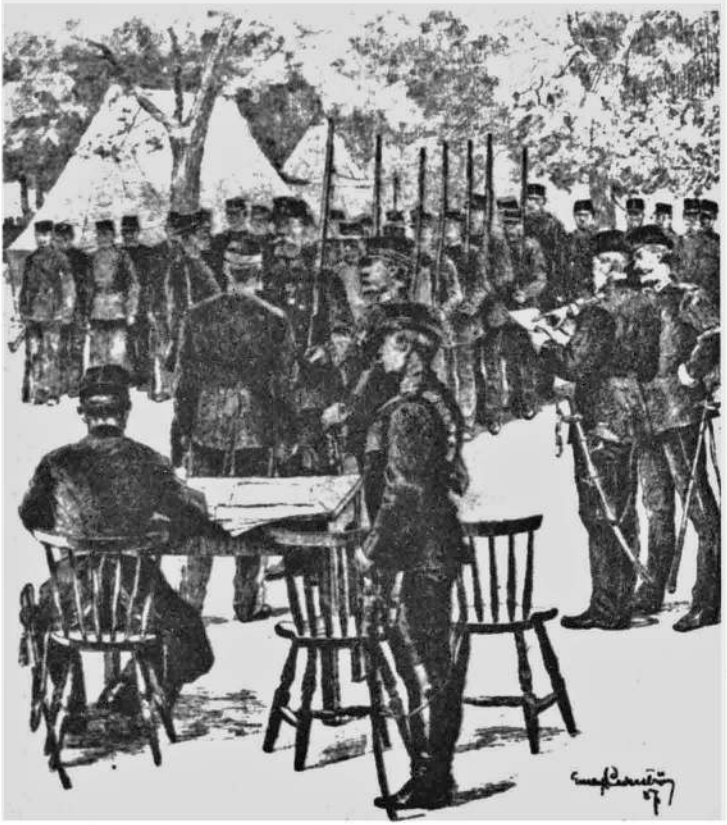
I kompaniorder av den 2 januari 1864 låter kompanichefen, H. S. von Wolcker, efterlysa en från Mohed förrymd rekryt:

"Herr regementsbefälhavaren har befallt, att f d rekryten vid Forsa kompani Per Ed, vilken efter att den 2 juni 1862 hava från mötet å Mohed rymt och den 18 oktober samma år såsom efterlyst ej ertappad blivit ur regementets rullor avförd, men nu till sin hemort inom Forsa sn återkommit, skall för nämnda rymningsbrott enl Kongl. Maj:ts nådiga förordning ang förmanskap och extra judiciell bestraffningsrätt vid krigsmakten av den 29 mars 1859 avstraffas med 25 prygel.

I anledning av denna ådömda bestraffning för rymning får jag härmed framhålla för kompaniet det skymfliga och för hela regementet nedsättande, att under de 2:e senaste åren icke mindre än fem rymningar skett, och för det sanna kamratskapet sårande brott Helsinge regemente blottat sig inför hela svenska nationen, vilken, van som den alltid varit, att se med-

lemmarna av den inför hela världen högt aktade och vördade svenska armén såsom ett utmärkt mönster för disciplin, ordning och laglydnad, med förvåning erfarit dessa kränkande oordningar.

Hederskänslan fordrar och uppmanar jag var och en att, var han må ertappas, gripa förenämnde Ed och honom till undertecknad överlämna för undergående av ådömt och väl förtjänt straff. — Detta får jag härmed dessutom anbefalla."

Generalmönstring
Teckning av Gustaf Cederström

ORDNINGSFÖRESKRIFTER

Inryckningarna till forna tiders möten på Mohed synes ha givit kompanicheferna vissa bekymmer vad beträffar nykterhet, ordning och puts. Detta framgår av nedanstående kompaniorder den 7 april 1874 utfärdad av kapten Ludv. Schönning, avseende inryckning till 1874 års möten:

"Genast såväl vid samlingen som särskilt vid inryckningen till de olika mötena skall truppen vara snygg och på bästa sätt putsad, vilket ock vid varje utryckning till exercis under mötena bör noga tillses. De som ej hava ordentligt skägg i tid anlagt men hava skäggväxt, skola jämväl alltid vara väl rakade, och håret bör på alla vara snyggt klippt. Emellertid uppmanar jag dem av eder, som hava skäggväxt att i tid låta skägget växa, såsom både besparande mycket besvär under mötestiden och jämväl utgörande en prydnad för en krigsman.

Av alla väntar jag och lägger därpå stor vikt, att I ären nyktre och ordentlige vid samling, marsch, inryckning och under hela mötestiden. Med fylleri vid samling eller å inryckningsdagen överses icke. Särskilt vill jag med tanken på huru illa det vid förra årets inryckningsdag till befälsmötet stod till med nykterheten vid flera kompanier, uppmana korpraler och ordentliga soldater att i år se upp jämväl på kamraterna, om mot förmodan någon skulle börja taga sig för mycket till bästa, så att Forsa kompani måtte kunna framstå såsom ej allenast det snyggaste utan även det nyktraste och ordentligaste av regementets kompanier. — Detta vore ju hedrande och redligt både för mig och eder.

Tiden mellan kl 2 och 6 eftermiddag å befälmötets inryckningsdag skall användas till noggrann putsning av alla persedlar och uppsnyggande av personerna, varöver avdelningsbefälhavare och korpraler hålla tillsyn."

Gunnar Fernquist

DÄ'ÄR MITT KOMPANI
SA FURIR TRYGG PÅ FORSA

20 år efter det jag som rekryt infunnit mig på Kungsbäck uppmanades jag att medverka i 1943 års Bocken. Jag skrev om Forsa kompani och om furir Trygg. Trygg var dagkorpral på Forsa kompani — litet till åren kommen och av gamla stammen — och utan honom hade nog Forsa kompani inte skänkt så starkt minnesintryck. Trygg ägde den mustiga färgton minnet noterar.

På den tiden var uttagning till reservbefälsutbildning en procedur vid regementet och inte som nu vid mönstringen. Likt många andra råkade jag stå ivägen och komma med i svepet, när ett bestämt antal livkompanister skickades till kapten Berndes på 8:e för vidare utbildning i befälskonsten. Det gick likadant till vid alla gevärskompanier och de flesta av oss värderade nog utnämningen som en straffspark i eget mål, för det hela renderade oss två månaders extra exercis på Kungsbäck.

Jag nämnde 1943 och jag upprepar: Det fanns en fläkt av bildning mitt i denna reservbefälsutbildning. Skolade pojkar skickades givetvis först och främst till 8:e. Dit kom t ex en nyexaminerad agronom och ett flertal real- och folkhögskolade; mot sluttampen av tiden förlades där ett par studenter. Jag vill inte påstå, att dessa skolade pojkar verkade direkt bildande på oss andra, men flera av oss kom nog genom dem att inse bristfälligheter på vitala områden. Och sådant saknar inte heller värde.

Tråkigheter med straffpåföljd är förbjudna på 8:e kompaniet, inflikade kapten Berndes i välkomsttalet till oss. Det är inte givet vem som helst att få en sådan formulering tagen på allvar, men jag bedyrar: vi rättade oss hela utbildningstiden efter förbudet. Påminnelser om arrest- och fängelsestraff skulle inte ha haft samma goda verkan. Och visst nämnde kaptenen 8:des ursprungliga namn, Forsa kompani, men han nämnde ingenting om vare sig kompaniets historia eller den

väna Forsabygden. Det var som om kapten Berndes överlåtit den detaljen åt furir Trygg.

Och Trygg vilade inte på hanen. Redan vid första uppställningen till mat, då han var enväldig befälhavare i korridoren, bestod han oss en lektion i uppförande på Forsa kompani. Av vad kompanichefen knappt en timme tidigare förkunnat fanns då inte mycket kvar, jämfört med Tryggs ordningsstadga.

— Nu gett ni va på Förscha kömpani, pöjksatan, å dä är mitt, kömihög, påminde Trygg.

Trygg talade en genuin dellenbygdsdialekt och hade därtill förmågan att åstadkomma en röstkombination av måsskrän och lejonvrål. Det var som om en tryckvåg trängt oss mot gevärsställen, när han var på humör och fyrade av röstsalvan. Där han första gången instruerade oss i korridoren, hade jag svårt för att ta Trygg på fullt allvar. Det berodde mest på att han så starkt påminde om en grov grindstolpe jag sett. Grindstolpen jag mindes var kapad av en svagt förgrenad tallstam, med förgreningen påbörjad ungefär vid Tryggs höfthöjd. Någon hade sedan lagt en huvudstor sten på avkapningen och mitt på förgreningen. Den något satte, axelpartibrede, halskorte och något rundskallige Trygg blev i min fantasi tvillingbror till grindstolpen. I 20-talets början var väl Trygg inemot 50 år, men han var ännu en vital och kraftig man. Ingen krånglade gärna till det så illa, att han hamnade i Tryggs nypor.

Plötsligt — vid första uppställningen inför honom — tystnade han, knep samman ena ögat som för finsiktning och sa med nästan vädjande röst:

— Finns nån åv er från Förscha, pöjkar?

Nej, det året fanns ingen från Forsa på 8:e.

— Givakt! röt Trygg. Höger om — marsch!

Vi som kommit från 1:a kompaniet var från olika hälsingsocknar (jag var ännu skriven i Skogs socken) och när ingen Forsapojke fanns på 8:e prutade Trygg på kravet och godtog oss i stället som äkta hälsingar. Han trivdes med att käbbla på hälsingska med oss, och han gjorde sig ofta ärende in på logementet. I rent påhälsningsärende kom han dock aldrig, nej, hade han intet att förebrå, så var det något han "gett" ge besked om. Så blev han sittande. En kväll blev Trygg sittande väl länge efter det tystnaden gått, och eftersom Trygg inte

kunde tygla sin röst till viskning, hörde en yngre furir att vi inte höll tyst. Jo, då insåg vi, att Forsa kompani var Tryggs.

Jag hade en känsla av redan då — jag är mer övertygad om det nu — att indelte knekten Trygg, befordrad till furir, mitt i all sin karskhet, sitt bullrande och kompanidomderande var litet skygg och kände sig osäker. Men det tarvades givetvis orsak av format för att göra Trygg osäker, och det formatet och förmågan ägde Gävle stad. Trygg var landsbygdspojken, som hamnat i regementsstaden utan möjlighet till anpassning. Därför betraktade han regementet som sitt hem, skilt från staden och betraktade staden med misstänksamhet. Denna misstänksamhet — ja, ibland t o m avoghet — riktade han mot stadspojkarna på kompaniet.

När jag i Bocken 1943 tecknade minnen från Forsa kompani var Trygg ännu hur kry och levande som helst. Den färgade karikatyr han då delvis framställdes i hoppades jag skulle få honom att som vanligt knipa samman ena ögat, skjuta hakan i det karakteristiska snedbettsläget och "gett" erinra sig den årgång jag tillhörde.

Nu är furir Trygg hemförlovad. Trygg var inte en typ, utan en epok. Han var slutet av den epok, då hälsingska knektar med hembygdsdialekt erinrade om regementets ursprungslandskap. Själv har jag mycket svårt för att föreställa mig 8:e kompaniet som Forsa kompani utan Trygg.

Per Wikberg

ETT MINNESMÄRKE PÅ I 14:s SKJUTBANA

Johan Erik Gadd (nr 131) fullgjorde sin sista tjänstgöring på Kungsbäck 1939 och föll på sin post den 24 maj. På den plats strax nedanför 500-metersvallen på nuvarande gamla skjutbanan, där Gadd segnade ned, reste hans kamrater en sandstenshäll. Korpralen nr 14 Lust högg in följande inskription: SOLDATEN NR 131 JOHAN ERIK GADD, FORSA KOMPANI, FÖDD 3/12 1871, DOG HÄR 24/5 1939.

Gadd, som var ogift, efterlämnade minnet av en hedersman, som vigt sitt liv åt soldatyrket med de skyldigheter och rättigheter som skiftande förhållanden och förordningar påbjudit.

Minnesstenen över Gadd
Fr. v. soldaterna Erik Krig, Carl Adolf Trygg, Carl Joh. Lust

ROTEHÅLLARNAS TACK TILL HEMBYGDENS KOMPANI

Den högtidliga avtäckningen av *Forsa-stenen* ägde rum i anslutning till högmässan i Forsa kyrka söndagen den 22/6 1952 och i närvaro av dåvarande landshövdingen, Elon Andersson och likaledes dåvarande regementschefen, överste Hans Berggren samt under medverkan av musikkåren. Stenen är rest på kyrkvallen väster om kyrkan, kompaniets gamla samlingsplats.

Närvarande vid den högtidliga ceremonien var också den ursprunglige initiativtagaren, furiren vid Forsa kompani nr 55 Trygg, då fortfarande i aktiv tjänst samt den sista resten av Forsa kompani: korpral 39 Hugg, vicekorpralerna 9 Blid och 54 Pant samt soldaterna 6 Frank, 23 Kron, 66 Prim, 68 Fast, 126 Grip, 127 Thor och 137 From.

Källskrift: Hälsingerunor 1952.

MED LANDSTORM I FÄLT FÖR FEMTIO ÅR SEDAN

År 1914, ett år som med blodskrift etsat sig in i historien, det år då det första världskriget bröt ut, det år då sommaren var hetare än någonsin, skogsbränderna rasade och solen förmörkades. Det var som om krigsguden Mars ej endast tagit befälet över människorna utan även över natur, väder och vind.

Hur upplevde man då på Hälsingarna sommaren 1914?

Författaren till dessa rader skall här försöka skildra något av vad som skedde på regementet denna sommar.

Tjänsten gick som vanligt. Man utbildade rekryter, repetitionsövningar var planlagda att börja den 1 september, befäl av alla grader hade semester eller skulle just till att börja den, musikkåren förnöjde gävleborna med sprittande toner i Rådhusesplanaden, i koloniträdgårdarna på Söder och i Regementsparken. Regementschefen, överste Fock, hade den 29 juni fyllt sextio år och bl. a. firats med stor galamiddag på officersmässen enligt referat i Gävlepressen.

Under juli månad utsågs biträdande skjutinstruktörer för verksamhet vid Gävle högre allmänna läroverk. Som sådana beordrades några distinktionskorpraler från regementet.

I början av samma månad ägde landstormsövningar rum i Söderhamn. En reservbefälsskola från Hälsinge regemente deltog. Under ledning av kapten Svensson hade man marscherat dit. I samband med nämnda övning anordnades också ett s. k. kulsprutelotteri om 1200 lotter à 1 krona. Behållningen skulle gå till inköp av kulsprutor. Ett för den tiden inte ovanligt sätt att lösa materielfrågan, då statsmakternas anslag, enligt vad man ansåg, inte var tillräckligt.

Sommaren var varm, ja så varm, att man den 14 juli i en ortsavisa kunde läsa följande: "INGEN EXERCIS I MIDDAGSHETTAN — Med anledning af den nu rådande starka värmen har dagordningen vid Helsinge regemente ändrats så, att under den varmaste tiden af dagen, mellan kl 11—5, inga öfningar

Matlagning i det fria

förekomma. I stället går reveljen redan kl 3.45 f. m. och öfningarna pågå till kl 8 e. m."

Den starka hettan var en bidragande orsak till många skogsbränder inom vårt län. Soldater och befäl från regementet skickades ofta ut för att deltaga i släckningsarbetet. Ett varierande antal kompanier låg ständigt som skogsbrandberedskap. Dagarna kring den 22 juli härjade den röde hanen i Norrala och Enänger. Sju kompanier från hälsingarna var då bokstavligt talat i elden. I Norrlandsposten kunde man läsa "... att manskapet haft det mycket svårt. Hettan är olidlig och ett och annat svimningsfall har inträffat. Manskapet har slitit mycket ondt, emedan ej på hela tiden kläderna fått tagas af. Inga tält har kunnat upprättas, utan vaktmanskapet har fått sofva på bara marken i skogen rundt om eldhärden. Men trots allt har dock gossarna redt sig bra och inga svårare sjukdomsfall har inträffat."

Redan den 28 juni hade Österrike—Ungerns tronföljare blivit mördad i Sarajevo och de politiska förhållandena på kontinenten hårdnade. Men man hoppades väl, som människor alltid gjort i dylika sammanhang, att det hela skulle kunna lösas på fredlig väg. Men hur annorlunda blev det ej!

Den 1 augusti ljöd stormklockornas dova klang över hela vårt land. Så ock i våra nejder där de kallade hälsingekrigare under Bockens banér. Redan den 30 juli hade emellertid order givits om att 13. kompaniet skulle organiseras. Det tillhörde de s. k. skyddstrupperna (str)[1]. Varje infanteriregemente uppsatte två stycken strkompanier, nr 13 och 14. Så även på hälsingarna där de ingick i XI. och XII. bat i VI. fördelningen. Chef för 13. kompaniet var löjtnant Lundvik och truppen bestod av inneliggande styrka. — Kompaniet skulle transporteras till Övre Norrland. Regementschefen, översten friherre Fock, talade till styrkan innan den samma dag begav sig till järnvägsstationen, marscherande genom staden, avvinkad och begråten av de anhöriga. Det var nog gävlebornas första mera påtagliga kontakt med de krigiska tidender, som skulle stunda.

Från den 3 augusti omorganiserades rekrytkompanierna på regementet. 1.—6. kompanierna bildade ett övningskompani (1). under kapten Svensson och 7.—12. bildade 2. kompaniet under kapten Huldt. Repetitionsövningarna tog sin början redan den 7 augusti, en månad tidigare än planerat var.

Efter endast ett par dagar uppställdes ytterligare förband tillhörande str: 14. kompaniet med löjtnant Masreliez som chef och XII. kombinerade infanteribataljonstaben, som hade kapten Swedlund som chef. Adjutant var löjtnant Åkerman. Denna bataljon kom så småningom till Sundsvall. Därifrån berättas att bataljonschefen med adjutant vid ett tillfälle inspekterade landstormens posteringar i skärgården och fann tillståndet allt annat än bra. Landstormsmännen kunde inte ladda sina gevär m/96, då de aldrig fått någon utbildning på detta för dem nya vapen! Med hjälp av civila instruktörer lyckades bataljonschefen så småningom få denna brist avhjälpt med avseende på gevärets användning, skötsel och vård.

---

[1]) Efter några år benämndes strkompanierna ej med nummer utan med kompanichefens namn för att, enligt generalorder, förhindra inblick i organisationsförhållanden.

Skyddstrupperna vår de första förband, som kunde ställa upp i enhetlig uniform, den fältgrå m/10 med karolinerhatt. Annars uppträdde befäl och trupp i en mycket brokig blandning av uniformsmodeller, något som förekommit ända in i våra dagar. Men det dröjde ej länge förrän det rapporterades, att m/10 inte tålde fältlivets strapatser. Efter knappt fyra månader var alla hattar defekta och tyget fläckigt och tunnslitet. Trots detta fanns de trekantiga hattarna kvar ända fram till världskrig nummer två. Då utgavs instruktion om tillverkning av "inläggssula av hattfilt till hatt m/10".

Sal i Brynässkolan under första världskriget. Runt katedern är ammunition upplagd. På tavlan står: "Måndag den 17 augusti 1914".

Vid organiseringen, man talade inte om mobilisering för att inte väcka ont blod hos någon av de krigförande parterna, inställde sig männen på kaserngården vid Kungsbäck för att utrustas. De flesta, som infann sig den 2 augusti, var de som tillhörde landstormen (lst). Deras utrustning bestod i bästa fall av trekantig hatt, armbindel, livrem och gevär. Vissa erhöll även kappa, något som betraktades med avundsamma blickar av dem, som inte fick denna favör. Inkvarteringen var av enklaste slag: lite halm på golvet i en skolsal eller annan allmän lokal.

De flesta lstmännen kunde, som ovan framhållits, enbart använda det gamla remingtongeväret, varför de snarast sattes in på utbildning med mausergeväret. Instruktörer från regementet gjorde här en god insats. Apropå skjututbildningen så kunde man i Norrlandsposten av den 8 augusti läsa följande: "SKJUTÖFNINGAR FÖR LANDSTORMSMÄN — Vi fästa hrr landstormsmäns synnerliga uppmärksamhet på ett upprop i dagens tidning angående målskjutningsöfningar på Rödjningen. Det går ej an, att landstormsmännen inställa sig och ej ens ha en aning om mausergevärets konstruktion. Ut därför till Rödjningen."

Dessa skjutövningar gick till så att varje man fick lossa 30 skott på 100 m och 20 skott på 200 m. I referat från dessa övningar läses: "Då så många skott skola aflossas där (Rödjningen) hvarje dag, vistas endast ett kompani där hvarje dag, men det ligger i stället där hela dagen och lagar sin mat på gräsplanen".

Lstmännen var ivriga att lära och det där med kriget tog de på blodigt allvar. De lär ha varit farliga att öva mot. Trots Sveriges rekordlånga fred besjälades de av pliktuppfyllelsens anda. Ej heller rubbades deras inställning till och syn på sin uppgift av den knapphändiga och bristfälliga utbildningen. Den senare avhjälptes mer eller mindre genom insats av befäl från regementet, som även anordnade samövningar mellan lst och trupp från Kungsbäck. Bl. a. hade man en landstigningsövning vid Gråberget norr om Bönan.

Med hatten käckt på svaj, mod i barm och krigisk blick, hållande mausern i fast grepp, gick de snabbutbildade lstmännen sedan på post vid Gävlebuktens kust och i staden bl. a. vid broarna över Gavleån.

Det var inte enbart lstförband, som skulle utrustas. Även andra förband inkallades. Sålunda infann sig den 10 augusti vissa årsklasser ur beväringens andra uppbåd. Samlingen skedde till Brynäs folkskola. För att kunna förse de ständigt utökade kadrarna med riktig utrustning krävdes en massa hantverkare. Regementets egna räckte inte till. Skomakare, sadelmakare och skräddare mobiliserades för att klara av alla nödvändiga bestyr. Men lite si och så med passformen blev det nog ändå. Och inte heller räckte persedlarna till alla. Det berättas om en soldat, som inte fick någon gasmask — hur

skulle han bete sig? Svaret löd: "Gå fram till den förste, som stupar. Han har säkert en. Tag den!" Så var det problemet löst!

Krigsinkallelserna gick inte alltid friktionsfritt. Inkallade vägrade inställa sig, efterlystes och hämtades slutligen av polisen. Inkallelsesystemet var inte utan brister. Det byggde på kungörelseförfarandet. En order om inkallelse var endast en förvarning. Den trädde i kraft först i och med den offentliga kungörelsen. En bonde från Årsunda kunde alltså skylla på brådskan med höskörden. Han hade varken hunnit höra kungörelsen i kyrkan eller hunnit läsa anslaget på byns anslagstavla.

Enligt mobiliseringsplanerna skulle inom respektive lstområden organiseras ett antal bataljoner, kompanier, velocipedavdelningar och skyddsdetachement. Dessas uppgifter var i stort sett desamma som för våra dagars lokalförsvarsförband. För förbanden inom de lstområden, som var belägna vid kusten, blev det i första hand bevakning och försvar av kust medan skyddsdetachementen svarade för skyddet av broar och andra viktigare anläggningar.

Gävle lstområde genomförde sin organisering på Kungsbäck, där man hade sitt förråd inom kasernområdet. Den major, som förde befälet över det hela, lyckades ej med sitt lstbefäl genomföra organiseringen, utan överste Fock fick hastigt avdela några officerare till hjälp vid inmönstringen. De nyinryckta förflyttades på kvällen till Brynäs folkskola, där de förlades.

Lst grupperades i Gävleområdet med bl. a. ett kompani vid Engesberg med mindre del i Bönan och ett kompani i Sikvik. Huvuddelen av detachementen grupperades i Gysinge och Storvik. Velocipedavdelningen utgjorde en *rörlig reserv!*

Lst, som ryckte in den 2 augusti, blev hemförlovad i slutet av oktober 1914. Den avlöstes då av str ur åldersklassen. Från Riksgränsen i norr till Skutskär i söder var förband ur regementet grupperade i avlösningar fram till början av år 1919. Sålunda låg kapten Swedlunds batajon en tid i Haparanda, del ur 13. kompaniet i Luleå. Detta kompani låg för övrigt så gott som hela kriget i Norrbotten. XII. bataljonen och 14. kompaniet drogs så småningom ner till Gävleområdet och bestred järnvägsbevakning inom hela Gävleborgs län.

Den neutralitetsvakt, som regementet bestred under första världskriget, kan ej jämföras med den under det andra. Rege-

På vakt vid havet

mentet lämnade endast befäl och mindre truppförband till de s. k. skyddstrupperna samt instruktörer till landstormen och det frivilliga skyttet.

Så gick sommaren mot sitt slut, den kalla, blåsiga hösten gjorde sitt intåg. Mörkret sänkte sig över ett blödande Europa och som ett järtecken från skyn kom den totala solförmörkelsen med blixt och dunder från horisonten i söder.

Knut Björkenstam

KAPTENEN HETTE ILSKEN
KORPRALEN HETTE BOM

År artonhundraförti till Moahe jag geck,
med mode uti bröste och en matapåse feck
och vita blaggarnsböxor och myssän satt på sne
och sex rixdaler banco, och tuggebus därte.

Kung Karl den unge hjälte, han stod i rök och damm
så sjöng ve helä vägen tills te hea vi komm fram.
Löjtnanten förde in oss, uti en grann barack
och där satt Pär i Backa, och Jöns, och spelte knack.

Med kräseligä rätter, ett bord fullproppat var,
jolpäron, krösamos och en äggekaka rar,
och smör uti e bytta, och rökta lammelår,
och bränvin i en lägel, där feck vi ta en tår.

Så feck ve ungjeformer mä blankä knappär i,
geväder, köpparflaskör, bajonett å kniv, å ske,
tölv örö den som rökte, att köpä säg kardus,
sex örö feck dom annrä, som villa tugga snus.

Kaptenön hettö Ilskän, korpralön hettö Bom,
sershantön hettö Trilskän, löjtnantön hettö From,
om mäg så sa kaptenön, så här te länsman Sääf:
"Den där mä röa skallön, bestämt skä hetä Rääf'.

Så feck ve exircerö å slöss emot varann,
och gno i skog och märk, så svettön av öss rann.
Dänn som va värscht å löpä, feck säg en "knapp i väst",
männ dänn som sist va frammä, feck bums burdus arräst.

Nu äre slut på mötö, på massäck och exirs,
nu kan ja' skjuta bom, å prick, å slöss på allä vis.
Om ryssön skullö kommä å börjä kråma sej,
så äre int så falet, för skrik då fort på mej.

Beväringsvisa från Mohed omkring 1840.
Upptecknad efter Erik Wahlman (Erk Ols-Erik), Nybo, S. Valbo.

EN GÅVA FRÅN KUNGEN TILL "REGEMENTETS MODER"

Fredagen den 15 maj 1964 återfinnes en notis med följande innehåll:

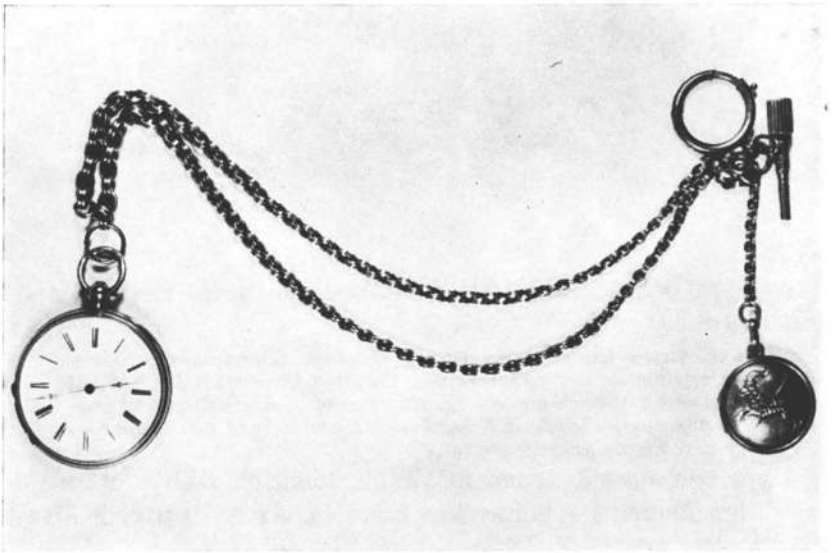
> *»Regeringen har medgett att till Hälsinge regementes muséum får överlämnas det av lärarinnan Carolina Bergström år 1880 till regementet testamenterade gulduret med kedja och medaljong. Till donationen hörande kapital — för närvarande 600 kronor — får disponeras av regementet.»*

Upprinnelsen till denna märkliga donation tillhör ett av de märkliga bladen i regementets historia. År 1879 utbröt strejk bland såg- och brädgårdsarbetarna i och omkring Sundsvall. Landshövdingen i Härnösand, C. Treffenberg, ansåg läget så hotfullt att han begärde militärhjälp för ordningens upprätthållande. Enligt en generalorder av den 3 juni beordrades regementschefen, överste W. von Rehausen, jämte tre kompanier att snarast inställa sig i Sundsvall. Som chef för den reducerade bataljonen tjänstgjorde major Axel Åkerman. Något all-

varligt ingripande erfordrades icke av knektarna. Under augusti minskades styrkan till 75 man under befäl av kapten A. J. Paues och upphörde kommenderingen i januari 1880.

I Sundsvall bodde vid denna tidpunkt en mamsell Carolina Bergström, som genom sin stora välvilja och sin goda omvårdnad om hälsingeknektarna, blev kallad "regementets moder". Som en åtgärd av tacksamhet beslöt därför officerskåren att till henne skänka ett guldur. Detta kom emellertid till konungens kännedom, som då skänkte klockan under det att officerskåren gav henne en vidhängande guldkedja.

Carolina Bergström avled 1880 och hade i sitt testamente förordnat att gulduret med vidhängande kedja skulle överlämnas till Hälsinge regemente för att under återstående tjänstetid bäras av den distinktionskorpral, som ansågs mest förtjänt därtill. Klockan skulle vara ständigt vandrande. I donationen ingick dessutom 100 kronor, vars ränteavkastning skulle användas för urets underhåll.

Den siste innehavaren av donationen var hederssergeanten John A. Sääf, som den 16 maj 1961 avgick efter 62 års militärtjänst. Då Sääf var den siste indelte korpralen, kunde testators vilja icke längre uppfyllas.

Carolina Bergströms klocka hade slutat sin vandring bland regementets indelta korpraler. *Gunnar Fernquist*

På häst

Med hund

ETT SOLVARV

i kronans kläder

1964

Med båt

På cykel

JANUARI

GENERALEN INSPEKTERAR

För första gången sedan utnämningen till chef för armén, inspekterade på torsdagen (9/1) generallöjtnant Curt Göransson Hälsinge Regemente. Det blev en mottagning av det mera hjärtliga slaget. Generalen, som nu träffade gamla arbetskamrater från den tid han var chef på I 14 stannade ofta upp under sin dagslånga inspektionstur och ställde personliga och avväpnande frågor både till befäl, manskap och civilanställd personal.

På bilden ovan ses generalen inspektera truppen på kaserngården. T. v. regementschefen överste Axel Henriksson och bakom honom bataljonschefen major Åke Bendrik.

NY LOKAL

Till de nya hyresgästerna i nybygget Nygatan—N. Köpmangatan kan nu också räknas del av Fostaben. Hemvärns- och utbildningsavdelningarna flyttade häromdagen in på N. Köpmangatan 12 C, 2 tr. (20/1).

REGEMENTETS DAG

arrangeras på Kungsbäck söndagen den 7 juni.

GENERALSROS

— I 14:s personal har alltid utmärkts av frimodighet och kunnighet, god fysik och psykisk trim och jag är glad att åter få besöka mitt gamla regemente, sade generalen bl. a. under sin inspektion på I 14.

HÖGTIDSDAG

70 år, 1/1, kapten Niels Erik Nielsen, aktiv officer 1916—1944.

MINISTERÄSKANDE TILL FÖRSVARET

Försvarsminister Sven Andersson begär inte mindre än 4,1 miljarder: 3,8 till driften och 300 miljoner på kapitalbudgeten för byggnader och befästningar. Största delen av ökningarna, 151 milj., är kompensation för den tekniska utvecklingen samt pris- och löneökningar. (20/1).

DOMARRIS

Korphockeyturneringen vid I 14 kommer inte att fortsätta. Det intermezzo, som inträffade i fredags, då domaren Henry Modin misshandlades av en värnpliktig, medförde att regementschefen på måndagen beslöt att stoppa allt fortsatt spel. (28/1).

NY BIL

En rekryt på I 14, verkstadsarbetare Kurt Johansson, Söderhamn, har vunnit högsta vinsten, en Volvo-Sport på Järnvägsmännens lotteri. (16/1).

FRIVILLIGT INTRESSE

Kapten Thure Karlström, som på fritid tagit fil kand med konsthistoria som huvudämne, skall leda en studiecirkel under rubriken "Gävle i konsthistorien." Lokal blir muséet med bl. a. dess samlingar som demonstrationsobjekt. (20/1).

FRIVILLIGT FÖRSVAR

Hemvärnspojkarna. Söndag kl 0830: B-kasern. Skjutning på Nya banan. Uniform (18/1).

USA-ATTACHÉ PÅ BESÖK

Amerikanske arméattachén, översten T. C. Rohan, gjorde på fredagen (24/1) ett artighets- och rutinbesök på I 14. På eftermiddagen följde han bataljonens övningar och tittade bl. a. på ett skyttekompanis anfall med understöd av stormkanonvagnar från P 1, Enköping. På kvällen var överste Rohan gäst vid middag på officersmässen.

FEBRUARI

ÖVER 10 MILJ. FÖR ÖVERTID

De militära befälskårerna var en av de sista personalkategorierna i landet, som fick reglerad arbetstid och rätt till övertidsersättning. Det hände för något över ett år sedan. Då beräknade man, att det skulle kosta "nära tio miljoner". I dag, då man kan överblicka utfallet av det första året, visar det sig, att kostnaderna blivit betydligt större. (20/2)

LEDIGA

Allmän ledighet får alla inneliggande rekryter på I 14 måndag 24 februari. Den lediga dagen är avsedd att ge tillfällen till besök hos arbetsförmedlingar och blivande arbetsgivare, för att klara ut anställningsförhållanden efter utryckningen den 19 mars. (4/2).

Fanjunkare Hilding Lindström vann överlägset oldboysklassen vid söndagens DM på skidor, 50 km i Storvik. Segermarginalen var 5 min. På 9:e plats kom löjtnant B. Nilsson. (10/2)

FBU-ARE

Sandvikens FBU-förening startade för några veckor sedan en fortbildningskurs i motortjänst under ledning av rustmästare E. Mildton Fo 21. Ett 15-tal deltagare får lära sig känna och hantera både civila och militära fordon. (13/2).

Den nya svenska FN-bataljonen till Gaza har preliminärt uttagits. Det blir den 23:e FN-bataljonen. Av dess cirka 450 man tillhör ett 15-tal I 14. Chef för styrkan blir överste L. Wernstedt, I 13. (4/2).

LEDNINGAR ÅT LEDNINGEN

På var och varannan tall i Norra Hälsingland har fälttelefoner satts upp till den stundande fälttjänstövningen och åtskilliga mil kabel förbinder apparaterna sinsemellan och med permanenta nätet, allt för att sambandet skall fungera väl och ledningen kunna hålla kontakt med trupperna. Furir Lennart Persson provar ovan en förbindelse tillsammans med Kjell Hartmann, Hofors. (28/2)

800 MAN ÅT HÄLSINGLAND

Åttahundra man från I 14 kommer att delta i den stora vinterfälttjänstövning, som avslutar tjänstgöringen för inneliggande åldersklass. Övningarna äger rum inom området Delsbo—Ljusdal—Färila, dit förflyttningen sker genom tolkning. På bilden ovan sjukbärartroppens första traktorgrupp under tolkning mot Hälsingland (27/2).

SKIDMILITÄRT

För I 14:s del blev det fin avslutning vid MM på skidor i Sollefteå. I extratävlingen 20 km med skjutning kpist blev Leif Gustavsson 1:a och Gösta Engström 2:a i vpl-klassen. I befälsklassen tog löjtnant Björk 4:e och fanj Lindström 6:e plats. Tillsammans med vpl Björk erövrade de ovan nämnda 1:a lagpris. (17/2)

RÖDA KORS-ARE

Ett 50-tal Röda Korsfunktionärer från Gästrikland deltog på onsdagen i ett informationsmöte i Sandviken. Man diskuterade Röda Korsets medverkan i det sociala arbetet, speciellt arbetet inom åldringsvården. Konferensen hade anordnats av Röda Korsets gävleborgsdistrikt. (13/2).

REP-BATALJON

Detta år kommer huvudsakligen personer med bokstaven "c" på krigsplaceringsordern att bli inkallade till repetitionsövningar under våren och hösten. Sammanlagt får man inkalla cirka 75.000 man.

På I 14 inkallas cirka 2.000 man i två omgångar under juli—aug. och sept.—okt. Inkallelseorder utsänds i dagarna. (17/2)

I 14:s HISTORIA

Chefen för Hälsinge Regemente hemställer att Delegationen för militärhistorisk forskning skall lämna ett statligt bidrag på 5.000:— kr till stiftelsen "Kungl Hälsinge Regementes historie- och museifond" för utgivande av en historik över regementet. Kostnaderna för utgivningen beräknas till cirka 60.000 kr. (4/2)

MARS

ETT STRÅLANDE SLUTBETYG

Ni är en av de bästa åldersklasserna efter kriget, var överstelöjtnant N. Hjelmströms fina betyg till rekrytbataljonen vid I 14, som i dag rycker ut efter nära ett års utbildning.

På bilden ses "Bästa soldaterna": fr. v. Roland Sers, Ockelbo, Lars Göran Aström, Ockelbo, Björn Göran Sundqvist, Järbo, Olle Johansson, Hälsingmo, Lennart Bertil Eriksson, Gävle, Stig Lennart Sundling, Sandviken, Kennet Karlsson, Hilleby och Lennart Hellman, Norrala. Av dessa har Åström och Eriksson haft turen att vinna de två Englandsresor, som utlottades bland de belönade. (19/3).

UR RULLAN OCH PÅ ORDER

— Två hälsingekaptener, Hans-Olof Trång och Stig Hallste, har utnämnts till majorer och flyttar därmed från I 14, Trång till I 19, Boden och Hallste till I 3, Örebro.

— Kapten I. Rylander, I 14, har på egen begäran entledigats från förordnandet som kapten och kompanichef vid Arméns Underofficersskola.

— Till kaptener i I 14 reserv har utnämnts värnpliktiga kaptenerna C.-J. Halling, A. S. Rydåker, B. Vickström samt vpl löjtnanten G. Gunnarsson. (21/3)

— Armétygförvaltningen hemställer att få förordna fanjunkare E. Ranje som förvaltare med vikariatslön i den arvodesbefattning, som han upprätthåller vid förvaltningens personalkårexpedition. (21/3)

— Antalet sökande underofficerare från krigsmakten till befattningarna som expeditionsföreståndare vid beskickningarna i London och Bonn har varit mycket stort. Fanjunkare L. Stoltz, fanjunkare B.-G. Olsson och sergeant G. Ahlström har uttagits till språkprov. (26/3)

HÄLSINGEBEFÄL TILL CYPERN

2 "hälsingar" från I 14 har redan fått besked om att de kommer att ingå i den svenska FN-styrkan på Cypern. Det är major Orvar Nilsson, som blir ställföreträdande chef för bataljonen och förvaltare Stig Allevik. (18/3)

Förutom de nämnda aktiva har ett 15-tal uttagits bland de cirka 80, som sökte från I 14. Samtliga har tidigare varit i FN-tjänst 1962 eller senare. (25/3)

SNART FRED I NORDHÄLSINGLAND

Vinterns fälttjänstövning i trakterna av Delsbo—Ljusdal—Färila har nu kommit in i sitt slutskede. I kväll blåses eld upphör, varefter de deltagande rekryt- och repövningsförbanden hemtransporteras. (13/3).

MOTORKURS

Tio damer i Gävle Kvinnliga Bilkår har genomgått en motor- och materialkurs på 60 timmar. Kursledare har varit rustmästare E. Mildton och kurslokal Fo-garaget, där bilkåristerna bl. a. plockat sönder en bil helt och hållet och sedan satt ihop den. (18/3)

FÖDELSEDAGAR

91 år, 20/3, f. soldaten Lars Hedblom, Rångsta, Hedesunda, fast anställd 1891—1931.

85 år, 20/3, f. löjtnanten E. A. Pira, fast anställd 1899—1931.

VASALOPPET

Resultat från Vasaloppet: 124. H. Lindström, 6.51.51, 200. B. Nilsson, 7.11.26, 325. E. Albertsson, 7.34.47, 687. K.-E. Björk, 8.13.55, 930. J. Måhlén, 8.36.58, 934. G. Fredriksson, 8.37.17, 1094. T. Bellander, 8.49.24.

FÖRBJUDET

Förbudet mot att avskeda arbetstagare på grund av värnpliktstjänstgöring m. m. skall utvidgas att gälla även all frivillig tjänstgöring inom totalförsvaret. Även personalen i FN-beredskapsstyrkorna skall omfattas av det nya anställningsskyddet. (7/3)

UTRYCKNINGEN HÄGRAR

Regementets traditionella "Dan-föredan"-underhållning gick på onsdagskvällen (18/3), då de utryckande bjöds på show av ett uppbåd artister, som med högt tempo matchades av Macce Kjellin.

Den långa raden sångsolister:

Margaretha Andrén, Åsa Holmgren, Inger Palmgren, Ingegerd André och Sonja Norin framförde opera, operett och schlager, vilket blandades med sketcher och historier av Macce, Oscar Haglund och Axel Malmborg. Sören Ödéns jazzbalett var en uppskattad nyhet på I 14-scenen och Yngve Erikssons kvartett var i elden hela kvällen. Efter final med "Auf Wiedersehen" och hela ensemblen på scenen avtackade bataljonschefen, major Åke Bendrik både rekryterna och de medverkande.

Fotografen infångade Stig Pålhammar och Henry Sjöblom, Sandviken samt Jan Eriksson, Gävle tillsammans med jazz-balettflickorna Marianne Wendel och Inger Järlebro samt vokalisten Åsa Holmgren. (19/3)

APRIL

PÅ INSTRUKTION

Under torsdagen (23/4) invaderades regementet av drygt 500 elever i "Teknis" och "Borgis" där de upplevde en friluftsdag av mera ovanligt slag. I 14, Fo 21 och de frivilliga försvarsorganisationerna demonstrerade på ett flertal stationer en mängd verksamhetsområden i total-kriget. Bl. a. förevisade korpral Kjell Ellebo arméns ra 120 för fr. v. Britt-Marie Ahlqvist, Margareta Lindberg, Karin Löhman och Håkan Löfstedt.

JUBILAR

50 år 3/4 kaptenen vid Hälsinge regemente L Larsson. Stud.ex. 1934, off-ex. 1939, krigshögskola 1955—57. Ch för stabsbiträdesskolan i Uppsala 1958—63. Utlandstj. 1963—64 som FN-observatör i Palestina.

BERÖMVÄRT

Förre förbundslottachefen i Gävleborgs län fru Lisa Andersson, Gävle, tilldelades lottakårens kungliga förtjänstmedalj i guld vid kårernas 40-års jubileum (23/4).

KLANDERVÄRT

30 dagsböter kostade fylleri, missfirmelse av krigsman och tjänstefel en vpl från Söderhamn, vilken bl. a. utfarit i otidigheter mot dagbefälet (27/4).

PÅ INSPEKTION

Gästriklands båda hemvärnskretsar deltog på söndagen (19/4) i ett omfattande krigsspel i regementets avfolkade kaserner. Övningen leddes av rikshemvärnschefen Per Kellin för ett 60-tal hemvärnschefer, lottor och personal ur Röda korset och avsåg utbildning i den svåra och viktiga uppgiften att ge och omsätta order. General Kellin kontrollerar här stabstjänsten hos stf hemvärnschefen Gunnar Höög, adjutanten Folke Nilsson och expeditionslottan Britta Iller.

Överstelöjtnanten vid Hälsinge regemente Dag Stiernspetz, vilken innehar tjänst med överstes grad vid FN i Washington, har bevilajts avsked från 1/10.

SKYTTESTYRELSE

I 14 skytteförenings styrelse består efter årsmöte av: Ordf B O Rydvall — kvarstår t. v. efter avsägelse — sekr. K Apelgren, kassör Sven Jonsson (9/4).

HEMMAPLAN

Ett 20-tal bilkårister har genomgått en 30 timmars kurs för utbildning till bilförare i det ekonomiska försvaret och beredskapssjukhusen. Ledare har varit fanjunkare S E Stolth, Hälsinge regemente (28/4).

BORTAPLAN

Högvakten vid Stockholms slott bestrides 9—11 maj av plutonchefsskolan vid Hälsinge regemente. Utöver ordinarie bevakningsuppgifter tillkommer Ulriksdals slott, där svenske kungen bor under kung Baudouins officiella besök (24/4).

TRÅKIG HISTORIA

En vpl vid I 14, hemmahörande i Lottefors, dömdes på fredagen av rådhusrätten i Gävle till 25 dagars arrest. Grovt egenmäktigt förfarande, grov olovlig körning och undanhållande renderade honom detta kännbara straff (16/4).

MAJ

"304 PINNAR" MUCK

En liten försmak av kommande strapatser fick årets stora kull av rekryter uppleva under sin första dag i kronans tjänst. Solen gassade sommarvarmt över en torr och dammig kaserngård, köerna ringlade vid utrustningsförråd och i mer eller mindre ordnade avdelningar bars den obligatoriska inryckningssäcken med mängder av prylar för bruk under de 304 dagar första tjänstgöringen omfattar (20/5).

KRETSTÄVLING

Närmare 100 hemvärnsmän från Gästrikland och Älvkarleby hemvärnsområden genomförde under veckoslutet en stor s. k. vårövning, vilken samtidigt gällde som uttagning för kretsmästerskapen. Ledare var fanjunkare K G Nässert, I 14 (11/5).

PLANENLIGT

Vid regementet äger förberedande generalplanemöte rum 27—29 maj, varvid byggnadsplanen för närmaste 7-års perioden diskuteras.

FRITID

I årets program för fritidsverksamheten kommer som en nyhet att ingå kurs i telegrafi med överfurir Curt Lönnberg som kursledare.

MILOTÄVLING

Vid II. milo mästerskapstävlingar blev I 14 bästa förband genom seger på gevär (Curt Carlsson) och lagseger kpist samt framskjutna individuella placeringar, bl. a. andra pris på kpist genom Arne Hjelm (12/5).

TIDSENLIGT

Den i årtionden använda metoden att använda underlakanet som kuddvar upphör i år, då örngott kommer att ingå i sängutredningen.

TJÄNST

Löjtnant Folke S. Nilsson, Hälsinge regemente, skall vara elev vid militärhögskolan, armélinjens allmänna kurs, taktiska grenen under 1964/65 (11/5).

PÅ RUNDTUR I STADEN

Två dagar efter inryckningen (7/5) fick de ca 250 befälseleverna stifta bekantskap med Gävle i stadens och regementets regi. Staden ställde bussar till förfogande och efter en rundtur på ca 1 timme samlades styrkan i Folkparken där Sven Johansson presenterade sin park, Gösta Wedin berättade om staden och arrangörerna bjöd på läskedryck och tårta.

POLISELEVER

Eleverna i statens polisskolas konstapelklass i Gävle, får denna vecka den sedvanliga i kursen ingående utbildningen vid I 14, som omfattar vapen-, spräng- och mintjänst samt ABC-stridsmedel. Kurschef är kapten H Idenmark (12/5).

FÖRBIMARSCH

Under tf regementschefens, överstelöjtnant Stig de Berg, ledning hölls igår (11/5) krigsmans erinran i regementsparken med sedvanlig förbimarsch som avslutning.

VAPENTJUV

Med bultsax klipptes på måndagskvällen (18/5) hänglåset till ett FO-förråd i Ockelbo och sedan en trädörr brutits sönder kunde någon eller några tjuvar tillgripa 20 st armépistoler.

SIGNALELEVER

Vid arméns signalskola i Uppsala under tiden 20 oktober—14 april 1965 blir löjtnant Jansson och fanjunkare Hedin elever i signalofficerskurs resp. radiosignaltrafikkurs. (20/5).

BROMSTJUV

En tjuvbroms vållade på fredagskvällen (29/5) en rasande skogsbrand mellan Sunnäsbruk och Sillvik. I släckningsarbetet deltog ca 100 man från 5 brandkårer och senare mot natten även manskap från I 14.

FRAMMARSCH

En fullträff blev det för regementet igår (24/5) när DM i fälttävlan avgjordes i Mörtebo. Evert Danielsson, Johan Eklöf och Kenneth Lundström hemförde segern i resp. klasser.

JUNI

CIVILT BESÖK

En isande östanvind svepte fram över Kungsbäck på söndagen (7/6) när Regementets dag firades enligt traditionellt program: Korum, högtidstal, medaljutdelning, nöjesanordningar, ridtävlingar, flergrensstafett och stridsövning. I den sistnämnda medverkade bl. a. soldaterna Arne Ericson och Alexander Pöyhönen.

FLAGGHONNÖR

Plutonchefsskolan med regementets fana och fanvakt deltog i det traditionella firandet av Svenska Flaggans Dag på Strömvallen.

FLAGGSIGNAL

Vid regementet kommer under 14 dagar ett antal vpl att utbildas på signalhorn för att tjänstgöra som signalgivare.

INKALLAS

Regeringen föreskriver att under tiden 1/7 i år—30 juni 1965 vpl i handräckningstjänst som fyllt 35 år får inkallas till repetitionsövning endast om han är krigsplacerad vid enhet som skall fullgöra sådan övning i krigsförband (5/6).

INKALLADE

På tisdagen (2/6) inryckte 120 befäl för fullgörande av särskild befälsövning. Onsdag 3/6 var det åter dags att öppna kaserngrindarna för en inryckningsstyrka. 150 blivande underofficerare påbörjade denna dag sin 15 månader långa utbildning.

MILITÄRT BESÖK

Militärbefälhavaren, generalmajor Malcolm Murray, inspekterade på tisdagen (9/6) den inneliggande åldersklassen vid regementet. Efter att ha hälsat de nyinryckta välkomna till utbildningen erinrade generalen om den stora oro som råder i världen och behovet av ett starkt försvar. Vid den efterföljande inspektionen tog militärbefälhavaren god tid på sig och frågade en och annan om hemort, civilt yrke, framtidsplaner m. m. På den sistnämnda frågan kunde bl. a. Hilding Eriksson, Valbo, (t v) lämna ett rappt besked.

BRAND

Under tiden 1/6—30/9 utgår skogsbrandberedskap ur vaktgivande kompani. Vid överhängande risk för brand utgår högsta brandberedskap enligt särskilda bestämmelser.

MILITÄR-CIVILT

Vid officersförbundets extra möte i Stockholm avslöjade civilminister Lindholm att pensionsutredningen är inne på tanken att placera kaptener i viss ålder som t. ex. byrådirektörer i civila statsförvaltningen. (28/6).

FYSISK SPÄNST

Det skall bli mera ordning och bättre kontroll på den militära fysiska träningen. På hela tre sidor har arméledningen utfärdat anvisningar om prov och kontinuerlig träning för befäl i olika åldersgrupper.

SIMMARE

För de vpl som icke är simkunniga anordnas 15/6—17/6 de första lektionerna i simskolan i Strömbadet med instruktör från regementet.

SKICKLIGT

Arméteknikern K H Fornstedt har för förslag till konstruktion av batteriprovare tilldelats en belöning av 100:— kronor.

BUDKAVLE

Vid militärområdets mästerskap i budkavle i Bollnästrakten 10/6 belade I 14 andra och tredje platserna i seniorklassen och segrade i juniorklassen (11/6).

FÖDELSEDAG

70 år den 6/6 f majoren i reserven Yngve Säfwenberg.

OSKICKLIGT

Rattfylleri, undanhållande vid flera tillfällen, tjänstefel, lydnadsbrott, missfirmelse av krigsman, oskickligt beteende och hot om våld var de åtalspunkter som på fredagen (5/6) riktades mot ett underbefäl inför rådhusrätten.

JULI

ÖVNING PÅ STRAND

Näst sista veckan i juli var det premiär för årets rekryter i den mödosamma konsten att leva och öva under fältmässiga förhållanden. Prövningarna började redan på måndagen (20/7) då styrkan i full skyddsutrustning företog en cykelmarsch i hällande regn. Programmet omfattade — utöver obligatoriska förflyttningar under olika förhållanden — skydd, förläggning, terränglöpning och överskeppning.

ILLGÄRNING

Häktningsförhandling hölls på fredagen (10/7) inför rådhusrätten i Gävle med stortjuven vid I 14 — en 20-åring från Bollnäs. Han greps 4/7 i ett tält vid Voxsjön och innehade då en mängd vapen, sprängmedel, ammunition och annan militär utrustning. Han förklarades häktad.

GOD GÄRNING

50 år fyller 19/7 fanjunkare Bertil Andersson, Gävle. Anställd vid reg 1933, uoffexamen 1941, exptjänst hos chefen för armén 1959. Berömvärda insatser för länets frivilliga skytte och befälsutbildning. Förtidspension 1964 för civil kameral tjänst.

AVGÅENDE JUBILARER

50 år 11/7 kapten K E Thure Karlström. Uoffexamen 1942, offexamen 1943. Signoffkurs 1949. Tjänstgöring vid reg som utbildare av signalister och telegrafister. Efter studier på fritid avlagt fil. lic. examen.

50 år 3/7 kapten Rolf T J Jehnich. Studex. 1934, offex. 1937. Signoffkurs 1942. Krigshögskola 1950—52. FN-tjänst i Kashmir 1954—56 och i Korea 1958. Sedan 1959 1. byråsekr. vid försvarsstaben.

ÖVNING PÅ LAND

Under fredagen (24/7) inryckte ca 300 vpl befäl till I 14 för att under 40 dagar fullgöra repövning. Efter 10 dagars befälsövning kommer 700 man ytterligare och därmed är den första av höstens repövningsomgångar i tjänst. För att förse uniformer och mössor med gradbeteckningar anordnades ett stillsamt symöte i vilket deltog bl. a.: Fr. vänster i främre raden Ove Wallenheim, Göran Fredriksson, Kjell Eriksson, Bengt Andersson och Georg Hansson.

ELEV

Löjtnant Bengt Nilsson, Hälsinge regemente, blir elev i en ledar- och instruktörskurs i fysisk träning vid gymnastik- och idrottsskolan i Stockholm 3/8—5/9 och 12/10—22/12 (13/7).

INTERN

En av de "sabotagemän" som greps i samband med Chrusjtiovs besök i landet, åstadkom skärpt bevakning vid I 14 natten mot torsdagen (23/7). Efter ett telefonsamtal och sedermera besök hos dagofficeren, fänrik R Svanbom, blev mannen omhändertagen av polis och återförd till sjukhus. Mannen uppgav sig arbeta för rikets säkerhet och krävde upplysningar av konfidentiell natur.

LÄRARE

Kapten Ove Dahlström, Hälsinge regemente, skall fortfarande till 1 april 1966 vara utbildningsofficer vid Gävle försvarsområdesstab (29/7).

KASERN

Arméchefen har hos regeringen hemställt att förskottsvis få disponera 16 milj kronor för att under budgetåren 64/65 och 66/67 iståndsätta bl. a. en kasern vid I 14 för en beräknad kostnad av 2 milj kronor (8/7).

MB

60 år fyller idag (9/7) militärbefälhavaren för 2. militärområdet generalmajor Malcolm Murray.

AUGUSTI

MATERIELVÅRD I FÄLT

På måndag (3/8) ryckte huvuddelen av höstens repomgång in dels på I 14 och dels någonstans i Hälsingland. Batch, major Åke Bendrik, meddelar att den senare delen cykeltolkar till Gävle under onsdagen. Bilden: fr. v. 1454 Sjudin, Torsåker och 183 Ädel, Gävle, bollnäsbon 598 Kvist och 726 Jansson från S. Valbo.

NUMMERHÄSTEN BEHÖVS ALLTJÄMT

Det är en allmän uppfattning att hästen tjänat ut i det svenska infanteriet och ersatts med traktorer. Men det är nu inte alldeles riktigt. Hästen behövs där terrängen är svår, där inget fordon kan klara transporterna. Klara bevis härför har man fått under det inkallade anspannskompaniets övningar i gästriketassemarkerna. De hästanspända förbanden är moderna förband beredda att lösa sina uppgifter i kritiska situationer.

VID I 14 ANSTÄLLES

1/9 följande personal

1 förrådsarbetare
vid tygförrådet

1 reservdelsman
vid motorverkstaden

1 cykelreparatör
med yrkesvana.

Lön enl. avtal.

NYTT MARKIS

Här en nyhet som kan göra livet lättare att leva för alla blivande I 14-kämpar. Regementet skall få ett nytt marketenteri för en och en halv miljon kronor. Det gamla marketenteriet anser man skall kunna göra tjänst på annat sätt. Lokalbehovet på I 14 betecknas som trängande. (15/8)

DELSBO KOMPANI FÅR MINNESSTEN

En minnessten över Delsbo kompani restes på tisdagen (18/8) på kompaniets gamla mötesplats i Hagen, som än i dag kallas för Lägret. Den tre meter höga stenen forslades till platsen av Olle Nordin och restes med hjälp av bl. a. stenhuggare Emil Burman. Följande text är inhuggen:

"LÄGRET MÖTESPLATS FÖR DELSBO KOMPANI AV KUNGL. HÄLSINGE REGEMENTE TILL MINNE AV KOMPANIET OCH DESS FOSTERLÄNDSKA GÄRNING — I FRED SOM OFRED — RESTES DENNA STEN ÅR 1964 AV DELSBO HEMBYGDS- OCH FORNMINNESFÖRENING."

LÄKARBRISTEN

Bristen på militärläkare är katastrofalt stor. Hårt drabbat är andra militärområdet. Av elva ordinarie militärläkartjänster vid armén är endast tre tillsatta. Vid I 14 har bataljonsläkartjänsten varit vakant i ett flertal år.

I FN-BEREDSKAP

Under innevarande vecka tas den beredskapsbataljon ut som Sverige skall ställa till förfogande åt FN. Av ansökningarna, har ett 20-tal kommit från vpl vid I 14. (12/8)

— Fanjunkare L Stoltz har preliminärt uttagits som förrådschef vid FN-styrkan. (27/8)

FÖR 50 ÅR SEDAN

Från Gefles horisont iakttages att Gefle spårvägar såg sig tvingade att inskränka driften på grund av att ett stort antal militärer inkallats. Det var linjen mellan Kaserngatan och Nygatan som fick färre turer och linjen till Tullhuset indrogs helt. (22/8).

FÖDELSEDAGAR

70 år, 3/8, överstelöjtnant Åke af Winklerfelt.

70 år, 21/8, överste J. Sundstedt.

70 år, 21/8, överstelöjtnant Erik Hammarström.

Årets mästare på störtstång vid populära Qul i backen i Hammarstrand i Jämtland blev på fredagskvällen (21/8) I 14-soldaten Ragnar Jacobsson.

BÄSTE SOLDAT

I dag (27/8) är det "lilla långmuck" på I 14. Föreg. års plutchelever rycker ut som furirer efter 15 månaders tjänst. T. v. Rolf Magnusson, Gävle, som fick mottaga reg guldmedalj och diplom som bäste soldat.

SEPTEMBER

NYA HÄLSINGEFÄNRIKAR

Må regementets fana alltid påminna er om era plikter och ert ansvar som officerare. Sträva alltid att göra ert bästa. Så manade tjänsteförrättande regementschefen, övl Stig de Berg, årets nya fänrikar vid en enkel välkomstceremoni i regementsparken inför hemmavarande officerare. De nytillkomna fänrikarna ses ovan framför fanan, som förs av lt Bengt Hörner. Fr. v. Stig Östblom, Valbo, Karl Gunnar Arnborg, Gävle, och Benny Gustafsson, Nacka. (18/9)

STAGÅRDEN

Frivilliga försvarets lägerplats Stagården i Bollnäs skall byggas ut med en ny, fristående förläggningsbyggnad för 40 bäddar. Den skall även ge plats för konferens- och sällskapsrum. Nytt avloppsnät måste också dras. Kostnaderna beräknas till nära en halv miljon. (10/9)

RISKFRITT?

Nu skall det bli riskfritt att cykeltolka vid I 14. Genom tygavdelningens försorg har vissa förbättringar gjorts på tolklina och fastsättningskrokar. Några allvarligare tolkningsolyckor har inte inträffat vid regementet, men bättre att förekomma än förekommas anser ledningen. (8/8)

FRIVILLIGA FÖRSVARET

Gävle FBU. Träningsskjutning med kpist och ag vid stora skjutbanan vid I 14 i dag kl 1700.

LOGEMENTSKÅP AV TRÄ

som kasserats, säljes vid I 14 till ett pris av 5:— pr styck. Hänvändelse till Intförvaltaren I 14. Tel. 15480.

AVGÅENDE HÄLSINGEKAPTENER

50 år, 25/9, kapten Gert Ingvar Nilsson, född i Luleå. Fr. o. m. 1/10 1963 är Nilsson placerad som kasernofficer vid regementet och skjutfältofficer för lägret i Marma.

50 år, 20/9, kapten Gustaf Börje Jansson, född i Mörsil i Jämtland. Fr. o. m. 1/7 1957 tjänstgör Jansson som mobiliseringsofficer vid Fo 21. Efter avskedet 1/10 övergår han till civil tjänst.

AV VÄSENTLIG BETYDELSE

STOCKHOLM (TT). Kaptenslönerna är av väsentlig betydelse för försvarets effektivitet, skriver ÖB, general Torsten Rapp, i ett yttrande över en skrivelse till regeringen från chefen för armén, generallöjtnant C. Göranson. Göranson erinrar om att kaptensgraden är slutbefattning för de flesta officerare och hävdar att kaptenslönerna är viktiga för rekryteringen. (1/9)

PÅ SEGERPALLEN

Alltid säkre och konditionsstarke Bengt Nilsson lade åter en orienteringsseger till alla sina föregående vid reg sedvanliga höstorientering. Segrartiden blev 1.19.49 på den 8 km långa banan efter några småmissar på de två sista kontrollerna. (24/9)

*

Torgny Järnkrok tog sitt livs första mästerskap i fältskjutning med pistol på Kungsbäck. Han hade en till synes säker ledning från första till sista skottet och kunde till och med kosta på sig hela tre bom i sista målet och ändå vinna med 5 träff. (10/9)

UTNÄMNINGAR

Till sergeanter vid reg har utnämnts överfurirerna Wing, Stenborg och Mattsson.

Till löjtnanter vid reg fänrikarna Lindström, Lindman och Callenmark.

— Kapten Stålhammar skall vara aspirant vid generalstabskåren 1/7 1965—30/9 1966.

— Kapten U. Gjerulf har förordnats till kapten vid InfSS, Linköping.

NYA REPOMGÅNGAR

Repomgångarna avlöser varandra på regementet. På torsdag (3/9) rycker fältförbandet ut och redan dagen efter kommer lokalförsvarsbataljonen in. Detta förband består av äldre årsklasser och inryckningen av huvuddelen om tio dagar kommer att ske i form av mobiliseringsövning "någonstans" i länet. Ovan en paus i inmönstringen. Fr. v. Stig Press, Gävle, Kjell Eklund, Södertälje, Mats Gustafsson, Hofors, Torsten Wikström, Sandviken och Karl-Erik Karlsson, Gävle.

OKTOBER

KRIG I GÄSTRIKLAND

"Kriget" i Gästrikland pågår nu för fullt men på torsdag (15/10) lämnar I 14:s repförband in de sista persedlarna efter en veckas "buskkrig". Omkring 1600 man och ett 150-tal fordon av skilda slag har varit engagerade i slutövningen. Ovan Sigge Parling, Forsbacka och Tore Wiklund, Torsåker.

SKYTTEMÄSTARE

Fanjunkare Rune Berlin erövrade Regementspokalen vid I 14 skytteförenings fältskjutning 23/10 med erhållna 160 poäng.

EN 50-ÅRING

50 år, 25/10, fanj Konrad Apelgren, f. i Alfta. Anställdes vid reg 1933. Svärdsman 1957. Sekreterare i I 14:s skytteförening och kassör i Gävle skyttekrets. Aktiv tävlingsskytt under ett 20-tal år.

REGEMENTSMÄSTARE

Vid regementsmästerskapen i orientering i Marma med 915 startande satte löjtnant Evert Danielsson sina konkurrenter ordentligt på plats med tiden 1.17.05.

FÖDELSEDAGAR

95 år (11/10) f. d. soldaten Erik Frisk, Alfta.

85 år (31/10) f. d. soldaten Jonas Alm, Näsviken.

70 år (19/10) kaptenen i reserven N. E. Berglund.

60 år (10/10) överstelöjtnant Arne Dyberg, Stockholm.

DET DISKUTERAS OM I 14

GÄVLE OCH VALBO motsätter sig bestämt försvarsstabens krav att flytta E 4:s sträckning långt väster om staden för att skona I 14:s övningsområde. Kommunerna förbereder en protestaktion till vägmyndigheterna. Det kan inte vara rimligt att sätta de militära önskemålen före den civila samhällsplaneringen, hävdar man. (10/10)

PÅHITTIGT

Har ni sett en röd fågelholk i skogen? Ja, just en röd. I skogarna kring Gävle finns det hundratalet sådana. Och det är inte vilka fågelholkar som helst. Det är orienteringskontroller för de värnpliktiga vid I 14. Men det bor fåglar i dem — om inte i alla, så i alla fall i många.

Premiärelev. Sergeant Gert Ahlström blir regementets förste elev i den från och med i år nyinrättade infanteriunderofficersskolan, som syftar till kompchutbildning. (13/10)

MISSTÄNKT

En vaktstyrka från regementet vädrade sensation då man under veckohelgen grep en utlänning mitt i manöverområdet. De svenska soldaterna gav ingen pardon. Utlänningen, vilt gestikulerande, fördes till polisen. Han kunde inte ett ord svenska. (12/10)

Läkarna. Biträdande länsläkartjänsten i Gävleborgs län söks av regementsläkare Stig Holmquist, I 14.

DET INSPEKTERAS

De för året nya utbildningsmetoderna inspekterades i går (22/10) av MB, generalmajor Malcom Murray. T. v. repeterar Roger Karlsson gruppch Ingmar Anderssons order.

DET REKLAMERAS

Ove Eidhagen, i det civila ämneslärare vid Nynässkolan i Gävle, gör reklam för kvällens (6/10) slutövning för den inkallade cykelskyttebataljonen.

NOVEMBER

BLIVANDE BUSSFÖRARE

Fr. v. bilkåristerna Ingrid Christoffersson, Ella Hagström, kapten Jan Mählén, Sonja Gynnestam, rustmästare Eric Milton och Ingrid Kumlin har genomgång i bussen innan förarprovet avlägges. (27/11).

MORGONHURTIGT

Ovanligt piggt var det vid I 14 på onsdagsmorgonen (11/11). För att kontrollera beredskapen hade regementschefen anbefallt övningslarm. Klockan 5 började telefonerna pingla hemma hos befälet och soldaterna på kompanierna purrades. Inom en timme var kompanierna på väg ut till sina grupperingsplatser i kustbandet.

PÅ REGEMENTSORDER

Till överfurirer har utnämnts furirerna Laurén, K G Olsson, Thimper, Lindeberg, Tomtlund, Åsåker och J I Larsson. (7/11).

★

Regementsläkaren Stig Holmquist är beordrad till kurs i modern krigssjukvård i Stockholm 25/11—5/12.

KVÄLLSPIGGT

Gävles unga lottor hade på lördag (14/11) inbjudit grabbar från livkomp till dans och supé på lottagården. Lottorna, i åldrarna 16—20 år, stod själva för alla arrangemang. hemorten. (11/11).

NÅDEVEDERMÄLE

Fanjunkare Hilding Lindström har tilldelats svärdstecknet och rustmästarna S E Angermund och N E P Mildton, Fo 21, N G Essingmo och K A Nyström, I 14, svärdsmedaljen. (27/11).

MEDALJÖR

Vid Sveriges militära idrottsförbunds årsmöte tilldelades kapten Sven Bratt förbundets förtjänstmedalj i guld. (21/11).

1960 ÅRS VÄRNPLIKTSUTREDNING

STOCKHOLM (TT). 1960 års värnpliktsutredning beräknas bli klar i början av mars nästa år. För att rekrytera personal till den frivilliga befälsutbildningen föreslår utredningen högre löner och högre slutpremier. Första tjänstgöringen föreslås att kortas med en till tre månader och repövningarna skall bli flera och kortare: fem stycken à 18 dagar. (12/11).

KASERNRENOVERING?

Fortifikationsförvaltningen hemställer att regeringen skall godkänna ritningar för renovering av C-kasern. Samtidigt begärs medgivande att arbetet får utföras om arbetsmarknadsstyrelsen ställer erforderliga medel till förfogande. Kostnaderna beräknas till 2,9 milj kronor. (7/11).

Ett glädjande besked för årets kull av värnpliktiga i Norduppland presenterades vid inskrivningarna i Söderfors. De som så önskar skall kunna få göra sin värnplikt vid I 14 och därigenom komma närmare hemorten. (11/11).

TVÅ KONFERENSER

Den 30/11 är I 14 värd för en konferens om yrkesval anordnad av arméstaben. Till konferensen är kallade länets yrkesvalslärare, länsarbetsnämnd och arbetsförmedlare samt representanter från militära förband. Avsikten är att popularisera militäryrket. Försvaret har brist på folk och i konkurrensen om den arbetskraft, som blir tillgänglig framöver, tänker också det militära ta aktiv del.

— En konferens om frivillig försvarsverksamhet anordnas i Järvsö 24—26 november. Syftet med konferensen är att lämna ömsesidig orientering om arbetet inom frivilligrörelsen och att samordna verksamheten för det totala försvaret.

VÄNLIGA VECKAN PÅ I 14

1.000 matglada beväringar vid I 14 tycker att regementets husmor, Britta Eriksson, gjort sig förtjänt av en rejäl blombukett för visad vänlighet under "Vänliga veckan".

DECEMBER

I VALET OCH KVALET

Inte så lätt att välja regementsstad tycker fr. v. Jan Brink, Hagaström, Ola Nöjd, Överhärde, Christer Svedberg, Hemsta och Ebbe Olsson, Stigslund, inför en orienteringstavla på inskrivningslokalen.

Hälsan och fysiken är mycket god bland årets kull av 18-åringar, framhåller tjänstgörande inskrivningsläkaren, dr Lars Widding, inför slutvarvet på årets inskrivningar i Gävle. Tbc har vi knappast sett till, dåliga ryggar och plattfötter är i år sällsynta och tandbeståndet är utmärkt. Däremot synes skador av trafikolyckor och mer eller mindre uttalade besvär utan glasögon visa tendens att öka.

PÅ REGEMENTSORDER

Kn S. Söderpalm-Berndes har fr o m 1/4 1965 förordnats som kapten vid FJS. (4/12).

★

Löjtnant F. Nilsson, fanjunkare S. Bender och öfu R. M. Olshage har preliminärt uttagits till FN-bataljonen 1965.

PRISREGN

Det stora utrymme idrott och skytte har i det militära bestyrktes på fredagen (18/12) då inneliggande styrka samlades i Exercishuset för mottagande av belöningar. Drygt 100 medaljer utdelades av regementschefen.

Som sista punkt i I 14:s traditionella program före julafton samlades på tisdag (22/12) den civilanställda personalen till julfest.

LUNCHSYLTA?

Vi regementsnämndens sammanträde den 15/12 avhandlades nedanstående intressanta frågor:

a) Hur kommer det sig att marketenteriet i Enköping försäljer varor till väsentligt lägre priser än I 14?

b) Har brödleverantören möjlighet att variera det mjuka brödet?

c) Regint har utlovat en kraftigare matsedel. Tillhör köttsoppa + ris och mjölk denna kategori?

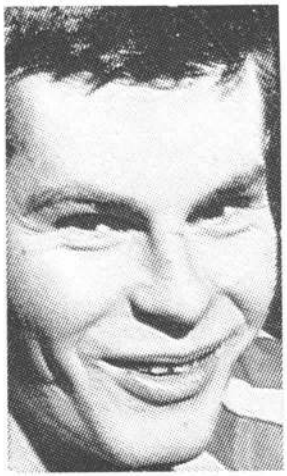
d) Är kalvsylta (kallrätt) med potatis någon egentlig lunchrätt?

BELÖNAD KRIGARTRIO

Regementets traditionella musikandakt ägde rum på fredagskvällen (18/12) i Hel. Tref.-kyrkan under medverkan av militärmusikkåren i Falun och fru Inger Palmgren-Haglund som sjöng till orgelackompanjemang av Fritz Olsson. Altartjänsten inramad av julpsalmer förrättades av kyrkoherde O. Andrén. Före sista musiknumret överlämnade överste A. Henriksson svärdstecknet till fanjunkare H. Lindström till höger och svärdsmedaljen till rustmästare N. G. Essingmo och K. A. Nyström.

RYSSRESPEKT FÖR HÄLSINGAR

Två värnpliktiga från I 14 — Lill-Strimma Svedberg, 6. komp, t. h. och Tord Lundström, 7. komp, t. v. — gjorde fin reklam för sitt reg i Moskva. De har nu definitivt kvalificerat sig för A-landslaget i ishockey och de kommer med till VM i Tammerfors (9/12).

VI OCH VÅRT KOMPANI UNDER REKRYTÅRET

REGEMENTSSTABEN

Regementschef		överste A Henriksson
Stabsavd. med exp	stabsch	kn Stålmarck
	expföreståndare	fv Fisk
	expuoff	fj Berlin
	till förfogande	mdir Mårelius (deltidstj)
	kanslibitr	fru Thimon-Westerlund
skrivcentral	kanslibitr	fru I Jansson
	kontorsbitr	fru G Jansson, frk Myhrberg, fru Nordfors
budcentral	ch	rustm Olsberger
rättsvårdsdet	auditör	rådman Ormegard
	v. auditör	rådman von Post
	straffregförare	fv Fisk
	förhörsledare	övl de Berg
själavårdsdet	militärpastor	kyrkoadj L Karlsson
		fr o m 1/10 stiftsadj Grunnesjö
personalvårdsdet	personalvårdsoff	kn G Nilsson
	konsulent	kn Hillström
	bibliotekarie	rustm Olsberger
rekryteringsdet	rekryteringsoff	mj Bendrik
		kn Bratt, Strömberg, fv Julander, 1. thv N E Eriksson, rustm Wickström
Utbildningsavd	utbildningsoff	övl Hjelmström
	adj	kn Jacobsson
	repövnledare	kn Idenmark
	central bef-grupp	kn Barkander, L Nilsson, fv Hillergren, Allevik, Bodecker o. Julander, fj Nässert
	inre utbanordn	rustm Ygerth
	yttre utbanordn	rustm L Persson
Mobiliseringsavd	moboff	mj Bendrik
mobdet	bitr moboff	kn Sundberg
	kry- o. signoff	lt Hörner
	expuoff	fj Hälsingdal
	kanslibitr	fru G Carlsson

personaldet	personaloff	kn Bratt
	registrator	fv Hälsingdal
	expuoff	fj Hjelm
	kanslibitr	frk Lindqvist, Vallgren
	kontorsbitr	fru Johannesson, Bergström, M Larsson, Laesker o. M. Olsson
Tygavd	tygoff	kn Rydvall
	expuoff	fj F G Nilsson
	kanslibitr	fru G E Nilsson
	kontorsbitr	frk Palm
tygförråd	tygförvaltare	fv A F Karlsson fr o m 1/8 fv H Johansson
	förrådsförmän	förste ffman Åkerlund, J Eklöf, ffman Björnkvist
	förrådsmän	förste fman Hillblom, T Eklöf, fman Hemlin, Söderberg
tygverkstäder	tygverkmästare	förste tvm A V Carlsson
	tyghantverkare	förste thv Bodin, N E Eriksson
	armétekniker	förste ate Muhrén, A A Jönsson, ate Svensson, Edvall, Jengvert, Bergkvist, K O Johansson, Dahlén o. Fornstedt
skjutbanor	ch	rustm S A Jonsson
övnmtrlförråd	ch	fman Dunder
Intendenturavd	regint	kn Palm
	expuoff	fj Eliasson
	kontorist	fru Hedin
	kanslibitr	fru Lindberg-Andersson
	kontorsbitr	fru Sjödin
intförråd	intförvaltare	fv Lundgren
	förrådsförmän	förste ffman J Carlsson, ffman E I Andersson
	förrådsmän	förste fman Skoglund, H Persson, fman A Carlsson, E G Andersson, Rehnström, Wickholm
	sömmerskor	fru V Hansson, frk S Persson
matinrättning	köksföreståndare	frk B Ericson
	bitr »	frk Arrhenius
	kokerskor	fru Lydell, frk A Andersson, fru Kärrstedt
	ekonomibitr	fru Hamquist, M Magnusson, Engstedt, Holm, Rung, Wallström, A Melin, Stödberg, Selén, Forsman, Svanberg, A Johansson, S Melin, Jernberg, A Persson, G Andersson, K Olsson

Sjukvårdsavd	regementsläkare	dr Holmquist
	bataljonsläkare	vakant
	expföreståndare	rustm Reidle
	till förfogande	rustm Söderberg
	tandläkare	tandläk Dahlgren
	översköterskor	fru S Johannesson, Fornstedt
	undersköterska	fru M Pettersson
	sjukvårdsbitr	fru Forslund, Lindh, Norell
	tandsköterska	fru Almén
Veterinäravd	ch	kn Barkander
	veterinär	stadsveterinär Rönnmar
stalltjänst	stalloff	kn Barkander
	stallchef	öfu T Bengtsson
	hovslagaröfu	fu E S Eriksson
Kasernvårdsavd	kasernoff	kn G Nilsson
	kasernuoff	fv Nygren
	förrådsuoff Marma	fj Lindman
	till förfogande	fj Apelgren
kaserndetalj	ch	rustm Sandin
maskindetalj	maskinch	maskinch Bergfors
	förste maskinist	maskinist Bergengren
	reparatörer	förste rep Rydberg, Nordström, Lind, rep Karlsson, Westergren
	värmeskötare	vsk Hedlund, Hillman, Åström
Kassaavd	kassach	fv Sjöström
	kontorsskrivare	fru Hedenström
	kontorist	frk Thunstedt
	kontorsbitr	fru Lenner
Brandtjänst	brandch	kn Fernquist
	vice brandch	fj Lindström
	brandmästare	rustm Lindström, öfu I Svensson
Verkskydd	verkskyddsledare	fv Nygren
	stf »	fj Apelgren
Dag.- o. vakttjänst	dagmajor	kn G Nilsson
	vaktchefer	rustm Calissendorff, öfu E A Andersson, Duste
Inskrivningsexp	inskrivningsch	övl de Berg
	expuoff	fj L P Gustavsson
	kanslibitr	frk Öberg
	kontorsbitr	fru Jedenby
Bataljonsstab	ch första bat	mj Lybeck
	ch andra bat	mj Holm
	expuoff	fj Dahlberg

LIVKOMPANIET

Chef: kn Brolin — Adj: rustm Wikström

Instruktörskola I

Chef: lt B Nilsson — Stf: fj Swacke

Instr: fu Sundell

Korp 430120-759 Widén, Gävle
Korp 430407-755 Ellebo, Gävle
Korp 440414-249 Castell, Gävle
Korp 440624 947 Wengrud, Gävle
Korp 440726-897 Lundberg, Gävle
Korp 440904-807 Larsson, Gävle
Korp 441120-751 Söderlund, Gävle
Korp 450317-753 Svenneke, Gävle
Korp 450715-777 Stödberg, Gävle
Korp 451204-141 Ögren, Gävle
Korp 460206-759 Fernqvist, Gävle
Korp 460926-755 Hedin, Gävle

Befälskola I

Chef: fj Ågren — Stf: serg Albertsson

Instr: fu Fernström

450205-775 Karlström, Gävle
450304-771 Söderlund, Bergvik
450509-773 Frisk, Rengsjö
450528- 19 Rahm, Sollentuna
450728-941 Hallenberg, Gävle
450730-717 Stömne, Sandviken
450822-771 Bokström, Arbrå
450921-755 Beiron, Bollnäs
451103-785 Vesterlund, Gävle
451217-757 Storm, Ockelbo
460106-701 Hammarsten, Gävle
461117-761 Karlsson, Gävle
460412-821 Stålberg, Östersund
460412-821 Lindgren, Gävle
460822-775 Holmström, Iggesund
470429-755 Scheéle, Gävle
470706-751 Höglund, Gävle
450709-755 Lindgren, Gävle
440820-847 Persson, Sandarne
450702-753 Olsson, Oppalaby
450324- 55 Eriksson, Vällingby
450316-777 Bergqvist, Hofors
450807-161 Pihl, Avesta

Läkarpluton

Chef: lt Uhlin — Stf: serg Winberg

Instr: öfu Levin

451015-765 Johansson, Hudiksvall
450610-331 Berne, Gävle
450401-761 Ågren, Gävle
441220-717 Linde, Vansbro
441120-713 Eriksson, Avesta
440821-165 Lobenius, Falun
440816-713 Andersson, Avesta
440803-731 Fridström, Stjärnsund
450703-477 Holm, Stockholm
440422-145 Elzén, Näfwekvarn
440519- 37 Sundin, Stockholm
441101- 51 Nordlander, Djursholm
441114-145 Skarin, Uppsala
441207-105 Valentin, Stockholm
441212- 51 Lundin, Uppsala
450201- 1 Åkerblom, Bromma
440620-773 Lindmark, Hudiksvall
440614-877 Holtås, Hedemora
451212-771 Eriksson, Edsbyn
431231-759 Rydin, Gävle
431111-753 Bohlin, Bergsjö
430326-891 Dahnsjö, Smedjebacken
430318- 81 Olling, Uppsala
430202-777 Unnegård, Järvsö
430425-213 Malmström, Krylbo
451114-755 Gustavson, Sandviken
440708-731 Kinnander, Falun
440424-807 Lundgren, Norrköping
440409-801 Flodin, Björklinge
450304- 33 Öberg, Stockholm
450311- 11 Hartvig, Stockholm
450405- 49 Brodin, Stockholm
450718-805 Ström, Solna
450902-147 Bohlin, Alunda
440210-689 Karlsson, Uppsala
430615-937 Bonn, Saltsjöbaden
431016-291 Lundvigsson, Uppsala
440927-711 Asp, Falun
440804- 7 Lööf, Uppsala
441123-711 Lindgren, Falun
430701-931 Kull, Avesta
450517-713 Blomqvist, Falun

KUNGSBÄCKS PÖLSA

Klockan 19 sista jägardagen fick vi order att vara beredda. Vi fördelades i värn. Fienden väntades anfalla. Efter en lång och kylig väntan uppenbarade han sig. Det lät som tio elefanter kom rusande genom skogen. Efter några sekunders smattrande med kpistarna drog fi sig tillbaka.

Vi gjorde "packning på" för att fortsätta till nästa bas. I natt skulle det verkliga provet komma. Efter ett litet torp, skulle marschen fortsätta i skogsterräng. Endast karta och kompass hade vi att lita oss till. De korta rasterna och de långa marschetapperna fick dom flesta att högljutt jämra sig. Många gick också som giktbrutna åldringar! Men var och en var fast besluten att inte bli den förste som satte sig ner och inte sedan orkade resa sig. Nåja, som allting annat hade även detta monotona marscherande ett slut, och tur var väl det. — — — Vid 03-tiden nådde vi vår tredje och sista bas på jägarveckan. Vindskydd skulle byggas. Ingen eld fick göras upp, utan vi fick hålla värmen bäst vi kunde, men efter några minuter sov redan de flesta.

Dagen efter kom kapten till vår bas för att titta på ett eldöverfall. Allt gick bra, alla gjorde sitt bästa. Alla visste ju också att veckans sista nattmarsch förestod — — —.

Fler prövningar väntade oss. Före hemfärden utspisning med lagad mat. Aldrig har väl I 14:s pölsa smakat så gott som då!

24 Frisk

Medaljerade korpraler på livkompaniet. Fr. v. Tommy Östlund, Björn-Olof Ellebo, Kurt Ström, Bengt Göran Jonsson, Roland Näslund och Kennet Lundström, samtliga furirer fr. o. m. 21/3 1964

2. KOMPANIET

Chef: kn Strömberg

Adj: rustm Wendin

Plutonchefskola, skyttetjänst

Chef: lt Danielsson

Stf: fj Sörqvist

Korp 440507-939 Masuch, Gävle
Korp 400624-759 Andersson, Gävle
Korp 430616-757 Romson, Hofors
Korp 420416-755 Sjödin, Ockelbo
Korp 421001-759 Gustavsson, Storvik
Korp 421020-753 Nilsson, Gävle
Korp 421206-693 Eriksson, Sandarne
Korp 421214-775 Pettersson, Hudiksvall
Korp 430210-751 Tangfelt, Gävle
Korp 430220-955 Sköld, Hofors
Korp 430411-775 Hellerstedt, Ljusne
Korp 430519-755 Lofors, Gävle
Korp 430906-777 Schultz, Sandviken
Korp 430909-753 Lundh, Gävle
Korp 430922-759 Eliasson, Gävle

Korp 430606-825 Hansson, Ytterhogdal
Korp 431006-757 Burman, Gävle
Korp 431201-773 Åberg, Byvalla
Korp 431210-757 Thapper, Söderhamn
Korp 431122-697 Bäckvall, Ockelbo
Korp 440208-755 Magnusson, Gävle
Korp 440531- 49 Smedmark, Stockholm
Korp 440821-931 Pöyhönen, Söderhamn
Korp 430814-211 Björkrot, Harnäs
Korp 440926-141 Thunberg, Avesta
Korp 441127-755 Sjöström, Gävle
Korp 441209-733 Janhager, Krylbo
Korp 441208-773 Söderberg, Bergvik
Korp 441228-775 Holmgren, Gävle
Korp 430430-759 Asklund, Gävle

Förberedande plutonchefskola, skyttetjänst

Chef: lt Jansson

Stf: serg Seth

420603-759 Persson, Hagaström
420726-773 Birgersson, Torsåker
421218-643 Bengtsson, Sandarne
430303-771 Eriksson, Gävle
430320-871 Lundin, Sandviken
440301-735 Lennersand, Gävle
440416-717 Wallin, Hudiksvall
440517-213 Hedlund, Gävle
440610-753 Winblad, Sandviken
440717-759 Sandmark, Gävle
440918-773 Olausson, Sandviken
440929- 69 Lundh, Klinten
441130-753 Ahrenby, Gävle
441210-755 Klarström, Gävle
441220-143 Lundberg, Gävle
441227-761 Karlsson, Sandviken
451007-753 Bellander, Gävle
450324-763 Moberg, Forsbacka
450411-761 Andersson, Gävle
450424-773 Klaar, Gävle
450426-755 Nilsson, Sandviken
450623-757 Berge, Gävle
451003-757 Selander, Hofors

451019-775 Sjöberg, Högbo
451022-763 Svensk, Söderhamn
451103-931 Pettersson, Söderhamn
451105-939 Larsson, Hå
451201-753 Hillström, Sandviken
451203-931 Louhovuori, Jakobsberg
440518-603 Åström, Horndal
440903-777 Sjölin, Söderhamn
441027-563 Sääf, Södertälje
450801-107 Thorfin, Spånga
421201-731 Rönnberg, Avesta
451026- 69 Hedebro, Enskede
431002-757 Sandlin, Hofors
440201-733 Lange, Krylbo
420513-751 Lönn, Bollnäs
430326-757 Nyman, Iggesund
470516-101 Hedlund, Strömsbro
450310-771 Horn, Gävle
450615- 35 Wennerstein, Stockholm
450825-761 Nordström, Iggesund
440125-809 Asplund, Lidingö
420502- 3 Lewenhagen, Bromma
451005-751 Svedberg, Gävle

Förberedande plutonchefskola, blandad

(fr o m 27/7 vid andra förband)
Chef: lt Österdal

Stf: öfu Persson

430911-757 Sörqvist, Sandviken
440804- 57 Bark-Holst, Stockholm
441002-935 Abelt, Krylbo
420320-753 Lidén, Bollnäs
440205-131 Holmstedt, Spånga
440209-773 Molin, Sandviken
420704-751 Vikenius, Åshammar
450226-771 Hultgren, Gävle
430428-761 Törnblom, Söderhamn
440317-773 Ahlqvist, Gävle
450103-761 Lindgren, Söderhamn
450409-753 Andersson, Alfta
430325-705 Fagerström, Gävle
450204-755 Johansson, Ljusne
450428-133 Palmstierna, Gävle
451212-771 Eriksson, Edsbyn
440713-771 Karlsson, Bergvik
441124-751 Bäckman, Bollnäs
450905-789 Angerud, Söderhamn

440626-757 Lundh, Hedesunda
440920-211 Jonsson, Jakobsberg
450415-715 Olsson, Jularbo
431123-777 Palmeby, Ockelbo
450305-761 Gabrielli, Gävle
440713- 39 Fredin, Vällingby
440901-755 Ekström, Iggesund
450907-773 Boman, Bollnäs
430629-753 Holgers, Gävle
441001-775 Holmkvist, Torsåker
450112-751 Olsson, Gävle
421010-755 Jansson, Gävle
431212-661 Sahlström, Skinnskatteberg
450404-821 Palmberg, Johanneshov
450620-779 Elvén, Edsbyn
440128-753 Öhlén, Njutånger
440812-683 Zerrander, Bollnäs
450204-765 Pettersson, Hofors

VI NATURÄLSKARE

Det var en gång ett 50-tal levnadsglada ynglingar som så fort tillfälle gavs skojade friskt och högljutt om alla militära skogsövningar. Nu gör de inte så längre. Orsaken härtill är att de var med om vår jägarvecka i trakten av Åmot.

— Tänk, suckade en man ur hopen när besvärligheterna var som svårast, tänk att man för resten av sitt liv kommer att förknippa Åmot med helvetet!

Den repliken är ganska belysande för vad vi kände dessa fyra nätter och dagar i den kuperade terrängen runt Åmot. Naturkännare menar, att denna trakt är den finaste i hela Gästrikland, men sanningen att säga uppskattade inte *vi* det naturskönа. Vi var snarare av den åsikten, att vi traskade fram i den värsta terrängen i hela norra Europa.

Smutsen från skogsveckan sitter kvar på befälseleven Lars Pettersson, Söderhamn

Första dagen hatade vi skogen och alla berg och uppförsbackar som tornade upp sig framför oss; *andra dagen* hatade vi alla risfyllda hyggen, där man i den becksvarta natten ideligen stod på öronen; *tredje dagen* hatade vi bäckar, bäckmöten och myrar och *fjärde dagen* hatade vi allt vi såg runt omkring oss.

Den sista dagen hade vi emellertid något att se fram emot: vi var snart framme vid målet och där väntade fordon, som skulle forsla oss hem till den nu ack så kära kasern.

Vi hade för övrigt riktig nybörjartur. Hela veckan var det strålande väder och under nattmarscherna hade den astronomiintresserade många tillfällen att förkovra sig i stjärnhimlens mysterier.

Vi hade tur även på annat sätt. Jag syftar på de orienteringskunniga chefer, som medföljde respektive troppar. Och då inte dessa själva orienterade, så fanns det kompassexperter i de egna leden, som framgångsrikt ledde oss vidare. Själv behövde man bara se till, att fötterna bar i riktning framåt, där man vankade någonstans mitt i ledet med en ryggsäck som blev allt tyngre.

Det var bara sista natten, som det klickade lite i kartläsningen. Det bar sig inte bättre än att vi valde fel stigförgrening och inte upptäckte felet, förrän vi knallat en lång bit åt fel håll. Vi hade gått i cirkel! Troppens manskap rastade, medan ett par man gick ut för att ta reda på var vi befann oss. Klockan var sex på morgonen. Inom tre timmar skulle vi vara framme vid målet! Hur skulle vi hinna?

Stämningen blev rätt snart apatisk. Vi struntades precis i var vi befann oss! Och när man från staben anropade oss på radion för att få vårt läge, kom någon på det geniala svaret: "någonstans i Sverige", framjunget med samma tonfall som en gång salig Ulla Billqvist i 40-talsschlagern "Min soldat".

Det hela klarade emellertid ut sig och vi hann faktiskt fram i tid.

Så här efteråt har man nästan glömt de strapatser, som drabbade oss i Åmotterrängen. Nu minns man bara roliga episoder och tycker att det var en ganska trevlig "skogspromenad", som vår kompanichef något blygsamt kallade det hela.

Befelev 86 Sandlin

3. KOMPANIET

Chef: kn Kindström
Adj: rustm Lundström

Stf: lt E Danielsson

Stab

430223-771 Zetterholm, Gävle
450319-131 Nilsson, Stockholm
420124-755 Bergsman, Sandviken
430708-939 Brickman, Bollnäs

450115-123 Sandgren, Gävle
450221-753 Larsson, Sandviken
430408-771 Jonsson, Rengsjö
450818-761 Bergman, Mackmyra

Eldledningspluton Stf: serg Wing

Chef: lt Björkenstam
Instr: öfu P R Persson, fu Lindeberg

390914-775 Viklund, Söderhamn
440918-761 Larsson, Gävle
450524-755 Rydin, Gävle
450510- 39 Friberg, Stockholm
440505-761 Hedin, Gävle
430328-755 Hjelm, Hofors
450422-757 Lind, Åshammar
450116-831 Wåhlén, Sandviken
440205-753 Ol-Lars, Bollnäs
440617-757 Östman, Hofors
450616-777 Berglund, Gävle
450617-543 Hansson, Stockholm
450521- 3 Högberg, Stockholm
430911-711 Nilsson, Horndal
450419- 17 Bergström, Stockholm
450807- 39 Glad, Stockholm

440905-755 Eriksson, Sandviken
440316-763 Ellqvist, Söderhamn
450213-777 Bjurling, Sandviken
450329- 33 Linderholm, Stockholm
450805- 65 Levinsson, Stockholm
451101-101 Andersson, Barkarby
440529-825 Megyessi, Gävle
410721-759 Svahn, Mackmyra
431020-751 Sundell, Harnäs
430601-321 Tjulin, Gävle
440425-805 Berleen, Gävle
440314-753 Bengtsson, Bollnäs
440426-785 Mellberg, Lingbo
440922-753 Stjernberg, Hofors
450423-293 Branting, Stockholm
441209-935 Strömblad, Avesta

Första Pjäspluton

Chef: fj Hägglund Stf: rustm Försäter
Instr: fu B G Jonsson

440506-777 Persson, Sandviken
430205-757 Rehnström, Gävle
450809-131 Sundberg, Stockholm
441105-751 Lövling, Hedesunda
421005-711 Fagerström, Avesta
440322-901 Sundin, Ljusne
410628-771 Hillborg, Bergby
420520-773 Eriksson, Kilafors
430626-711 Alén, Avesta
440731-771 Ström, Bergby
440815-775 Olsson, Österfärnebo
440928-773 Bodell, Storvik
441105-765 Berglund, Söderhamn
440814-751 Hägg, Ockelbo
440830-761 Olsson, Söderala
450219-737 Birgersson, Horndal
450416-751 Larsson, Viksjöfors
450413-779 Eriksson, Nykvarn

430901-779 Gertsson, Sandviken
430215-751 Dalman, Gävle
450129-129 Thornell, Spånga
450516-751 Stobby, Alfta
450310-717 Persson, Kilafors
450521-753 Södergren, Jäderfors
450727-753 Andersson, Lindefallet
441218-761 Frölich, Gävle
451113-755 Lindgren, Jäderfors
450906-753 Eng, Bollnäs
451025-753 Olsson, Njutånger
451031- 33 Pehrsson, By Kyrkby
451111-773 Åkerström, Söderhamn
450528-777 Edsner, Sandviken
450528-945 Nilsson, Norrala
430718-773 Rannström, Söderhamn
450819-711 Rossbäck, Fors

Andra Pjäspluton

Chef: serg Ö Andersson Stf: öfu Y Larsson
Instr: fu Hållander

421127-373 Åström, Gävle
430318-763 Andersson, Söderhamn
440905-763 Nordström, Gävle
450106-145 Bengtsson, Skutskär
440305-697 Fältström, Gävle
420424-735 Arvidsson, Avesta
450109-771 Lönn, Edsbyn
410614-773 Bergström, Sandviken
420702-757 Sundin, Forsbacka
430604-777 Roos, Rengsjö
440130-773 Hillblom, Sandviken

441207-775 Eriksson, Norrsundet
441206-751 Thyr, Sandarne
450320-731 Eriksson, Horndal
441114-735 Helmersson, Avesta
450120-731 Sandin, Stockholm
450711-761 Söderborg, Årsunda
450808-775 Qvarnström, Österfärnebo
450124-761 Nordin, Gästrike-Hammarby
450419-759 Lundström, Jäderfors
450925-753 Hisved, Alfta
450809- 1 Svensson, Farsta

450113-751 Tröjbom, Hilleby
440623-935 Hägglund, Strömsbro
440828-713 Jacobsson, Krylbo
441115-719 Hägg, Avesta
441201-753 Eriksson, Eskilstuna
450927-941 Osmund, Torsåker
451104- 53 Malm, Stockholm
451109-753 Klasér, Hofors
440327-689 Blad, Hofors
441226-771 Hedström, Bergby

Kompanitross
Chef: rustm Lundström

450317-751 Norrmén, Hagaström
441123-755 Nordlund, Hälsingmo
440623-753 Björn, Gävle
441212-777 Helgesson, Edsbyn
450525-771 Krig, Bollnäs

RÄTT TID — — —

Soldaterna var uttröttade på väg mot sin nya okända lägerplats. Längs smala stigar, längs leriga vägar, genom myggiga skogar, mot den härliga vilan, den så efterlängtade — — —

Nu var man framme. I mörkret famlades med snören och tåtar i fåfänga försök att få upp vindskydd. Inom femton minuter skulle de stå uppställda och invänta nya order.

Här kom han, deras ledare och vägvisare. I korthet informerade han dem om uppgiften. De skulle inom en halvtimme befinna sig vid UPK 14, där en trogen hemvärnsman skulle möta dem. De fick en liten uppsträckning, för att de var försenade och ledaren betonade vikten av: RÄTT TID, RÄTT PLATS OCH RÄTT UTRUSTNING. Speciellt det förstnämnda var viktigt och kunde vara avgörande. Så tågade de ut på dygnets sista uppdrag. De gick några kilometer längs en bättre körväg, sedan på allt sämre och mörkare stigar. Månens tafatta försök att lysa upp deras färdväg gav ringa resultat. De famlade efter varandra i det fullständiga mörkret. Slutligen kom man fram till ett torp. Där upphörde stigen. De stannade upp och väntade på att öfu P., som låg tryckt mot marken och läste kartan i den avskärmade ficklampans matta sken, skulle ge tecken till fortsatt marsch. Så kastade de sig ånyo rakt ut i den vilda errängen. Det gick långsamt framåt — — — Plötsligt bryts tystnaden av ett kärvt kommando: "Helt om arrrsch!" Så börjar man sakta söka sig tillbaka genom stenar och snår. Efter en stund är man åter tillbaka vid det lilla torpet. Öfu P. drar sig åt sidan för att studera kartan. Några soldater tänder förstrött sina pipor och i den djupa tystnaden slumrar andra till.

Landstigning övas av Per Lindén och Göran Berléen, Gävle, Mats Högberg och Kjell Friberg, Stockholm, Ulf Larsson, Gävle och Reiner Strömblad, Avesta

"Marschfärdiga!" Man knackar ur sina pipor och knuffar på dem, som somnat. Så bär det av igen — — — Tiden går. Vi har väl inte gått vilse, undrar någon försiktigt.

Ljuddisciplinen har många gånger brutits och många dyrbara minuter förlorats, när man slutligen når vägen. Nu bär det av i rask takt mot den väntande hemvärnsmannen. Där står han. Vid sin sida har han kn K., som övervakar övningen. En tvivlande soldatröst frågar: "Är den där hemvärnsmannen pålitlig?" — "Ja!" svarar kapten. Hemvärnsmannen informerar i korta ordalag om uppgiften.

På ett led följer de hemvärnsmannen rakt in i skogen. Efter en stund — halt. Hemvärnsmannen: "Här är det inte, jag

kommer tillbaka om en liten stund, jag skall bara se mig omkring lite." De suckar och en viss oro kan iakttagas bland soldaterna. Någon påpekar att de nu förstått betydelsen av att alltid vara PÅ RÄTT PLATS, I RÄTT TID MED RÄTT UTRUSTNING.

Slutligen återkommer hemvärnsmannen. De laddar sina vapen och gör sig redo till strid — — —

RHN/KAF

4. KOMPANIET

Chef: kn Fernquist
Adj: fj Lindström

Arbetsavdelning

Chef: rustm Essingmo
Stf: öfu C Bengtsson

400622-773 Vallström, Skutskär
410105-785 Sjöberg, Hofors
411117-785 Carlsson, Stockholm
411117-785 Carlsson, Söderhamn
421002-771 Westlund, Gävle
421105-753 Liljeroth, Gävle
430222-775 Åkerlind, Gävle
430228-755 Persson, Storvik
430329-883 Nilsson, Gävle
430528-755 Jonsson, Bollnäs
431008- 81 Nisseborn, Gävle
431215-711 Nyström, Avesta
431231-931 Buss, Avesta
440226-897 Savilahti, Hofors
440227-777 Ågren, Sandviken
440227-779 Widén, Hästbo
440228-775 Forslund, Gävle
440301-777 Åström, Sandviken
440302-763 Södergren, Mackmyra
440307-753 Edin, Hedesunda
440308-773 Krans, Edsbyn
440315-765 Forsling, Gävle
440316-739 Johansson, Avesta
440328-771 Svensson, Krylbo
440415-777 Eriksson, Edsbyn
440416-775 Forslund, Ovanåker
440417-759 Söderlund, Söderhamn
440419-751 Kämpe, Hofors
440504-773 Norström, Hofors
440508-779 Östberg, Sandviken
440511-843 Lindgren, Holmsveden
440514-751 Andersson, Gävle
440519-777 Lundberg, Sandviken
440521-757 Nyström, Hofors
440531-755 Wadelius, Gävle
440601-779 Johansson, Söderhamn
440806-751 Bengtsson, Iggesund
440831-777 Olén, Kungsgården
440904-757 Blomqvist, Söderala
440905-759 Algotsson, Sandviken
440915-751 Nord, Bollnäs
440917-751 Lindkqvist, Gästrike-Hammarby
440918-771 Nilsson, Växbo
440921-711 Pettersson, Avesta
440924-769 Sundgren, Söderala
440929-755 Hedberg, Holmsveden
440929-757 Andersson, Gävle
441012-759 Frisk, Alfta
441016-699 Carlsson, Arbrå
441103-755 Forsén, Gävle
441104-777 Lindrot, Österfärnebo
441105-761 Pettersson, Göteborg
441108-773 Sjöblom, Sandviken
441122-771 Hugg, Bollnäs
441122-773 Jonsson, Bollnäs
441125-753 Ström, Åshammar
441205-775 Olsson, Rengsjö
441207-841 Eliasson, Hilleby
441208-951 Vikström, Hästbo
441209-771 Backman, Norrsundet
441216-755 Åkerblom, Gävle
441217-751 Wedin, Storvik
441227-757 Ahrlin, Hofors
450127-755 Dannberg, Åshammar
450228-755 Andersson, Hälsingmo
450307-731 Morell, Falun
450313-761 Sturesson, Sandviken
450320-753 Nordgren, Gävle
450323-759 Brolund, Jäderfors
450323-947 Olsson, Jäderfors
450330-629 Lundqvist, Vällingby
450401-773 Jakobsson, Strömsbro

440618-757 Falk, Ockelbo
440618-761 Larsson, Gävle
440622-751 Melin, Gävle
440627-731 Lundevaller, Avesta
440701-753 Dahlbom, Gävle
440709-773 Palm, Växbo
440712-759 Sönberg, Gävle
450403-751 Wisselqvist, Gävle
450414-779 Holmberg, Hofors
450527-775 Högberg, Högbo
450620-751 Jonsson, Viksjöfors
451019-757 Carlsson, Gävle
451024-773 Eltin, Sandviken
451031-771 Hed, Bollnäs

Körcentral
Chef: öfu I Svensson

431005-759 Almberg, Sandarne
440401-937 Itälahti, Ljusne
440516-945 Olofsson, Gävle
440611-765 Wahlund, Valbo
440720-777 Jonsson, Söderhamn
440810-755 Lindblom, Söderhamn
440815-757 Nilsson, Iggesund
441007-945 Grönkvist, Hofors
441105-771 Persson, Kilafors
441119-771 Björkén, Söderhamn
441210-785 Sjölander, Sandviken
450114-779 Persson, Gävle

Specialpluton
Chef: fj Sjödin
Stf: rustm Lindström

Instr: fu G Jansson
430301-771 Hansson, Gävle
430520-777 Andersson, Karlstad
440105-711 Melin, Krylbo
440108-779 Eriksson, Årsunda
440409-773 Lydén, Rengsjö
440917-755 Jansson, Gävle
441019-757 Månsson, Gävle
441124-785 Karlsson, Jädraås
441206-129 Stenbäck, Årsunda
450108-771 Nordlund, Arbrå
450113- 17 Sandström, Enskede
450129-753 Sjöstrand, Gävle
450211-945 Andersson, Avesta
450319-761 Lindblom, Lingbo
450404-757 Myrman, Gävle
450429-753 Larsson, Hofors
450430-771 Modd, Bollnäs
450526-773 Sipilä, Sandarne
450620-759 Bergkvist, Kungsgården
450719-933 Tähtikivi, Åshammar
450730-755 Fridén, Gävle
450813-759 Granström, Sandviken
450816-759 Fröroth, Valbo
450820-779 Larsson, Hästbo
450917-761 Johansson, Gävle
450926-759 Jansson, Gävle
451001-829 Jakobsson, Stockholm

"UTE" OCH "INNE" PÅ KUNGSBÄCK

Allt det här pratet om vad som är "ute" och "inne" har föranlett oss till ett litet försök att bokföra vad som är "ute" och "inne" i det militära.

Det är "UTE"
— att gå klädd i grön uniform
— att sympatisera med befäl
— att gå upp tidigt på morgnarna

— att läsa pornografisk litteratur. Enligt tillförlitliga källor skall dock smygläsningen på detta område vara ganska markant utbredd bland grabbarna
— att veta vilken utrustning, som beordrats till uppställningarna
— att stå i kö. Den som vill vara "'inne" kommer följaktligen antingen att svälta ihjäl eller också att få kompaniets bästa kondition för att han alltid sprungit före kön
— att åla medelst hasning. Somliga befäl har för sig att detta är "inne". Ve dem!
— att springa, när det kommenderas "med språng". (Avd.: Trotsig attityd.)

Fritidstimmar på logementet. Rolf Åkerlind, Gävle, med dagbricka och Lars-Erik Morell, Falun

Det är "INNE"

— att ha suttit inne — i arresten alltså. Dock inte för fylla. En alltför vardaglig företeelse

— att snusa

— att inför regementsläkaren väcka sina slumrande skådespelartalanger. Lämplig scen är förvandlingsnumret ur "Dr Jekyll och Mr Hyde". Blir aktören inlagd är succén fullständig

— att göra vapenvård med stålull

— att lägga beslag på hemliga... (Obs! Censurerat!)

— att med kallt vatten och hårdföra skakningar i sid- och höjdled väcka sina sömniga kamrater på morgnarna. Det är inte bara "inne", det är modigt också!

— att avlossa en kraftig lös-salva med kpisten mitt i natten och samtidigt ropa "elden är lös!" eller "kuplarm, kuplarm"! Härvid kan de lustigaste situationer uppstå!

För övrigt är allt som är förbjudet mycket "inne" bland oss på Kungsbäck.

Buffalo

5. KOMPANIET

Chef: kn Fredriksson
Stf: lt Hörner
Adj: rustm E Jonsson

Signalpluton

Chef: fj Hedin
Instr: öfu Fredman, öfu Lönnberg
Stf: serg Ahlström
Egen utb: lt H Jansson

420927-935 Nerg, Forsbacka
430603-545 Herre, Avesta
430826-751 Olsson, Bollnäs
430901-873 Lindgren, Avesta
431220-771 Larsson, Bergvik
431222-755 Brewitz, Jäderfors
440114-755 Goring, Gävle
440120-771 Johansson, Gävle
440129-751 Nirs, Edsbyn
440503-753 Steffen, Ockelbo
440722-773 Wadelius, Gävle
440808-759 Johansson, Ovanåker
440929-715 Helldin, Avesta
441104-825 Sten, Strömsbro
441124-755 Klinga, Sandviken
450103-757 Brolin, Sandviken
450114-105 Lenneby, Sollentuna
450204- 43 Gustafsson, Johanneshov
450209- 3 Bodelson, Hägersten
450222-113 Eriksson, Spånga
450311-751 Eriksson, Runemo
450329-717 Lundberg, Avesta
450406-759 Frid, Gävle
450407-145 Stjernstedt, Arbrå
450424- 71 Åkerström, Enskede
450507-713 Bjurling, Avesta
450617-753 Holst, Gävle
450805-713 Lindqvist, Avesta
450812- 1 Reinbrand, Gävle
450822-129 Asplund, Uttran
451011- 89 Blomqvist, Stockholm
451220-773 Forsgren, Sandviken

Första jägarpluton

Chef: fk Lundén

Stf: fu Uhlin

440213-779 Öberg, Ljusne
440313-753 Runesson, Hudiksvall
440514-775 Zacco, Iggesund
440813-753 Davidsson, Sandarne
441007-809 Bodin, Gävle
441220-757 Blomberg, Ockelbo
450204-761 Åberg, Holmsveden
450227-949 Olsson, Åmotsbruk
450302-143 Olsson, Trönödal
450305-731 Johansson, Avesta
450314-775 Karman, Gävle
450321-773 Olsson, Edsbyn
450326-755 Almgren, Gävle
450429-775 Larsson, Järbo
450630-757 Andersson, Söderhamn
450712-715 Bergström, Avesta
450729-931 Kotsalainen, Söderhamn
450902-783 Nilsson, Jungaverk
451214-759 Söderlund, Gävle

Andra jägarpluton

Chef: fk B Gustafsson

420415-715 Tranberg, Korsnäs
421203-719 Janby, Bollnäs
430310-757 Murhagen, Sandviken
430329-755 Österberg, Iggesund
440129-753 Söderlind, Gävle
441123-781 Vidmark, Sandviken
450105-757 Johansson, Hofors
450111-771 Sand, Sandviken
450124-759 Hult, Bollnäs
450410-231 Jonsson, Järvsö
450420-771 Eriksson, Lobonäs
450428-751 Jonsson, Runemo
450428-777 Lundqvist, Högbo
450513-771 Lindström, Bergby
450516-771 Frisk, Stugsund
450620-775 Westergren, Strömsbro
450724- 83 Nackstad, Stockholm
450915-765 Björklund, Hagaström
451002-757 Andersson, Hedesunda
451119- 81 Karlsson, Farsta
451224- 5 Holmerud, Hägersten
451226- 17 Dahl, Bromma

Motorcykelpluton

Chef: rustm Falk

Stf: fu L Nilsson

450107-773 Vestling, Bollnäs
450108-111 Brandström, Södertälje
450129-755 Östlund, Jäderfors
450130-941 Jonsson, Alfta
450202-773 Björklund, Bollnäs
450209-773 Hagström, Sandviken
450228-775 Rossander, Bergby
450308-771 Larsson, Kilafors
450318-105 Johansson, Södertälje
450328-111 Thorén, Södertälje
450519-751 Larsson, Bollnäs
450528-931 Pettersson, Hästbo
450615-751 Jonsson, Kungsgården
450702-751 Larsson, Söderala
450728-755 Bergkvist, Hofors
450817-123 Ahlberg, Farsta
450913- 71 Karlsson, Sandviken
450913-941 Karlsson, Sandviken
451014-825 Schärdin, Sandviken
451018-803 Johansson, Avesta
451113-711 Östberg, By Kyrkby

JÄGAR-SNABBMASCH

Plutonsfälttävlan. Tredje grenen, snabbmarsch 10 km. Andra jägartroppen kämpar sig fram på den fjärde kilometern — — —

En av de stackars soldaterna är inte från Gävleborgs län. Han har aldrig bott på landet, skog har han sett nästan bara på

vykort. Hemma i den stora staden, som han kommer från, är han van att åka buss eller spårvagn, när han skall förflytta sig längre sträckor. Med andra ord har han levt ett bekvämt liv intill det han började sin militärtjänst.

Soldaten från den stora staden hade tagit placeringen i Gävle med jämnmod. Han hade uttagits till jägare, lyckligt omedveten om vad detta skulle komma att innebära. Det var egentligen först nu han insåg, att hans kamrater var vältränade gossar och att han själv antagligen på grund av något missöde i den militära organisationen hamnat bland denna samling fysiska underbarn.

Jägarsoldaten var duktigt trött. Han hade förlorat känseln i benen — — — det blev allt svårare att flytta dem — han var hungrig och mådde illa — — — han vågade inte titta ner av rädsla för att tappa balansen. Allt oftare påpekade den energiske troppchefen-kadetten för vår soldat, att han lämnade för

Fysiska underbarn på hinderbanan

stort avstånd till kamraten framför. Dessa påpekanden blandades med provokativa kommentarer som t. ex. "när ni faller ihop så lovar vi att bära er". Sådan oförskämdheter gav kraft för ytterligare några hundra meter.

En del kamrater lockade honom med läskedrycker och smörgåsar vid målet. Andra tyckte att sådana lockelser enbart skulle medföra misströstan hos den dödströtte. Det hela urartade i ett allmänt käbbel om detta psykologiska problem och man glömde helt bort den person, som varit orsak till diskussionen — — —.

Kontrollen vid 7 km: många mycket trötta — — tempot hade sjunkit katastrofalt. Den energiske kadetten, som såg sin tropps seger över fänrikens första gå om intet, blev tvungen att ta till grövre medel för att hålla farten och humöret uppe.

— Nå grabbar, hörde ni att fanjunkar'n kallade oss för jägarnas B-lag? sa' han med iskall beräkning. Jaså, de ansågs vara B-laget! Fanjunkar'n var väl besviken? Signal hade klappat igenom. Men vilka förolämpningar som helst kunde de inte tåla, de skulle minsann visa — —.

Det gick helt plötsligt lite lättare. När det var en kilometer kvar stod plötsligt fanjunkaren vid vägkanten, hejade och berättade, att han hämtat läskedrycker, som skulle delas ut vid målet. Fanjunkar'n fick förlåtelse och blev lika populär som förut: hans oförsiktiga uttalande hade hjälpt andra jägartroppen framåt ett par kilometer!

Den sista kilometern var som en mil —— —

Till slut fick de syn på den grå ladan vid vägskälet. Då återstod bara några hundra meter. Soldaten från storstaden kunde senare inte komma ihåg hur han avverkade denna sista sträcka. Allt han mindes var kadettens förtvivlade böner om litet bättre rättning på truppen, så att den skulle göra ett trevligt intryck på majoren, som stod vid målet och väntade.

Det blev ingen fin rättning över mållinjen, men majoren var nog nöjd ändå, för han gav andra jägartroppen en dags permis för prestationen. "B-laget" vann nämligen marschen med tre minuter tillgodo på fänrikens första tropp! Och den dödströtte kamraten tyckte att sockerdrickan smakade underbart, att livet log och att kadetten var en riktigt sympatisk figur.

210 Nackstad

6. KOMPANIET

Chef: kn Wiebe
Adj: öfu B Eriksson
Stf: kn Åkerman

Kompanistab

440229-715 Svedberg, Gävle
450630-945 Kumlin, Bromma
441124-753 Hillgren, Hilleby
450924-753 Grip, Bollnäs
430420-775 Johansson, Edsbyn
450901-759 Hernberg, Sandviken
450717-715 Holm, Krylbo
441030-773 Asp, Arbrå
441012-695 Fredsvik, Hudiksvall

Första skyttepluton

Chef: fk Östblom
Stf: fu Lundström
Instr: fu Östlund

440804-751 Fernaeus, Sandviken
450506- 69 Borg, Stockholm
441112-751 Gunnarsson, Bollnäs
441018-771 Hedlund, Bergvik
430614- 41 Holmberg, Stockholm
440718-325 Nelander, Uppsala
440628-687 Lund, Sandviken
450205-165 Hellkvist, Nykvarn
440627-777 Gabrielsson, Sandviken
440716-717 Andersson, Fors
451120-763 Andersson, Njutånger
451116-771 Lindkvist, Viksjöfors
451210-197 Jonsson, Vallsta
450503-103 Karlsson, Kinstaby
451115-775 Persson, Järbo
440917-759 Nyman, Söderhamn
450813-759 Liljebjörn, Gästrike-Hammarby
440904-755 Wanke, Sandviken
430723-761 Edlund, Gävle
450108-755 Holm, Gävle
440903-753 Jansson, Gävle
440915-777 Hemström, Sandviken
441020-751 Andersson, Torsåker
441028-751 Einarsson, Bollnäs
441226-751 Hansson, Edsbyn
450101-755 Pettersson, Gävle
441015-873 Ågren, Avesta
450702-773 Bäckvall, Järbo
450329-733 Eriksson, Avesta
450408-757 Åström, Gävle
450423-773 Sjölin, Bönan
450731-759 Wicksell, Gävle
451107-771 Vallberg, Arbrå

Andra skyttepluton

Chef: fk E Olsson
Stf: fu Lundkvist

440707-751 Gustavsson, Viksjöfors
441213-751 Arousell, Iggesund
441221-755 Eklund, Ockelbo
450620-757 Jovanovic, Ockelbo
450207-943 Sahlin, Viksjöfors
450705-761 Berggren, Gävle
431204-777 Broberg, Njutånger
440531-715 Bryne, Avesta
440630-763 Eriksson, Stråtjära
440707-769 Engström, Gävle
440709-755 Johansson, Söderhamn
440709-893 Nilsson, Hofors
451229- 1 Sahlberg, Hägersten
450531-771 Engman, Axmarby
440506-721 Sjöberg, Krylbo
440630-761 Pettersson, Söderhamn
440810-757 Andersson, Söderhamn
440814-773 Åsberg, Kungsgården
440815-711 Flygare, Avesta
440919-771 Persson, Bollnäs
440923-757 Eriksson, Mackmyra
450225-753 Andersson, Njutånger
450219-771 Berg, Arbrå
441013-757 Jansson, Ockelbo
451230-757 Mattsson, Sandviken
441124-753 Persson, Bollnäs
441127-753 Gelotte, Göteborg
441207-763 Jönsson, Kungsgården
441214-771 Johansson, Strömsbro
451223- 5 Palm, Stockholm
450517-755 Fahlstedt, Gävle
450720-753 Ferm, Ockelbo
450216-757 Törnros, Gävle
450221-129 Eriksson, Spånga
450312-113 Malm, Vällingby
450318-773 Björk, Gävle
450603-773 Törnell, Vallsta
450704- 5 Vallin, Hägersten

Tredje skyttepluton

Chef: serg Hammarstrand

Stf: fu Ström

450722-751 Brodin, Gävle
450719- 37 Dyrén, Bromma
450629-761 Wicksell, Gävle
450627-757 Andersson, Storvik
450830-773 Lindberg, Bergvik
451102-755 Viktorsson, Kungsgården
450701-755 Strid, Gävle
450704-691 Jonsson, Gävle
450710-753 Tolfström, Gävle
450711-775 Lundberg, Gävle
450901-755 Dahlblom, Gävle
451230-777 Morell, Torsåker
450902-773 Lönn, Sandviken
450918-107 Johansson, Svartsjö
451031-761 Boström, Trönödal
451015-775 Rydén, Sandviken
451018-755 Andersson, Gävle
451103-777 Henning, Järbo

450809-771 Nerstedt, Söderhamn
451221-755 Törnhult, Forsbacka
450912-713 Linck, Rengsjö
451022-759 Nilsson, Sandviken
451009-777 Klinga, Järbo
451103-687 Gavelli, Hofors
451119-803 Strandberg, Gävle
451105-775 Åkerlund, Sandviken
451113- 1 Snöfors, Hägersten
460321-759 Bakke, Alfta
460316- 11 Bergström, Älvsjö
450912-755 Forsberg, Gävle
450927-753 Bodare, Iggesund
451001-757 Carnerud, Gävle
451005-825 Backlund, Gävle
451018-757 Magnusson, Iggesund
451126-771 Thyr, Rengsjö

Grgpluton

Chef: fk Arnborg

Stf: fu B Johansson

440910-771 Östlund, Bergby
451031-759 Åsenlund, Sandviken
451218- 83 Holm, Stockholm
450409- 35 Sjöberg, Vällingby
450120-755 Hagberg, Gävle
450323-773 Birgersson, Hofors
450402-773 Westlund, Sandviken
450905-773 Jonsson, Ljusdal
450831-759 Hollstensson, Hofors
450122- 41 Andersson, Bromma
440718-755 Lund, Rengsjö
450527-801 Strandberg, Gävle
450610-773 Berg, Sandviken
440929-759 Lundgren, Söderhamn

441001-777 Åberg, Torsåker
441004-731 Hesslerud, Avesta
441005-833 Johansson, Horndal
450711- 21 Hjorth, Hägersten
451213-757 Andersson, Sandviken
451206-895 Öman, Gävle
451217-755 Vengman, Iggesund
450711-733 Qvist, Eskilstuna
450708- 5 Lindblom, Älvsjö
450810-773 Sigvardsson, Edsbyn
450615- 5 Windh, Wendelsö
450619-777 Melin, Njutånger
450627-937 Jonsson, Hilleby

Stridstross

450415-759 Hemström, Gävle
460515-773 Jacobsson, Edsbyn
441231-753 Källberg, Ockelbo
431231-751 Olsson, Annefors

440918-935 Sundqvist, Gävle
451128-753 Vretblad, Mackmyra
451228- 5 Wassberg, Stockholm
440630-763 Eriksson, Stråtjära

ÖVERFALL

På vår skogsveckas sista dag skulle vi göra ett anfall på vår egen stab, 1,5 km från vår egen övernattningsplats.

Tolkning förestår: Stig Berg och Torbjörn Edlund, Gävle

Revelj klockan 3.30 på natten. Anfallet skulle sättas igång redan 7.00. Trötta som vi var kom vi ur vindskydden en timme för sent. Man kan förstå att fj J gav oss en rejäl överhalning för detta.

Efter en snabb frukost på choklad och kex skulle vi göra oss marschberedda, riva vindskydd och plocka ihop våra packningar.

Uppställning! Fj J gav order och redogjorde för marschvägen, som fu E och två man rekat på natten. Vi skulle ta en omväg och falla staben i ryggen.

Efter ungefär en timme var vi knappa 500 m från staben, som dittills ingenting märkt av vårt företag. Fj J delade nu upp oss. Första och andra grupp på högra sidan av vägen. Tredje och fjärde grupp på vänstra sidan av vägen.

Framåt! Vi satt igång att smyga mot staben — — — 400 m ifrån ingenting händer — — 300 m — — 200 m — — 100 m ifrån, då hörs nerifrån staben: "Besätt eldställningarna"! Samtidigt skriker fj J: "KSP eld"! 334:an skjuter för allt han är värd! Överfallet är igång!

14 O

7. KOMPANIET

Chef: kn Alnevik
Adj: rustm Nyström
Stf: kn Wikström

Kompanistab

440421-807 Frölander, Långsele
451123-753 Eriksson, Hofors
440423-751 Jonsson, Hofors
450224-751 Magnusson, Sandarne
450225-751 Persson, Alfta
430402-731 Borger, Avesta
441103-711 Eriksson, Krylbo
450208-109 Andersson, Sollentuna
450115-773 Hamrén, Rengsjö
450218- 65 Andersson, Enskede

Första skyttepluton

Chef: fk Svanbom
Stf: fu G Gunnarsson

450312-757 Fernlund, Njutånger
450312-779 Eriksson, Sandviken
450328-771 Persson, Årsunda
450330-773 Westling, Enånger
440208-757 Andersson, Ockelbo
450206-779 Landén, Stockholm SÖ
450311-775 Vest, Edsbyn
450304-753 Eriksson, Gävle
450312-753 Nord, Grödinge
450305-753 Eriksson, Enånger
440229-773 Hammarberg, Sandviken
450527-757 Sverin, Valbo
450228-777 Nyberg, Gävle
450316-759 Jernberg, Gävle
450317-273 Nilsson, Gävle
450317-771 Arvidsson, Arbrå
450318-753 Lennström, Gävle
450409-771 Sandelin, Ljusne
450522- 67 Lundbeck, Nacka
450320-757 Eriksson, Kungsgården
450322- 7 Ollonen, Viksjöfors
450324-761 Dahlström, Alfta
450322-753 Björklund, Gävle
440102-759 Nyström, Hofors
441113-731 Bergqvist, Vålberg
450314-125 Löf, Norrsundet
450315-769 Norling, Söderhamn
450309-771 Persson, Edsbyn
450315-761 Blomgren, Hofors

Andra skyttepluton

Chef: lt Blom
Stf: fu Näslund

440930-773 Wikström, Kilafors
441003-771 Arnbom, Norrsundet
450521-773 Nygren, Årsunda
440814-755 Hallin, Sandviken
450130-763 Bergström, Sandviken
440326-715 Hallin, Krylbo
430105-935 Widd, Krylbo
431219-751 Thalén, Alfta
430131-775 Samuelsson, Söderhamn
440806-935 Pastuhoff, Fors
431118-775 Persson, Ovanåker
440916-757 Dahl, Gävle
450304-755 Fridén, Bollnäs
450606-733 Hägg, Horndal
450427-101 Larsson, Sollentuna
440817-753 Thillman, Gävle
440912-751 Norberg, Gävle
450520-771 Vestlin, Bollnäs
440927-761 Fors, Gävle
450326-787 Malmberg, Gävle
440828-775 Gabrielsson, Sandviken
440918-777 Nordin, Bollnäs
440907-763 Carlsson, Sandviken
440919-759 Erlandsson, Valbo
440921-903 Lindgren, Krylbo
440913-755 Jansson, Gävle
440520-697 Karlsson, Kilafors
450327-763 Andersson, Ovansjö
450529-777 Holm, Edsbyn
450523- 37 Schiron, Stockholm
450420-751 Larsson, Hedesunda
450511- 81 Ahlgren, Marmaverken
450530-759 Larsson, Segersta
450531-765 Åberg, Sandviken
450414-753 Ohlsson, Sandviken

Tredje skyttepluton

Chef: lt Björk

Stf: fu Thuresson

441220-691 Landberg, Krylbo
450202-759 Andersson, Järbo
441224-801 Eriksson, Gävle
441122-757 Strid, Edsbyn
450829-645 Strömberg, Gävle
450506-773 Andersson, Stugsund
441223-755 Svärd, Valbo
441210-757 Cederholm, Mackmyra
441202-779 Thornell, Forsbacka
450101-771 Johansson, Norrsundet
441017-771 Lindberg, Bergvik
441125-699 Jonsson, Söderhamn
451003-755 Larsson, Hofors
450826-771 Färdig, Edsbyn
450202-753 Hagman, Gävle
450107-715 Frenell, Hagaström
450211-753 Billow, Hofors
450104-775 Selander, Sandviken

450222-751 Berglund, Enånger
450313-767 Hemgren, Gävle
450920-775 Lundblad, Gävle
441229-751 Jansson, Gävle
450127-711 Andersson, Johanneshov
450124- 53 Björkström, Bromma
450123-773 Krigh, Kyrkby
450215-765 Svensson, Alfta
450224-113 Johansson, Stockholm SÖ
450917-753 Varner, Bollnäs
450910-755 Jakobsson, Forsbacka
441029-771 Jansson, Sandviken
441007-755 Danberg, Valbo
441018-775 Bergström, Barkhyttan
441111-759 Holmgren, Sandviken
441005-759 Hansson, Hofors
441012-777 Dilén, Sandviken
441108-759 Waller, Åmotsbruk

Grgpluton

Chef: fj Bender

Stf: fu Tomtlund

450304-895 Lundström, Gävle
450618- 83 Nybom, Kilafors
450215-113 Åholm, Stockholm K
450116-771 Bergvall, Arbrå
450116-773 Lindberg, Gävle
450117- 51 Jörhorn, Farsta
450117-851 Glad, Avesta
450119-753 Östling, Ockelbo
450120-711 Andersson, Krylbo
450123-737 Long, Gävle
450128-935 Jonsson, Gävle
450620-753 Adamsson, Bollnäs
450124-949 Forsberg, Gävle
450125-757 Hillberg, Gävle

450129-759 Granath, Söderhamn
450204-933 Siltala, Göteborg
450208-755 Lindberg, Hilleby
450209-757 Svensson, Gävle
450211-773 Olsson, Bollnäs
450308-777 Eriksson, Årsunda
450602-757 Andersson, Holmsveden
450213-779 Karlsson, Söderhamn
450105- 23 Törnblom, Johanneshov
450215-751 Lindberg, Gävle
450215-775 Bengtsson, Bollnäs
450216-775 Norell, Edsbyn
450220-899 Bergstedt, Söderhamn
450222-753 Karlsson, Gävle

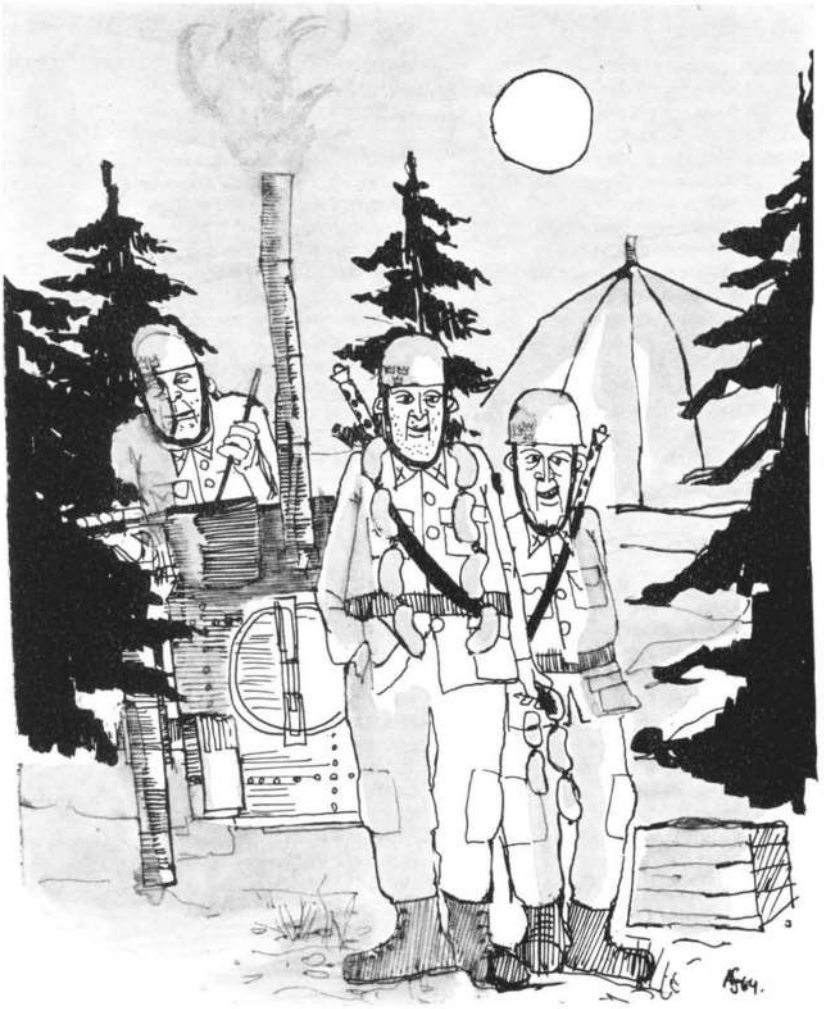
Stridstross

440909-763 Sjödin, Ockelbo
450731-875 Lindström, Hilleby
450202-777 Helmersson, Kilafors
450205-771 Höglund, Gävle

450225-947 Häggblom, Hamrånge
450302-693 Jansson, Avesta
450409-779 Gunnarsson, Sandviken
450308-757 Hägglund, Landafors

ANNAT PÅ MIN TID — — —

Andra helgen i oktober skulle vi utgöra B-styrka under repbataljonens slutmanöver i trakten av Furuvik. Vi väntade oss mycket hårt motstånd från repgubbarnas sida, ty genom spionage hade vi lyckats konstatera, att man förutom vanliga vapen hade mängder av tomflaskor och konservburkar — — —

"Repgubbarna krigade med korv"

En spaningsbas upprättades och verksamheten började. Spaningsmålet låg ca en halv mil från basen och eftersom terrängen inte var den bästa (gammal havsbotten), blev framryckningen svår. Vi nådde dock havet och grabbarnas svordomar överröstades av havets brus. Höststormen ven och sjön gick hög, vattnet slungades långt upp på klipporna och man

kände sig tämligen liten och värdelös. Genom tidigare spaning visste vi var posten fanns och vi kunde obehindrat passera in bland fienderna, som ännu inte märkt något. Tyvärr råkade en av oss utlösa en larmmina och ögonblicket efter dundrade fiendens vapen omkring oss. Vi drog oss snabbt tillbaka. Om vi var döda eller vid liv visste vi inte, ty någon stridsdomare fanns inte! Då vi ryckte tillbaka, hörde vi repgubbarna skrika "framåt"! Vi befarade, att ett helt kompani var på språng efter oss. Men kommandot "framåt" hade tydligen givits bara för att få oss att springa. Några förföljare kom inte. Hjärtat intog den ursprungliga platsen igen och vi kunde ta en andhämtningspaus.

En liten händelse utspelades på tillbakavägen. Just då vi passerade en stuga, avlossades ett skott. Snabbt kastade vi oss i skydd. Lyset i stugan släcktes och en man syntes i dörröppningen. Han gick nedför trappan runt stugan, stannade och skrek med en stämma som lät både rädd och ilsken: "V- va f-n är e frågan om?" Vi låg orörliga. — "Vem är det?" — Mannen var tydligen helt okunnig om att det pågick militära övningar i trakten och att man kunde räkna med skottlossning inom området. Vi tittade upp och fick se en av våra egna, som inte hade tagit skydd. Det var alltså han som var boven i dramat: han hade skjutit ett vådaskott! Fänrik S. reste sig och upplyste den lätt chockade mannen, att vi var militärer. Mannens röst ändrades och blev betydligt vänligare: "Jaså, är det militärer, kom in så får ni kaffe för sjutton!" Fänrik S. förklarade att vi var "bara" sexton man. Låg röst i dörröppningen: "Nej, nej Gööstaa!" Men mannen ville absolut bjuda halva plutonen på kaffe. Efter en stunds diskussion kom vi överens om att nöja oss med vatten. Vattenslangen ställdes till vårt förfogande. Den störde mannen beklagade oss, som måste kriga en lördagskväll. Annat var det när han gjorde rekryten ...

Befelev 131 Nyström

9. KOMPANIET

Chef: E Persson — Adj: öfu Ersholt
Stf: kn Berndes

Första pansarskyddspluton

Chef: lt Uhlin — Stf: fu Ågren

440110-773 Moberg, Bergvik
440114-753 Hansson, Ockelbo
440124-335 Wikström, Vallvik
440328-165 Andersson, Bergby
440409-717 Elfström, Avesta
440410-697 Lundgren, Landafors
440525-755 Widström, Hofors
440620-731 Sääv, Krylbo
440722- 75 Carlsson, Söderhamn
440912-845 Svedberg, Ljusne
440918-753 Trosell, Bollnäs
441006-753 Hansson, Ockelbo
441023-753 Hansson, Forsbacka
441031-755 Olsson, Marmaverken
441212-661 Andersson, Avesta

450102- 3 Sarve, Hägersten
450123-735 Johansen, Hofors
450131- 3 Nordgren, Torsåker
450202-751 Jonsson, Gävle
450225-777 Norberg, Torsåker
450409-777 Wennberg, Edsbyn
450609-695 Lövgren, Norrsundet
450610-753 Dahlbom, Bollnäs
450616- 93 Olsson, Stockholm
450616-105 Karlsson, Kallhäll
450623-775 Halonen, Österfärnebo
450924-931 Huschner, Jakobsberg
451213-775 Bäckström, Hofors
460226-753 Björk, Bollnäs

Andra pansarskyddspluton

Chef: serg Stenborg — Stf: fu Nordfors

400312-935 Bäck, Avesta
410308-755 Holgers, Gävle
410610-753 Olsson, Hagaström
440101-775 Andersson, Söderhamn
440128-771 Öman, Forsbacka
440210 773 Forsblom, Kungsgården
440215-759 Bergström, Sandviken
440309-777 Lundin, Gävle
440418-143 Jansson, Gävle
440424-755 Petersson, Gävle
440427-775 Jonsson, Norredsbyn
440502-771 Ljung, Arbrå
440502-757 Pettersson, Mackmyra
440514-783 Persson, Gävle
440514-761 Törnqvist, Trönödal
440606-759 Stenberg, Söderhamn
440723-763 Ståls, Ovanåker
440912-695 Svedén, Gävle

440912-293 Dahlin, Avesta
441026-763 Jansson, Gävle
441113-141 Alin, Edsbyn
441115-753 Sandberg, Gävle
450113-935 Olsén, Stockholm
450119-757 Persson, Söderhamn
450201-757 Holmberg, Gävle
450208-931 Budd, Avesta
450405-763 Ståhlberg, Gävle
450414-777 Hammerin, Sandviken
450421- 89 Johnsson, Stockholm
450425-773 Johansson, Söderhamn
450514-711 Svensson, Bollnäs
450524- 71 Westin, Stockholm
450602-949 Forslöv, Gävle
450625- 53 Sandberg, Stockholm
451007-121 Romberg, Stockholm

Tredje pansarskyddspluton

Chef: fj Järnkrok — Stf: fu Ellebo

411221-751 Ohlner, Viksjöfors
431107-773 Jansson, Järbo
440110-723 Florén, Kallhäll
440114-751 Jakobsson, Bollnäs
440125-759 Karlsson, Arlöv
440126-773 Adolfsson, Edsbyn
440217-751 Blomkvist, Torsåker
440225-247 Bergqvist, Edsbyn
440303-753 Persson, Avesta
440318-931 Björk, Gävle

441011-773 Persson, Stråtjära
441104-943 Larsson, Iggesund
441204-759 Persson, Sandviken
441228-771 Andersson, Norrsundet
441229-753 Sjölund, Iggesund
450107-777 Sundqvist, Vallvik
450110-715 Larsson, Jularbo
450128-777 Hedström, Sandviken
450219-755 Karlin, Jädraås
450316-753 Olsson, Annefors

440327-757 Eriksson, N. Valbo
440329-771 Stadigs, Edsbyn
440402-777 Wahlberg, Iggesund
440523-773 Pettersson, Gävle
440826-755 Nilsson, Strömsbro
440910-711 Larsson, Näs Bruk
440913-751 Holmqvist, Bollnäs
440918-755 Johansson, Hofors
450505-773 Wennergrund, Järbo
450612-753 Hammarlund, Ockelbo
450806-771 Lind, Bergvik
450901- 1 Lindhöjd, Hägersten
450907-751 Astner, Lingbo
451024-141 Lindberg, Gävle
451110-753 Persson, Hofors
451120-771 Vestlin, Bollnäs

ALLA TILLFÅNGATAGNA

Vi skulle kriga mot repgubbarna. Inga vidare framtidsutsikter med tanke på alla goda vänners råd hur man lättast undviker deras hårda knytnävar och svingande kpistar — — —.

Efter många blöta myrar och taggiga grenar var vi framme. Vi utspisade i buskarna på andra sidan järnvägen. Föga anade väl resenärerna på Stockholmståget, att det satt en hel pluton och plockade i sig middagsköttbullar och dito spagetti bara tio meter från det framrusande tåget.

Rolf Jakobsson, Bollnäs, Rolf Florén, Kallhäll, Rolf Blomqvist, Torsåker, Hans-Göran Bergkvist, Edsbyn, Per-Olov Olsson, Annefors och Kaj Nilsson, Gävle, pustar ut vid hinderbanan

Halv sju på kvällen ansåg fu Ö. att det var tillräckligt mörkt för att ta sig fram utan att bli upptäckt. Där bedrog han sig dock. Det unga Skutskär jublade och vi fick många hjärtliga hälsningar med anspelningar på vårt lördagsnöje. Vi fortsatte dock oförtrutet framåt. 500 m från bandybanan lades vår huvudbas. Första och andra grupp fortsatte ytterligare en kilometer med regnrock, vindfoder och regnskydd (utmärkta att sova i). Fu L. orienterade, men han var förtegen om var vi befann oss. Det var i alla fall vid havet... Jag med andra grupp fick i uppdrag att upprätta en egen spaningsbas för att utforska en udde med befästningar. Rapport varje timme till fu L!
C:a femtio meter från fu L:s bas slog vi läger. Klockan tio på kvällen skickade jag Holm och Hansson att lämna rapport. De följde stranden mot basen. I diset skymtade tre figurer. H. och H. trodde, att det var fu L. med Borg och Hedlund. Men ack, det var fi! De var utan vapen men erbjöd H. och H. att få bli tillfångatagna! De våra tvekade, men när det utlovades kaffe, bullar och varmt tält fanns ingen tvekan längre. Nu skall tilläggas att H. och H. inte kan lastas för det nesliga tillfångatagandet. Det kan möjligen skyllas på att basen låg mitt i fi:s bevakningsväg. Andra grupp väntade. Femtio meter och rapport bör inte ta mer än tio minuter. Efter en och en halv timme väcktes vi av de återbördade "fångarna" — — —.

Eftersom repgubbarna höll vakt bättre än vi kunnat ana, blev det inte lika mycket spanat som "sovet". Alla blev också tillfångatagna. T. o. m. fu L!

131 Edlund

10. KOMPANIET

Chef: kn Måhlén
Adj: rustm Jegebrant
Stf: kn Lingblom

Traktorpluton
Chef: fj Stolth
Stf: rustm Rönn
Instr: fu Åsåker

Gruppchefskola

430416-775-Lund, Sandviken
440401-751 Ringstad, Gävle
440501-757 Åsberg, Jäderfors
440725-775 Norberg, Sandviken
440825-683 Björling, Spannarboda
441016-137 Hagman, Sandviken
441203-773 Alvarsson, Brovallen
450102-769 Vestlin, Norra Valbo
450103-777 Bertilsson, Österfärnebo
450315-777 Arvidsson, Österfärnebo
450318-755 Grims, Hälsingmo
450331-771 Halvarsson, Växbo
450415-757 Bauman, Gävle
450529-755 Svensson, Söderhamn
450604-771 Berg, Edsbyn
450606-231 Lind, Stockholm K
450707-775 Skjaeret, Gästrike-Långnäs
450816-775 Bergström, Sandviken
450906-775 Jonsson, Kilafors
451227-755 Södergren, Åshammar
440711-761 Ekström, Mackmyra
440717-773 Olsson, Bollnäs
441118-761 Strid, Gävle
450620-771 Westerlund, Bollnäs

Övriga

440630-771 Svedberg, Bollnäs
440905-771 Bergström, Bergby
441003-663 Gustavsson, Gävle
441102-755 Ekman, Hedesunda
441201-755 Jakobsson, Edsbyn
441227-759 Karlsson, Iggesund
450214-757 Olsson, Storvik
450320-711 Sörman, Krylbo
450403-755 Larsson, Storvik
450411-757 Vallgren, Storvik
450421-773 Olsson, Arbrå
450423-779 Gustavsson, Söderhamn
450524-779 Persson, Rengsjö
450609-615 Hassesson, Gysinge
450609-753 Simonsson, Hedesunda
450629-753 Nilsson, Njutånger
450729-775 Wallström, Högbo
450721-773 Rahm, Kilafors
450731-775 Georgsson, Järbo
450825-753 Jonsson, Bollnäs
450609-755 Simonsson, Hedesunda
441025-757 Nilsson, Mackmyra

Förplägnadspluton
Chef: serg Mattsson
Stf: rustm K Persson

Gruppchefskola

440519-755 Karlsson, Gävle
440621-755 Persson, Holmsveden
450114-391 Svensson, Sollentuna
450114-777 Forslund, Gävle
450128-711 Andersson, Julardo
450215-757 Olsson, Ockelbo
450412-711 Nordqvist, Holmsveden
450415-771 Lindström, Bergby
450417-757 Andersson, Gävle
450419-773 Larsson, Edsbyn
451002-751 Eriksson, Ovanåker
451007-721 Barrgård, Krylbo
420629-871 Segelberg, Dikanäs

Övriga

440606-771 Grönqvist, Bollnäs
441207-765 Rosenqvist, Norra Valbo
441220-753 Sandin, Gävle
450131-899 Monfeldt, Avesta
450222-775 Säll, Kilafors
450225-755 Sandberg, Norra Valbo
450313- 37 Karlsson, Stockholm
450401-779 Algotsson, Trönödal
450406-737 Rydén, Fors
450409- 75 Widlund, Stockholm
450412-757 Holgersson, Storvik
450414-775 Forsblom, Edsbyn
450428-775 Mickelsson, Rengsjö
450504- 49 Söderlind, Edsbyn
450423-733 Olsson, Horndal
450528- 65 Rydqvist, Stockholm
450606-699 Jansson, Gävle
450606-711 Andersson, Avesta
450613-753 Eng, Alfta
450619-761 Abrahamnsson, Gävle
450709-755 Lindgren, Gävle
450724-947 Ährlin, Gävle
450728-771 Mörk, Arbrå
450801-751 Andersson, Hofors
450825-711 Söderström, Horndal
450826-773 Kilström, Edsbyn
450905-779 Sjödin, Sandviken
451214-765 Rinnström, Sandviken

Anspannspluton

Chef: fj Brandström — Stf: rustm Wiklund
Instr: öfu Norin

Gruppchefskola

421031-751 Åsell, Edsbyn
440825-753 Åresund, Årsunda
440909-771 Ramstedt, Gävle
450102-773 Palm, Strömsbro
450612-779 Eriksson, Rengsjö
430117-775 Larsson, Gävle
430325-935 Wachler, Enånger
450712-761 Svärdström, Mackmyra
451118-775 Asplund, Norrala

Övriga

430304-771 Berger, Gävle
430323-771 Edvinsson, Hanebo
430616-681 Larsson, Mullhyttemo
440731-751 Hellsén, Viksjöfors
440913-773 Joelsson, Edsbyn
441009-773 Jonsson, Edsbyn
441103-777 Worén, Kilafors
441116- 39 Ekeling, Sandviken
441209-775 Stenborg, Edsbyn
441217-771 Olsson, Bollnäs
441221-871 Unnes, Edsbyn
450110-943 Olsson, Kilafors
450222-143 Back, Brovallen
450227-759 Stålberg, Stråtjära
450303-771 Larsson, Årsunda
450315-773 Friberg, Bollnäs
450318-751 Häggblom, Alfta
450327-733 Johansson, Avesta
450422-771 Pettersson, Hertsjö
450509-711 Johansson, Horndal
450509-751 Larsson, Alfta
450620-761 Bergqvist, Storvik
450706-755 Elving, Hilleby
450718-757 Persson, Storvik
450720-751 Holmgren, Hedesunda
451105-757 Svensson, Ovanåker
451115-163 Karlsson, Mörkö
440206-755 Lindström, Sandviken
450419-775 Forslund, Sandviken

Sjukvårdspluton

Chef: fj Skytt — Stf: öfu Olshage
Instr: fu U Nilsson

Gruppchefskola

410614-775 Karlsson, Sandviken
410810-755 Lång, Gävle
430602-699 Eriksson, Ockelbo
430919-755 Innerman, Sandviken
431025-751 Svedin, Sandviken
440104-761 Sjöström, Sandviken
440119-775 Grip, Sandviken
440223-773 Westergren, Strömsbro
440227-751 Myrberg, Gävle
440311-713 Palmblad, Krylbo
440317-735 Berg, Krylbo
440418-599 Lennartsson, Alfta
450103-681 Bengtsson, Stockholm
450107-755 Lingman, Söderhamn
450301-121 Höök, Stockholm
450309-753 Nyqvist, Gävle
450330-881 Lindgren, Krylbo
450619-757 Karlsson, Edsbyn
450708-775 Persson, Söderhamn
450905-759 Lundgren, Sandviken
451130-775 Gunnarsson, Järbo

Övriga

430702-751 Langermo, Arbrå
440326-775 Rosenqvist, Sandviken
440623-757 Westin, Iggesund
450202-757 Blomberg, Järbo
450214-761 Olsson, Gävle
450217-133 Eriksson, Stockholm
450324- 53 Adler, Stockholm
450405-751 Eriksson, Bollnäs
450406-735 Lund, Krylbo
450415-763 Berglund, Ockelbo
450421-757 Sjögren, Sandviken
450425-759 Johansson, Jädraås
450505-759 Grehn, Gävle
450510-757 Vestin, Ockelbo
450513-933 Björnsson, Strömsbro
450426- 83 Spets, Stockholm
450612-773 Eriksson, Gävle
450726-775 Jansson, Sandviken
450801-691 Nilsson, Krylbo
450816-751 Fredelius, Stockholm
451106-111 Lundstedt, Stockholm
451130- 1 Rosberg, Eskilstuna
451209-753 Sahlin, Viksjöfors
451225-771 Magnusson, Gävle

Kafferast på 10. komp. Stående Rolf Svensson, Sollentuna, Bengt Monfeldt, Avesta, Hasse Widlund, Stockholm. Sittande: Jan Sandin, Åbyggeby, Ove Rosenkvist, Valbo och Hasse Karlsson, Stockholm

TRÖST FÖR TROSSFOLKET

Ordet "skytte" klingar inte särskilt bra i rekryternas öron. Det påminner alldeles för mycket om soldater som tvingas krypa i leriga diken och marschera tills fötterna inte längre är några fötter utan bara två stora skavsår.

— Till skytte! Ynglingen står handfallen inför inskrivningsnämndens beslut.

— Varför just skytte? Varför inte signalist... eller sjukvårdare... eller...?

Det är en deprimerad ung man som en tidig vårmorgon äntrar ett tåg för att ett par timmar senare installera sig vid ett regemente. Han tilldelas ett vapen, kanske en kulsprutepistol, och det dröjer inte länge, förrän han är en av aktörerna i låtsaskriget.

Kulsprutor som spottar bly, granatgevär som för ett imponerande oväsen. Trots ett från barndomen väl beprövat hörselorgan — högt påskruvad twistmusik hör ju knappast till det öronvänligaste — ruskas det om ordentligt inne i öronmusslan. Hammaren slinter på städet! Bom och pang! Detta är den musik som skall bli hans!

Skyttesoldaterna. I ett krig är de kanonmaten. Lika hjälplöst utlämnade åt fi som en myra på ett dansgolv en lördagskväll. Och ändå. Frågar ni denne missförstådde skyttesoldat efter ett par månaders harvande om han vill bli förflyttad, kommer han att svara nej. Det är onekligen lustigt, eller hur?!

Han gillar inte att marschera, inte att krypa i leriga diken och han finner kompaniets musik disharmonisk. Men ändå vill han inte byta. Varför?

För det första: Han skulle sakna grabbarna på luckan alldeles för mycket. För det andra: Han skulle — faktiskt — sakna en del av befälet. Det *finns* trots allt sympatiska exemplar med nästan mänsklig anknytning bland medaljraggarna, även om de är få. Streckjagarna uppfattade väl piken, trots att den var finkalibrig.

Sjätte kompaniet består inte av Guds bästa barn, förvisso inte. Ser ni en flock sjukanmälda — uttrycket sjuka är mera sällan tillämpbart — av en plutons storlek vandra mot "sjukan" är det i nittionio fall av hundra sjättes sjuklingar en måndagsmorgon! Och vilka är det, som redan har förbrukat antalet "tillåtna" timmar i arresten. Jo, naturligtvis sjätte kompani! Men som jag ingalunda tillhör kategorin förljugna moralpedanter skulle jag finna det djupt tragiskt att behöva lämna detta "Wiebes glada gäng".

Jag skulle sakna Tjorvens sömniga uppsyn bland de tuffa krigarna! Jag skulle inte få höra Holmbergs nattliga monologer på franska och ryska! Holm skulle inte längre komma och tigga snus av mig!

Jag skulle också sakna befälet. För är det överhuvudtaget möjligt att det finns befäl som är mera nitiskt och föredömligt framåtsträvande än sjättes. Ta till exempel sergeanten, som trots sina många år i det militära ännu inte hunnit lära sig kompassen men trots detta ingalunda gett upp hoppet om att *inte* gå vilse någon skogsvecka! Se där ett befäl som visar det som vi rekryter brukar kalla vilja!

Alla leriga diken har ett slut. Alla ändlösa marscher och tråkiga bataljonsövningar likaså. Och för övrigt lider det ju så smått mot muck. Det kan nästan göra detsamma, om man är kanonmat på ett skyttekompani, "kabeltattare" på femte eller något annat — — —

Buffalo

Kamratföreningen

försäljer från lager:

Bocken 1961	Allmän del	Pris 4: —
Bocken 1962	Staben	Pris 4: —
Bocken 1963	Livkomp	Pris 4: —
Bocken 1964	Färnebo kompani	Pris 4: —
Med Hälsinge regemente i beredskap		Pris 4: —
Kamratföreningens nål		Pris 3: —

Beställning sker enklast genom att beloppet insättes på postgiro 583580, Redaktion Bocken, Gävle, med angivande på talongen om önskad leverans.

Vapenteknik

Motorteknik

Förbimarsch på tjänstetid

Förbimarsch på fritid

Premiär
på luckan

På kornet

På manöver

Säckundersökning

Läkarundersökning

I FÄDRENS SPÅR FÖR FRAMTIDS SEGRAR

Det gångna idrottsåret kommer att gå till historien som det år, då obligatorisk, regelbunden konditionsträning infördes inom hela armén. Därom har mycket stått att läsa både i facktidskrifter och daglig press. För allt befäl innebär den på arméorder anbefallda träningen i stort sett: terränglöpning 3 km en gång pr vecka, distansträning minst 8 km en gång pr månad samt konditionstestning på ergometercykel en gång höst och vår. En gång höst och vår skall det också vara prov på terrängbanan eller i skidlöpning 15 km, där maximitider satts som gränser för olika åldersgrupper.

För de värnpliktiga gäller i stort sett samma bestämmelser med tillägg av snabbhetsprov — löpning 100 m — och styrkeprov — armhävningar och armsträckningar.

Det har alltså *tränats* mer än förut detta år, kan man konstatera. Kanske med blandade känslor på sina håll. Resultaten, som för övrigt skall insändas till arméledningen för granskning, är i skrivande stund inte bearbetade, men torde tyda på en väsentligt ökad kondition och uthållighet både bland befäl och trupp — till båtnad för hälsa och fältduglighet, vilket ju är avsikten.

Givetvis har det *tävlats* också det gångna året. Ett urplock av resultaten följer i resultatfacit. De största framgångarna är värda ett särskilt omnämndande.

I *militärmästerskapstävlingarna* blev första lagpris i skolskjutning kpist den största framgången; därnäst första lagpris även i lagtävlingen om "Gumbodahedskannan" samt 3:e lagpris i fältskjutning, kpist.

I årets *armébudkavle* tog vi en hedrande 5:e placering och i SM i fälttävlan visade sig åter våra grabbar vara pålitliga: resultat 4:e lagpris. Serien 3—1—4 de senaste tre årens SM-fälttävlingar talar sitt tydliga språk. Glädjande nog tycks också återväxten vara ganska väl tryggad på fältidrottssidan. Rege-

mentet var det enda, som deltog med två lag i SM-fälttävlan. Ungdomarnas lag gick in på 13:e plats.

Inom *distriktet* blev det — som vanligt — storslam i fälttävlan, juniorseger i II. MID budkavle med 2:a placeringar i senior- och oldboysklass och dubbel lagseger — både i befäls- och vplklass — i II. MID fälttävlan. Helt enligt ritningarna blev fänrik Rolf Svanbom MID-mästare i militär femkamp och vi tog hem första lagpirset även i denna gren.

I arméns *simborgartävling* är regementet nu åter i topp i den stora tävlingsgruppen. Årets resultat — 97,29 % simkunnighet — gav en välförtjänt 2:a placering.

Reorganiserade I 14 IF har under ordf., kapten E. Perssons ledning verksamt bidragit till större aktivitet på idrottsfronten även på fritiden, bl. a. genom deltagande i Vasaloppet, serieterränglöpningar och orienteringsmatch mot grannregementet i Falun.

Som arrangör svarade I 14 detta år för militärmästerskapet i militär femkamp. Värnpliktige fänriken Bengt-Åke Christensson, Växjö, tog sin tredje raka MM-seger och I 11 likaledes sin tredje raka lagseger. Samtliga deltagare var storbelåtna med arrangemangen och SMI förtjänstplakett i guld tilldelades senare kaptenerna O. Barkander och S. Bratt samt minnesplaketten i samma valör förvaltare S. A. Pedersén och fanjunkare K. G. Nässert.

Sven Bratt

RESULTATFACIT

JANUARI
Fältskjutning, gevär: nyårssaluten
1. kn Rydvall 31; 2. fanj E. Jonzon 29.

Kretsfältskjutning, Hamrånge
Klass A 4: 1. fman H Eriksson 24.
Klass A 3: 3. rustm S Jonsson 23.
Planerade regementsmästerskap i skidstafett 10×3 km, 15 och 30 km samt DM i vintertvåkamp inställdes på grund av snöbrist.

FEBRUARI
RegM i fältskjutning, gevär
1. rustm S Jonsson 26; fanj Hjelm 25; 3. fanj Apelgren 24.

Kretsfältskjutning, Björke
Klass A 5: 2. kn Rydvall 26; Klass A 3: 4. fanj Hjelm 24;
Klass A 2: 3. fu Lundqvist 18; Lag: I 14—Valbo 91—78.

Kretsfältskjutning, Lumsheden
Klass A 5: 1. kn E Persson 28; Klass A 4: 1. fanj Hjelm 23;
Lag: I 14—Hille 86—69.

Grupp Kjell Lundberg, 2. komp segrade i gruppfälttävlan. Fr. v. i främre raden: Hans Klarström, patrullchefen Kjell Lundberg och Morgan Andersson, Gävle. Bakom Ulf Lewenhagen, Stockholm, Lars Bellander, Gävle, Björn Berge, Valbo och Jan-Åke Karlsson, Sandviken.

MM i vinterfälttävlan, Järvsö

Off: 5. fk E Olsson; 7. lt B Nilsson; 20. lt Björk.
Uoff: 19. fj Lindström; 27. serg Albertsson.
Ubef: 1. fu Fors; 18. fu Lundqvist.
Vpl: 1. vpl Engström; 2. vpl Romson.
Lag: 4. I 14 (fk Olsson, fj Lindström, fu Fors).

MM på skidor, Sollefteå

Off: 10. lt Björk; 11. lt B Nilsson.
Uoff: 16. fj Lindström; 19. serg Albertsson.
Ubef: 20. fu Lundqvist. Vpl: 28. vpl Engström; 45. ko Gustavsson.
Lagtävlan: 9. I 14 (Björk, Lindström, Lundqvist, Engström).
Patrulltävlan klass A: 11. I 14 (lt Nilsson, fj Lindström, vpl Sjöblom och Dahlström).
Extratävling kpist: Befäl: 4. lt Björk; 6. fj Lindström; 14. lt B Nilsson.
Vpl: 1. vpl Gustavsson; 2. vpl Engström; Lagtävlan: 1. I 14 (lt Björk, fj Lindström, vpl Gustavsson, Engström och Björk).

MARS

Vasaloppet

124. fj Lindström; 200. lt B Nilsson; 325. serg Albertsson; 686. lt Björk; 930. kn Måhlén; 974. kn Fredriksson.

Kompanitävling i märkesprov
Skidskyttemärket: 1. 9. komp; 2. 7 komp.
Skidlöparmärket: 1. Livkomp.
Fältidrottsmärket: 1. 10. komp 2.79; 2. 6 komp 2.74; 3. komp 5. 2.36.

Gävlekretsens fältskytteserie
Klass A 5: 5. kn E Persson 73; Klass A 4: 1. fanj Hjelm 72;
Klass A 3: rustm S Jonsson 68.

Förbundsfältskjutning, Hanebo
Klass A 3: 5. rustm S Jonsson 23.

RegM i handboll
1. 9. komp; 2. 5. komp.

APRIL
RegM i fältskjutning, kpist
1. fj Apelgren 39; 2. lt Björk 38; 3. lt B Nilsson 33.

Skolskjutning, gevär, aprilserien
1. fj Järnkrok 782; 2. fj Apelgren 764.

Fältskjutning, pistol, Söderhamn
Klass 3: 2. rustm S Jonsson 44; Klass 1: ko Ögren 34.

MAJ
II. MID skjutningar, Härnösand
Fältskjutning kpist: 2. fj Hjelm 39; 4. lt B Nilsson 37.
Lag, 5 man: 1. I 14 169 (Hjelm, Nilsson, Jonsson, Fredman, Apelgren).
Duellskjutning pistol: 5. fj Järnkrok 179; 10. fj Hjelm 176.
Lag: 3. I 14 839 (Järnkrok, Hjelm, Jonsson, Apelgren, Persson).
Skolskjutning, gevär: 1. 1.tvm Carlsson 180.

RegM, skolskjutning kpist
1. lt B Nilsson 475; 2. fj E Jonzon 468; 3. fj Apelgren 467.

Kretsmästerskap, skolskjutning pistol
Klass B: 2. fj Hjelm 134.

RegM, fältskjutning kpist
1. fj Apelgren 39; 2. lt Björk 38; 3. lt B Nilsson 33.

DM i fälttävlan
Sen: 1. lt Danielsson; 2. lt B Nilsson; 3. lt Björk. Oldb: 1. ffman Eklöf; 3. fj Jonzon; 6. fj Lindström.
Lagtävlan: 1.—5. lag: I 14.
Värfälttävlan
Sen: 1. lt Danielsson; 2. fk E Olsson; 3. fu Lundström.
Oldb: 1. lt Björk; 2. lt B Nilsson. Ä oldb: 1. fj Jonzon; 2. kn Jacobsson.

Ryttartävlingar, Skövde
Fälttävlan, msv: 4. kn Barkander/Taxi; Militär laghoppning: 5. I 14 (Strömberg, Wiebe, Ohlsson, Wiklund).

Ryttartävlingar, Södertälje
Hoppning, msv B: 6. kn Barkander/Dan.

Ryttartävlingar, Vetlanda
Hoppning, lätt A: 6. lt Ohlsson/Knekt.

Ryttartävlingar, Gävle
Dressyr, lätt A: 5. kn Barkander/Taxi, kn Wiebe/Nox; kn Barkander/Dan.
Hoppning, lätt A: 1. rustm Wiklund/Nola; Lätt B: 6. kn Wiebe/Nox.
Terrängritt: 2. kn Wiebe/Fox; 4. lt Ohlsson/Knekt. Fälttävlan: 3. kn Wiebe/Fox.

JUNI

II. MID budkavle
Sen: 2. I 14/3 (ko Romson, Gustavsson, Sjödin); 3. 14/1 (lt B Nilsson, Björk, Danielsson).
Oldb: 2. I 14/1 (kn Persson, fj Jonzon, kn Fredriksson).
Jun: 1. I 14/1 (vpl S Persson, R Forsblom, R Westlin).

SM i fälttävlan, Söderhamn
Sen: 21. lt B Nilsson; 23. serg Larsson; 32. lt Björk.
Lag: 4. I 14/1 (Nilsson, Larsson, Björk); 13. I 14/2 (Danielsson, Fors, Winberg).

MM i skjutning
Skolskjutning, kpist, lag: 1. I 14 (lt B Nilsson, Björk, fj E Jonzon).
Fältskjutning, kpist, lag: 3. I 14 (lt B Nilsson, Björk, fj E Jonzon).
Lagtävling: "Gumbodahedskannan": 1. I 14 (lt B Nilsson, Björk, fj E Jonzon).

Stockholms-Tidningens riksskytte
Kn E Persson 247, fj Berlin 243, fj Apelgren 242, 1.tvm Carlsson 242.

Ryttartävlingar, Strömsholm
Fälttävlan, msv: 1. kn Barkander/Dan.

Ryttartävlingar, Umeå
Arméfälttävlan: 2. kn Barkander/Taxi; 3. kn Barkander/Dan.

JULI

RegM militär femkamp
1. fk Svanbom; 2. vpl Sundell, 3. komp; 3. ko Pettersson, 2 komp.

RegM terränglöpning
1. serg. Andersson; 2. vpl Persson, 10. komp; 3. ko Romson, 2. komp.

RegM simning
100 m frisim: 1. 221 Stålberg, 9 komp; 2. ko Holmgren, 2. komp.
200 m bröstsim: 1. ko Holmgren, 2. komp; 2. 100 Sjöberg, 2. komp.
Lagkapp 10×50 m: 1. 2. komp; 2. 7. komp.

RegM fri idrott
100 m: 1. 15 Höök, 10. komp; 2. fu Jansson, 4. komp.
400 m: 1. 59 Lindström, 10. komp; 2. 213 Tranberg, 5. komp.
1500 m: 1. serg Andersson, 3. komp; 2. 59 Lindström, 10. komp.
5000 m: 1. serg Andersson, 3. komp; 2. 52 Persson, 10. komp.
Höjdhopp: 1. 133 Eriksson, livkomp; 2. 59 Sundell, 10 komp.
Längdhopp: 1. 213 Tranberg, 5. komp; 2. 353 Brewitz, 5. komp.
Stavhopp: 1. 59 Sundell, 3. komp; 2. 11 Berg, 10. komp.
Spjut: 1. 104 Friström, livkomp; 2. 242 Andersson, 5. komp.
Kula: 1. 306 Stjernberg, 3. komp; 2. 102 Wennerstein, 2. komp.
Diskus: 1. 15 Höök, 10. komp; 2. 18 Karlsson, 10. komp.
Stafett 4×100 m: 1. livkomp; 2. 9. komp.

Plutonfälttävlan
1. 1. spaplut/5.; 2. 2. spaplut/5.; 3. 2. skplut/6.

AUGUSTI

RegM skolskjutning, pistol
1. rustm S Jonsson 347; 2. fj Hjelm 342; 3. fj Apelgren 335.

Kretsmästerskap, skolskjutning gevär, Österfärnebo
2. fj Apelgren 187; 2. fj Hjelm 186.

RegM i fotboll
1. 10. komp; 2. 6. komp.

II. MID militär femkamp, Sollefteå
1. fk Svanbom; 4. vpl Pettersson; 5. vpl Frölander. Lag: 1. I 14.

AM i militär femkamp, Boden
25. vpl Frölander; 34. vpl Sundell; 35. vpl Johansson; Lag: 6. I 14.

MM i militär femkamp, Gävle
22. fk Svanbom; 36. vpl Sundell; 39. ko Pettersson; Lag: 10. I 14.

SM i fälttävlan till häst, Strömsholm
4. kn Barkander/Taxi.

MM i orientering, Stockholm
Sen: 40. serg Winberg; 48. kn B Nilsson; 53 öfu Fors.
Oldb: 20. kn E Persson; 23. kn Fredriksson; 43. fj E Jonzon.
Jun: 13. ko Sjödin; 16. ko Romson; 38. vpl Persson.
Lag: 7. I 14 (Winberg, Nilsson, Fors).

SEPTEMBER

RegM i skolskjutning, gevär
1. fj Hjelm 181; 2. fj Apelgren 181; 3. fj Berlin 174.

RegM i fältskjutning, pistol
1. fj Järnkrok; 2. fj L P Gustavsson; 3. fj Hjelm.

Kompaniernas vandringspris, skolskjutning kpist
1. 2. komp; 2. livkomp; Ind: 1. vpl Frisk, livkomp 154; 2. vpl Nyman, 2. komp 152.

RegM nattorientering
ÄO: 1. ffman J Eklöf; 2. fj E Jonzon. YO: 1. kn Fredriksson; 2. fj Skytt; Sen: 1. kn B Nilsson; 2. lt Danielsson; 3. lt Björk; Jun: 1 ko Lindberg; 2. ko Larsson; Vpl: 1. 52 Persson; 2. 201 Zacco.

II. MID fälttävlan, Sundsvall
Sen: 8. serg Andersson; 12. fk Gustavsson; 15. fk Olsson.
Oldb: 1. kn B Nilsson; 2. fj E Jonzon; 4. kn Fredriksson.
Vpl: 1. vpl Zacco; 6. vpl Persson; Lag, befäl: 1. I 14. Lag, vpl: 1. I 14.

OKTOBER

AM i budkavleorientering, Örebro
5. I 14 (lt Björk, fj E Jonzon, serg Andersson, öfu Fors, ko Castell, lt Danielsson).

Orienteringslöpning I 13—I 14, Hofors
Långa banan: 3. öfu Fors; 5. lt Björk; 6. kn B Nilsson.
Korta banan: 1. fj E Jonzon; 3. öfu Höglund; Lag: 1. I 14.

RegM i orienteringslöpning

ÄO: 1. ffman J Eklöf; 2. mj Westman; 3. kn Bratt.
YO: 1. kn Fredriksson; 2. fj Lindström; 3. fj Bender.
Sen: 1. lt Danielsson; 2. lt Björk; 3. serg Albertsson.
Jun: 1. ko Castell; 2. ko Lundberg; 3. ko Ellebo.
Vpl: 1. vpl Zacco, 5.; 2. vpl Frölich, 3.; 3. vpl Nygren, 7.
Lagtävlan, komp. 1. liv/2. komp; 2. 5. komp; 3. 6 komp.
Lagtävlan, plut: 1. FPCS/liv/2.; 2. 2. plut/7.; 3. 1. plut/3.

MB 2. milo fältidrottstävling, Sundsvall

3. lt Björk; 11. vpl Zacco; 12. vpl Forsblom; 14. vpl Persson.
Lag: 3. I 14 (lt Björk, fj Jonzon, öfu Fors, vpl Zacco, Persson, Forsblom, Westlin, Svedberg och Olsson).

NOVEMBER

Gruppfälttävlan

1. grupp Lundberg, FPCS/liv—2. komp; 2. grupp Söderlund, spaplut/5. komp; 3. grupp Nackstad, spaplut/5. komp; 4. grupp Lange, FPCS/liv—2. komp; 5. grupp Thorfinn, FPCS/liv—2. komp.

Fältskjutning kpist, "kulträffen", Hofors

1. kn B Nilsson 48; 7. fj Apelgren 46.

Arméns simborgartävling

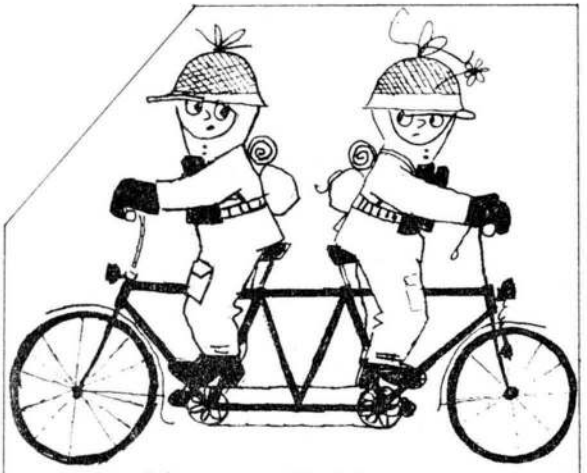
Grupp 1: 2. I 14 97,29 %.

Livräddningssällskapets simundervisningstävling

Grupp A: 5. I 14 86,67 %.

SAXAT BLAND CYKLAR — REPSOLDATENS FRAMTID

PATRULLCYKEL
FÖR DUBBELPOST

Rapportkarlar från kompanierna:

Fp 2410	I Bergman	Fp 2413	O Eidhagen
Fp 2411	Alnehult	Fp 2414	Sehlin
Fp 2412	Baecklund	Fp 2415 o Fp 2416	vakanta

CYKEL FÖR BATPASTOR

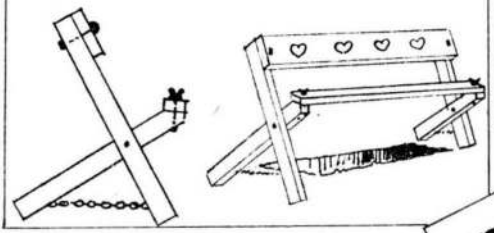
CYKEL FÖR SPECIELLT SVÅRA BACKAR. NEDFÖR HAR MAN BARA ATT VÄNDA PÅ "STEKEN", D.V.S. MAN SÄTTER SADELN DÄR STYRET NU SITTER OCH STYRET DÄR SADELN SITTER. DOCK FODRAS VISS RÖRLIGHET I STJÄRTEN ANNARS KAN NERFÄRDEN BLI NÅGOT "OSTYRIG".

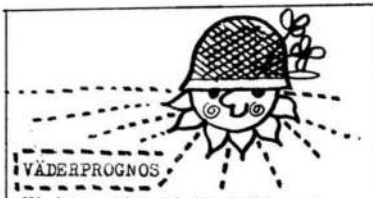

Mycket har ändrats - nya vapen ny utrustning - cykeltolkning - traktortransporter - stridssele... Men något är dock oföränderligt, den gamla LATRINEN, som dock alltid fordrar nytt nödigt material. Det gäller att leta eller fälla träd såga, fälla, kvista, spika, fästa, provsitta för att undvika giraffhöjder eller snigeldito, gräva eller fingera grop.

Nej fram för den transportabla, monterbara, sittriktiga, inbjudande LATRINEN med den helsvenska utedassymbolen "det lilla hjärtat"

Här ett mönsterskyddat förslag. Red. har namn på uppfinnarna.

Vi har sökt nå kontakt med TV:s vädergubbe Similä för att få en väderprognas, men han sa:"Gör som jag, fråga min fru". Och det gjorde vi. Svar från Similä maka:"Kuckeli kaka, atteli, tatteli pös." Förmodligen var det väderlekskrypto. Vi tog fram det i klartext och det blev för den kommande tiden.

-Väderspänningar över och i skansar och tält under torsdagar i Skutskärsområdet - därav lukten.

Små fjädermoln under granriset. Regnsurt eller solsken i tälten beroende på om kompch är mulen.

Dagen-efter-väder kan undvikas under avrustningsperioden meddelas från ÅSK-ledningen. Förutsättning: All här-tappning måste ske på hemmaplan och ej någonstans väster Gävle under tiden 12-15 oktober.

RYKTET GÅR

Sprid det inte. Vi vill dock tala om det för dej. Stridsselen skall slopas och ersättas med husvagn med reservc. huggen ved, gardiner och pelargonia samt all utrustning upphängd på krokar. Den individuella in- och utryckningen förenklas men reversaltekniken skall bibehållas.

REDAKTION: Ansvarig utgivare konsulent Ivar Hillström
Ch redstaben Bo Frick, stabskompaniet
Ch tecknarto Lars Gottfridsson, stabskomp

MINNE AV VIT TRANSPORT GENOM SVARTINGARS LAND

Den svenska Kongobataljonen nr XXII grupperades vid sin ankomst på den jättelika basen Kamina i de södra delarna av provinsen Katanga. Uppgift: att trygga basen! En enorm uppgift — den avlägsnaste posteringen låg åtta mil bort vid en kraftstation, som svarade för basens elförsörjning. Denna posterings huvuduppgift var att väcka den kongolesiska personal, som övervakade maskineriet!

Rykten surrade om förflyttning och nya uppgifter — — —. De besannades så småningom. Vi skulle överta tidigare etiopisk bevakning m m i trakten av Luluaborg. Förberedelserna började i mitten av januari. Dagen F (= förflyttning) var bestämd till 1 februari. Förläggningstrupp sändes med flyg för att förbereda bataljonens ankomst till Camp S:t Louis, 4 km utanför själva staden. Fanns där något kvar efter tidigare bataljoners härjningar och vandaliseringar i lägret? — — —

Det blev 1 februari. Inga järnvägsvagnar för ilastning! Följande dagar kom en och annan vagn och lastades snabbt av våra soldater. Men vid omrangering saknades loket! Föraren hade glömt reservprovianten och kört till Kaminaville — 4 mil bort — för att ladda upp. Liknande intermezzon inträffade de följande dagarna: vattenbrist — — kolbrist — — brist på lust — — m. m. m. m. Det var i sanning en aning irriterande att vara transportchef! Efter en vecka saknades "bara" tre vagnar för personalen och några öppna vagnar för materiel!

Alla drog en lättnadens suck, när dessa sista vagnar anlände. Äntligen skulle det hända — transporten skulle starta! Men — — vi ropade hej för tidigt! Loket trasslade in sig i taggtråd på ett sidospår! En effektiv fördröjning en dag!

Så till slut: söndagen den 9 februari — klart för avtransport! Men först inspektion av personvagnen. Det skulle varit tre! Jag fann den redan fullsatt — — av löss, kackerlackor och andra mindre trevliga reskamrater! Vår "DDT-spraymaster"

Det brinner i tåget!

anställde ett veritabelt massmord och vagnen blev snart "ledig"! Klart då för avgångssignal? Men — — än en gång — — nej! Lokföraren behövde fett till ett lager, som höll på att skära ihop! Jag var nära att följa exemplet, men lyckades så småningom klara även den detaljen — — —

Vi tuffade iväg på kvällsidan och lyckades redan efter fyra timmar klara oss fram de fyra milen till Kaminaville utan flera fördröjningar och under idogt tutande med tågvisslan.

Här skulle den slutliga transportenheten kopplas samman: två lok och 24 vagnar. Vid slutinspektion av lasten befanns en medförd lyftkran 60 cm för hög för att kunna passera under vissa broar på linjen! Skulle vi behöva riva och bygga nya broar nu också?! — — Vi fick förstås i stället lasta av kranen och lämna den åt sitt öde i Kaminaville. Naturligtvis en liten enkel operation i den becksvarta, ljumma Kongonatten!

Våra två frustande ånglok och helt plötsligt beslutsam lokpersonal drog iväg med oss påföljande förmiddag. Vi höll förhållandevis god fart! De skulle väl visa, vad BCK (Kongos "SJ") kunde åstadkomma!

Dags för utspisning! Loken blev faktiskt hungriga nästan på kaserntid! Och lokförarnas kärlek till ångvisslan eliminerade överraskande avgångstid!

Vid stationerna bedrevs livlig kommers med ananas, bananer m m till ömsesidig belåtenhet. Själv erbjöds jag att köpa en näve diamanter av en förhoppningsfull yngling. Jag saknade tyvärr den bagatellsumma (!), han begärde och min fru saknar fortfarande diamanterna — — —

Vår "DDT-spraymaters" massmord hade tydligen ej varit totalt! Under natten kröp våra ogästvänliga reskamrater fram ur vrårna — — på morgonen såg vi en aning mässling-angripna ut! Men annars var allt bra. Trodde vi — — —

Klockan tio rapporterades: eld i tåget! Snabb inbromsning! Det brann i en "Bedford", lastad med kokutrustning och konserver! Elden hade tagit fäste även i den närmaste vagnen, lastad med bilar tillhörande reparationstrossen! Vi stod mitt ute på en savann en varm och solig dag. Det är långt mellan brandstationerna i Kongo! Och oftast lika långt till vatten! Det tropiska regn, som vi senare fick uppleva, hade kommit väl till pass. Våra lugna svenska soldater klarade målmedvetet det mesta. Räddningsarbetet ackompanjerades av ljudliga smällar från kokbilens konservburkar, som sprängdes i luften! Och åskådare dök snabbt upp ur bushen för att hjälpa till och rädda, vad som räddas kunde — åt sig själva! Vi överraskades av att inget mötande tåg ställde till mera besvär och kaos. I två enheter gick vi till nästa station, kopplade ihop där och fortsatte.

Sent på tisdagseftermiddagen ångade vi äntligen och slutligen in i Luluaborg. Vår flygtransporterade förläggningspersonal hade ordnat en festlig mottagning: en lokal blåsorkester tutade oss välkomna. Jag kände mig som en veritabel "Wild-West-hjälte", som anlände till någon liten stad i Texas! Det måste förstås tackas! På klingande (!) franska! Resultatet blev mera välkomstmusik och nytt, mindre klingande tacktal! För vem var pinan störst, frågade jag mig.

Nå, nu var det slut på transportäventyret! Kvar står endast ett numera ljust minne av en vit transport i de svartas land!

Lars Nilsson

STAGÅRDEN I BOLLNÄS
FRIVILLIG FÖRSVARSHÖGBORG

Stagården utanför Bollnäs är en bondgård med mycket gamla anor. Platsen skall enligt gamla skrifter ha varit nämnd som "landstad", dvs. landställe eller landningsplats för båtar. I gamla tider var ju färd med båt det enklaste och naturligaste. Kyrkfolk och andra, som skulle besöka Bollnäs, färdades med båt till Stagården och därefter till fots in till samhället.

Under förra delen av 1900-talet — fram till 1944 — hade Gävleborgs läns Skogsvårdsstyrelse sin skogsskola i Stagården.

Inför andra världskrigets slut föddes ett varmt intresse inom de frivilliga försvarsorganisationerna att försöka bibehålla och stärka den värdefulla försvarsvilja, som uppstått under krigsåren. När det kom till de intresserades kännedom, att skogsskolan skulle flytta till Kratte Masugn i Torsåker, inleddes underhandlingarna om inköp av Stagården och en förening bildades för ändamålet.

Stiftelsen *"Frivilliga Försvarets Lägerplats Stagården"* med representanter ur länets Befälsutbildningsförbund, Lottaförbund och Hemvärn inköpte Stagårdshemmanet 1945 för 14.000 kr. I den första styrelsen ingick bl. a. överste Carl A. Hamnström, överste Erik Edlund och fru Martha Ekman som representanter för de tre organisationerna. På hemmanet, som hade en areal av 9,12 hektar, fanns vid tillträdet två mangårdsbyggnader, en mindre timrad byggnad — f. d. Skogsvårdsstyrelsens museum — och två lador.

FÖRSTA UTBYGGNADEN

Nu började en omfattande om- och nybyggnad för att göra Stagården till ett centrum för frivilliga försvarsorganisationernas kurser och läger inom försvarsområdet, varvid bl. a. trettio vapenfria värnpliktiga arbetade i tre månader. Kapten G. A. Berg, Fostaben ledde arbetet.

Mangårdsbyggnaden; döpt till Gammelgården, iordningställdes till förläggning för 30 man, matsal för 100 personer med tillhörande ekonomilokaler nybyggdes, likaså lektionssal för 50 elever. Den mindre gården rustades upp till vaktmästarbostad och slutligen 1948 byggdes en förläggningsbarack med 30 sängplatser. Genom alla dessa förbättringar och tillbyggnader steg fastighetens värde till 75.000 kr.

Gammelgården

FÖRSÄLJNING OCH ÅTERKÖP

Det visade sig emellertid svårt att på längre sikt ekonomisera driften och underhållet av anläggningen. Trots ny styrelse i början av 50-talet, ökad uthyrningsrörelse m. fl. åtgärder blev den ekonomiska ställningen allt mer oroande och 1957 beslöt dåvarande styrelsen att sälja Stagården till en religiös organisation för 51.000 kr.

Försäljningen mötte stark opposition från flera håll inom de frivilliga försvarsorganisationerna. Efter många sammanträden och förhandlingar, tillsättande av ny styrelse m. m. lyckades man få köpet att återgå med en förlust av 6.000 kr.

Lottaförbundet begärde härvid sitt utträde som medlem i stiftelsen på grund av de ekonomiska riskerna, men ställde sitt andelskapital, närmare 19.000 kr till förfogande som räntefritt lån under tio år mot inteckning. 1962 återinträdde emellertid Lottaförbundet i stiftelsen.

Den nya styrelsen startade med ett bekymmersamt ekonomiskt läge: 2.000 i kontanter och nära 27.000 i skulder. Dessutom måste omfattande renoveringar och moderniseringar ske, om anläggningen skulle kunna bli fullt användbar året om för kurser och läger.

ANDRA UTBYGGNADEN

Efter återköpet har bl. a. vaktmästarbostaden helt renoverats och dess övre våning inretts till lottaförläggning, Gammelgården har ombyggts till instruktörsförläggning samt inretts med expedition, lektionssal och rum för husmor, baracken har tillbyggts och museet omändrats till elevförläggning, ny vattenanläggning har installerats och samtliga lokaler har försetts med moderna bekvämligheter såsom uppvärmning med oljeeldning, varmvatten, toiletter och duschar. Även matsalen och dess ekonomilokaler har fått en välbehövlig upprustning och modernisering med bl. a. restaurantspis, stekugnar och kylrum. Kostnaderna för allt detta uppgår f. n. till 225.000 kr.

För den närmaste tiden planeras en ny förläggningsbyggnad med 20 dubbelrum i övre våningen samt i nedre våningen lektionssalar, samlingssal, dagrum, tvättrum och tvättstuga m. m.

FULLBELAGT 9 MÅNADER PER ÅR

Genom den senaste tidens omfattande arbeten kan Stagården för närvarande betecknas som en av landets förnämligaste lägerplatser inte bara i fråga om standard utan också tack vare sitt natursköna läge och sin utmärkta övningsterräng. Den nuvarande verksamheten medför full beläggning under nio månader av året. Förutom för de frivilliga organisationernas

Matsalen

kurser och läger utgör gården en omtyckt och ofta använd replipunkt för konferenser och kurser inom nykterhets-, idrotts-, scout-, skolungdoms- m. fl. organisationer. Kategorien årligt återkommande hyresgäster ökar för varje säsong, vilket ger den nuvarande styrelsen gott hopp att även för framtiden kunna driva verksamheten med framgång.

Harald Westerlund

För Fem Kronor

blir Du medlem i Kamratföreningen och erhåller dessutom årsskriften "Bocken" gratis.

Bliv medlem genom att insätta kronor 5:— på postgiro 137332, Kamratföreningen, I 14, Gävle.

LOTTARÖRELSEN IMPONERAR MED IDEELLT FÖRSVARSARBETE

Gävleborgs lottaförbund är distriktsorganisation för SLK (Riksförbundet Sveriges Lottakårer) inom länet. Förbundet redovisade vid senaste årsmötet ett 30-tal kårer samt 7 avdelningar och 13 grupper med ett sammanlagt medlemsantal av nära 3.500, varav drygt ett 100-tal unglottor.

Lottorna rekryteras och utbildas för krigsplacering inom förband och staber i stridsledningS-, luftförsvars-, sambands-, expeditions och underhållstjänst antingen inom de tre försvarsgrenarna eller på andra områden inom det totala försvaret, t. ex. i Hemvärnet.

Förutom förberedelser och utbildning för alla dessa mångskiftande och viktiga uppgifter medverkar lottorna i fred vid all förekommande verksamhet inom det totala försvarets ram samt i övrigt inom ideella organisationer. För senaste verksamhetsåret redovisas 436 utbildade lottor, 20.000 arbetstimmar för olika organisationer och 80.000 timmars arbete inom lottaorganisationen och utbildningen. *Lillie Lindström*

PR för lottarörelsen: Svenska lottans dag 10/9 1964

MILITÄR MOTORUTBILDNING
HUMANITÄR TJÄNST I FREDSTID

Motortjänst vid lägerkurs på Stagården

Sveriges Kvinnliga Bilkårers Riksförbund (SKBR) räknar ca 10.000 medlemmar fördelade på 120 bilkårer i hela landet. I vårt län finns 600 bilkårister tillhörande 8 bilkårer.

Bilkåristernas motor- och körutbildning sker på samtliga förekommande fordonstyper: personbil, lastbil, traktor, terrängfordon och buss. De krigsplaceras som förare på sådana fordon huvudsakligen inom arméförbandens staber samt inom de "civila" grenarna av totalförsvaret.

Utbildning och kurser utgör en omfattande och betydelsefull del av den årliga verksamheten. I utbildningen ingår även orientering, skytte och sjukvård. Tjänstgöring vid rent militära övningar förekom senaste året över 200 dagar.

Bilkåristerna utgör också ett värdefullt och ofta anlitat funktionärstillskott i trafiksäkerhetsarbetet, t. ex. vid ljuskontroller samt trafiklekskolor. Deras humanitära hjälpinsatser är uppskattade: de ombesörjer ofta transport av cp-barn till skolan, av blinda till kurser o. dyl. samt skjutsar gamla till kyrkan eller svarar för Röda Korsets transporter av matkorgar till gamla och sjuka.

Birgit Näslund

BLÅ STJÄRNAN SADLAR OM

Blå Stjärnan sysslade från början huvudsakligen med utbildning av kvinnor för krigsplacering inom arméns hästsjukvård.

I anslutning till den pågående avhästningen och den ökande motoriseringen har organisationens huvuduppgift nu i stället blivit att utbilda personalen för det ekonomiska försvaret. Där föreligger ett stort behov av våra stjärnsystrar utbildade i allmän djursjukvård.

På fritids- och lägerkurser ges medlemmarna en mycket gedigen utbildning i husdjursskötsel och djursjukvård. I händelse av ofred skall blå-stjärnsystrarna kunna rycka in i det ekonomiska försvaret som ersättare för de lantbrukare, som inkallats till krigstjänst. I fredstid hjälper Blå Stjärnan till med s. k. avbytartjänst, varigenom en värdefull vidareutbildning och erfarenhet erhålles och möjlighet ges för jordbrukare att få en välbehövlig semester.

Vidgade uppgifter väntar Blå Sjärnan i form av djurundanförsel vid utrymning, upprättande och betjäning av hjälpplatser för djur och tjänstgöring som veterinärbiträden.

Blå Stjärnan har en mycket aktiv ungdomsverksamhet: ungdomskåren med flickor i 12—16 års åldern, hos vilka finns ett mycket varmt intresse för djur och djursjukvård.

Birgitta Nilsson

RÖDA KORSETS NATIONELLA VERKSAMHET

Genom tävlingar i olycksfallsvård stimuleras intresset för sjukvård

I denna korta resumé över Röda Korsets verksamhet beröres endast de nationella uppgifterna. Hjälpaktionen i nödlidande länder, flyktinghjälp, stöd åt u-ländernas RK m m omfattar trots allt den mindre delen av RK:s personella och ekonomiska insatser.

Frivillig medverkan i *krigssjukvården* var den ursprungliga uppgiften. Fortfarande rekryterar och utbildar RK personal till krigssjukhus, hemvärnets sjukvård och beredskapssjukhusen.

En annan uppgift — för både fred och ofred — är den s. k. *självskyddsutbildningen,* som riktar sig till allmänheten. Med hänsyn till de ökande trafikolyckorna har denna utbildning blivit alltmer angelägen. Gävleborgsdistriktet genomförde 1964 30 kurser i självskydd med över 600 deltagare.

På det *sociala* området verkar RK genom frivillig hjälp bland åldringar, sjuka och handikappade som ett komplement till samhällets åtgärder.

Ungdomens Röda Kors (URK) står öppen för alla ungdomar mellan 9 och 21 år. Inom vårt disrikt finns 16 URK-föreningar med över 700 medlemmar. URK medverkar i allt rödakorsarbete och har t. ex. varit med att anordna läger de två senaste åren, där både friska och handikappade ungdomar deltagit tillsammans.

Ragnar Lené

REGEMENTETS KAMRATFÖRENING

Verksamhetsberättelse.
Styrelsen för Kungl. Hälsinge regementes Kamratförening får härmed avgiva följande berättelse för arbetsåret 1964.

Styrelse. Överste Axel Henriksson, Gävle, ordförande, överstelöjtnant Arne Dyberg, Stockholm, vice ordförande, förvaltare Helmer Nygren, Gävle, sekreterare, förvaltare Harald Fisk, Gävle, kassör. Övriga ledamöter: överste Ingvar Grundell, Stockholm, landstingsordförande Edvin Jansson, Harnäs, häradsdomare J. A. Andersson, Trönödal, löjtnant E. A. Pira, Gävle, kapten Gert Nilsson, Gävle, förvaltare E. W. Andersson, Gävle, rustmästare Åke Viklund, Gävle, redaktör Per Evert Persson, Bollnäs och hemmansägare Einar Berlin, Valbo.

Verkställande utskott (VU): Ordförande A. Henriksson, ledamöter E. Berlin, A. Dyberg, H. Fisk och H. Nygren.

Revisorer: Stadsrevisor C. W. Forsberg och rustmästare Leonard Wikström med stadsmäklare Folke Löfgren och redaktör Erik Wickberg som ersättare, samtliga Gävle.

Valberedning: Bankkamrer C. Müntzing, Gävle, sammankallande, ingenjör Torsten Ygge, Gävle och förste poliskonstapel Birger Hofvenstam, Järbo, med fanjunkare L. P. Gustavsson, Gävle och musikfanjunkare Erik Åkerlund, Strömsbruk, som ersättare.

Redaktionskommitté för "Bocken": Kapten Gunnar Fernquist, sammankallande, kapten Sven Bratt och personalkonsulent Ivar Hillström, samtliga Gävle.

Antal medlemmar per den 31/12 1964:
Hedersordförande: Överste Hans Berggren, Hille = 1.
Hedersledamöter: Ärkebiskop Erling Eidem, överste Carl Hamnström, generallöjtnant Curt Göransson och riksdagsman Per Persson = 4.
Hedersmedlemmar: Jonas Alm, Lars Hedblom, Erik Krig, Viktor Landström, Nils Nilsson, Johan Nord, Anton Nordström, Lars Nyberg, Nils Ström, J. A. Sääf, J. A. Thyr, J. A:son Thyrell, Oscar Wallberg, A. J. Åberg, Hans Åström och Erik Frisk = 16.
Ständiga medlemmar: = 9.
Medlemmar: 787.
Under året har följande medlemmar avlidit: E. Hansson, Järbo, Jonas Hansson, Alfta, Anders Wilhelm Öhrn, Sandarne (hedersmedlem), Lars Norin, Rengsjö (hedersmedlem), Ragnar Brändström, Sandviken, Sven Börjesson, Gävle, Helge Sjöström, Gävle, Bengt Larsson, Gävle = 8.

Sammanträden:

Föreningens årssammanträde 7/6 1964.
Styrelsen 23/1 och 7/6.
VU vid behov samt i anslutning till års- och styrelsesammanträden.

Utmärkelser.

Minnesmedaljen.
7/6 i silver till löjtnant E. A. Pira, Gävle i samband med hans avgång som styrelseledamot.
25/9 i silver till kapten Gert Nilsson, Gävle i anslutning till hans 50-årsdag.
31/10 i brons till f. soldaten Jonas Alm, Näsviken i anslutning till hans 85-årsdag.
7/12 i brons till f. soldaten Nils Nilsson, Landafors i anslutning till hans 95-årsdag.

Representation m. m.

23/1 Beslutade styrelsen kalla riksdagsman Per Persson, Runemo till hedersledamot.
20/3 Uppvaktades löjtnant E. A. Pira, Gävle på sin 85-årsdag av förvaltare H. Nygren.
31/3 Mottogs Delsbo Fornförenings årsberättelse, som översänts som rapport med anledning av att en minnessten rests över Delsbo kompani indelta soldater.
2/4 Deltog överstelöjtnant Arne Dyberg, Stockholm som föreningens representant i årssammanträdet med Armémusei Vänner.
1/6 Uppvaktades f. soldaten K. Åström, Marmaverken på sin 85-årsdag av förvaltare H. Nygren.
4/8 Restes en minnessten över Delsbo kompani i Hagen, Delsbo.
23/8 Nedlades en krans vid f. soldaten Lars Norins bår.
25/9 Uppvaktades kapten Gert Nilsson på sin 50-årsdag av överste A. Henriksson och förvaltare H. Nygren.
10/10 Uppvaktades överstelöjtnant Arne Dyberg, Stockholm på sin 60-årsdag av överste Ingwar Grundell.
11/10 Uppvaktades f. soldaten Erik Frisk, Alfta på sin 95-årsdag av kapten G Fernquist och redaktör Erik Wickberg.
20/10 Uppvaktades riksdagsman Per Persson, Runemo på sin 80-årsdag.
31/10 Uppvaktades f. soldaten Jonas Alm, Näsviken på sin 85-årsdag av förvaltare H. Nygren.
18/11 Bevistade överstelöjtnant Arne Dyberg som föreningens representant Armémusei Vänners sammanträde.
7/12 Uppvaktades f. soldaten Nils Nilsson, Landafors på sin 95-årsdag av förvaltare H. Nygren.

Minnessten i Delsbo.

Efter underhandlingar med kamratföreningen avtäcktes den 4 augusti en minnessten över Delsbo kompani på kompaniets gamla mötesplats i Hagen.

Regementets Dag 7/6 1964.

Regementets dag firades i år i Gävle och som vanligt var det vackert väder med ett litet undantag — en isande östanvind svepte fram på eftermiddagen, vilket medförde att många gävlebor skyndade sig hem och bytte till något varmare klädsel och återvände sedan. Vid korum och regementschefens högtidstal på Lilla fältet hade ett par tusen personer infunnit sig. Enligt polisens uppskattning besöktes regementets dag av bortåt femtusen personer. Sedan regementschefen hade utdelat nådevedermälen till fanjunkare L.-O. Ågren, rustmästarna R. Calissendorff, H. Wendin och L. Persson samt förrådsarbetare A. Gezelius marscherade regementets samlade styrka förbi regementschefen där plutonchefsskolans elever erhöll välförtjänta applåder för god

marsch. Stridsövningen på Lilla fältet tilldrog sig särskilt stor uppmärksamhet och även där briljerade plutonchefsskolan med fart, kläm och precision i en mycket realsitisk övning.
Medan föräldrarna värmde sig med en kopp kaffe vid lottornas kaffebar och lyssnade till militärmusikkårens konsert på dansbanan passade barnen på att ta' sig en ridtur på regementets hästar eller tittade på non-stop-barnbion.
Ute på Valls äng tävlade regementets egna ryttare i tid- och höjdhoppning, som tilldrog sig stort intresse från publikens sida.
Vapenutställningen i regementsparken tilldrog sig storartat intresse som bl a visade utrustningen för soldat m/64.
De värnpliktigas anhöriga frekventerade livligt kompanilokaler, soldathem, muséet, biblioteket och kyrkan.
Ett tusental anhöriga och vänner till den inneliggande värnpliktsstyrkan passade på tillfället att för en billig penning intaga middag i matsalen.
Militärmusikkåren, som varit livligt i elden hela dagen avslutade festligheterna med stort tapto till skenet av facklor, vilket gav en ny och festlig avslutning på regementets dag.

Årssammanträdet:

Årssammanträdet ägde rum i anslutning till Regementets Dag.
Under ledning av föreningens ordförande, överste A. Henriksson, genomgicks föredragningslistan.

Ordföranden och ledamöter i tur att avgå omvaldes, likaså revisorer och kommitté för valberedning.

Årssammanträdet beslöt, att föreningens tidskrift "Bocken" även under 1964/65 skulle utkomma i bokform samt att årsavgiften för 1965 skulle vara 5:— kr.

Sammanträdet beslöt uppdraga riktlinjer för styrelsen beträffande den Fagerströmska donationsfonden. Sålunda beslöts att "Av grundbeloppet 20.000:— kr skall bildas en fond med donators namn. Den årliga ränteavkastningen skall användas för ändamål, som gagnar föreningens syften. Medlen skall icke fastlåsas för utdelning för något speciellt ändamål".

Styrelsen vill till sist rikta ett varmt tack till alla dem — inom och utom föreningen — som på ett eller annat sätt bidragit till att öka förståelsen för föreningens syften och arbete allt i avsikt att öka sambandet mellan regementet och bygden.

A. HENRIKSSON
Ordförande

H. NYGREN
sekreterare

Kom ihåg!

Regementets Dag i Gävle

söndagen 13 juni 1965

FRAMTIDENS BADRUM FORMAS NU

Alltför mycket slentrian präglar de badrum som byggs idag. Nu är tiden mogen att rycka upp till en ny och bättre standard. Ett hus som projekteras idag skall vara funktionellt även om 50 eller 60 år. Vi måste därför forma en ny syn på hygienutrymmena. Tack vare i år fastställda, värdeanpassade låneregler kan projektörerna skapa bättre våtrumsenheter, om konsumenterna vill. Tidigare har finansieringsmöjligheter saknats i de flesta fall. Men lån måste betalas. Vill konsumenterna betala de extrakostnader som krävs? En kalkyl visar att för ca 25:— kr. mer per månad och en extra insats av kr. 1.200:— kan badrummet ökas från 3 till 8 kvm och delas i tre enheter: en för bad och trivsel, en riktig duschplats, och skilt wc.
Efterfrågar bostadskonsumenten detta? En bestämd opinionsyttring från organisationer och enskilda skulle vägleda.

SVENSKA RIKSBYGGEN

Bidrag till boken har erhållits

Bil & Buss AB, Bollnäs, Söderhamn, Edsbyn
Edsbyns Träförädlings AB, Edsbyn
Edsbyverken AB, Edsbyn
Elektro-Armatur AB, Gävle
Vict. Th. Engvall & Co Kommanditbolag, Gävle
Forsbro Yllefabrik, Arbrå
Gefle Dagblad, Gävle
Gävle Klichéanstalt AB, Gävle
Gävle Möbellager, Gävle
Gefleortens Mejeriförening, Gävle
Gulfs Bensinstationer, Gävle
A. Hildebrand Hovjuvelerare, Gävle, Sandviken
Hälsinge-Kuriren, Söderhamn
C. A. Hällströms Trävarufirma, Gävle
Bröderna Höglunds Verkstäder AB, Ilsbo
Henry Jerner Maskin AB, Gävle
Kilafors Trävaru AB, Kilafors
Kilafors Ullspinneri AB, Kilafors
Lingbo Verkstäder AB, Lingbo
Lennart Lönn, Målarmästare, Gävle
Elof Malmberg AB, Gävle
Möbelproduktion AB, Gävle
Carl A. Ohlsson AB, Gävle
Allan Rehnström & Co AB, Gävle
G. Sehlbergs Urhandel, Gävle
Skoglund & Olson AB, Gävle
Sundins Fabriker AB, Hudiksvall
Söderhamns-Kuriren, Söderhamn
A. U. Wahlberg AB Juvelerare, Gävle
Sixten Waldenby AB, Rörledningsfirma, Gävle
Jacob Wennberg AB, Gävle

av följande företag och annonsörer

Albihn Inredningar AB, Gävle

Alborga Ångsåg AB, S. Valbo

Avesta Jernhandels AB, Avesta

Bergströms Lager Eftr., Gävle

Gävle-Dala Lantmannaförbund, Gävle

Gävle Plåt AB, Gävle

Firma Erik Göransson, Marmaverken

Hallbergs Bokhandel, Gävle

G. Holms Färghandel, Gävle

Hotell Atenéum, Gävle

Hudiksvallsortens Andelsmejeriförening, Hudiksvall

Järbo Såg & Hyvleri, Gästrikehus, Järbo

G. Th. Karlsson Bleck- & Plåtslageri, Gävle

Kilaforsortens Köpmannaförening, Kilafors

H. Lindgren AB, Gävle

Lötens Handels AB, Rengsjö

Martins Press & Kemiska Tvätt, Gävle

Nordgren Ek & Co, Gävle

Pix AB, Gävle

Sandvikens Gas AB, Sandviken

Snögrens Cykel- & Sportaffär

Solängens Handelsträdgård, Gävle

Stattins Järnhandels AB, Sandviken

Ströms Maskinaffär, Gävle

Sundéns Färg- & Tapethandel, Bollnäs

Söder-Frukt, Gävle

Åkerson & Co AB, Gävle

Rapid

Lyftblock och Lyftverktyg alla slag

STÅLPRODUKTER

BOLLNÄS Tel. 105 00

AB ORSA KALK

ORSA. Tel. Mora 501 90 växel

Generalagenter:

AB Eriksson & Setterlund

GÄVLE Telefon 11 57 70

Kalk — Kalksten — Kalkstensmjöl

Trävarufirma

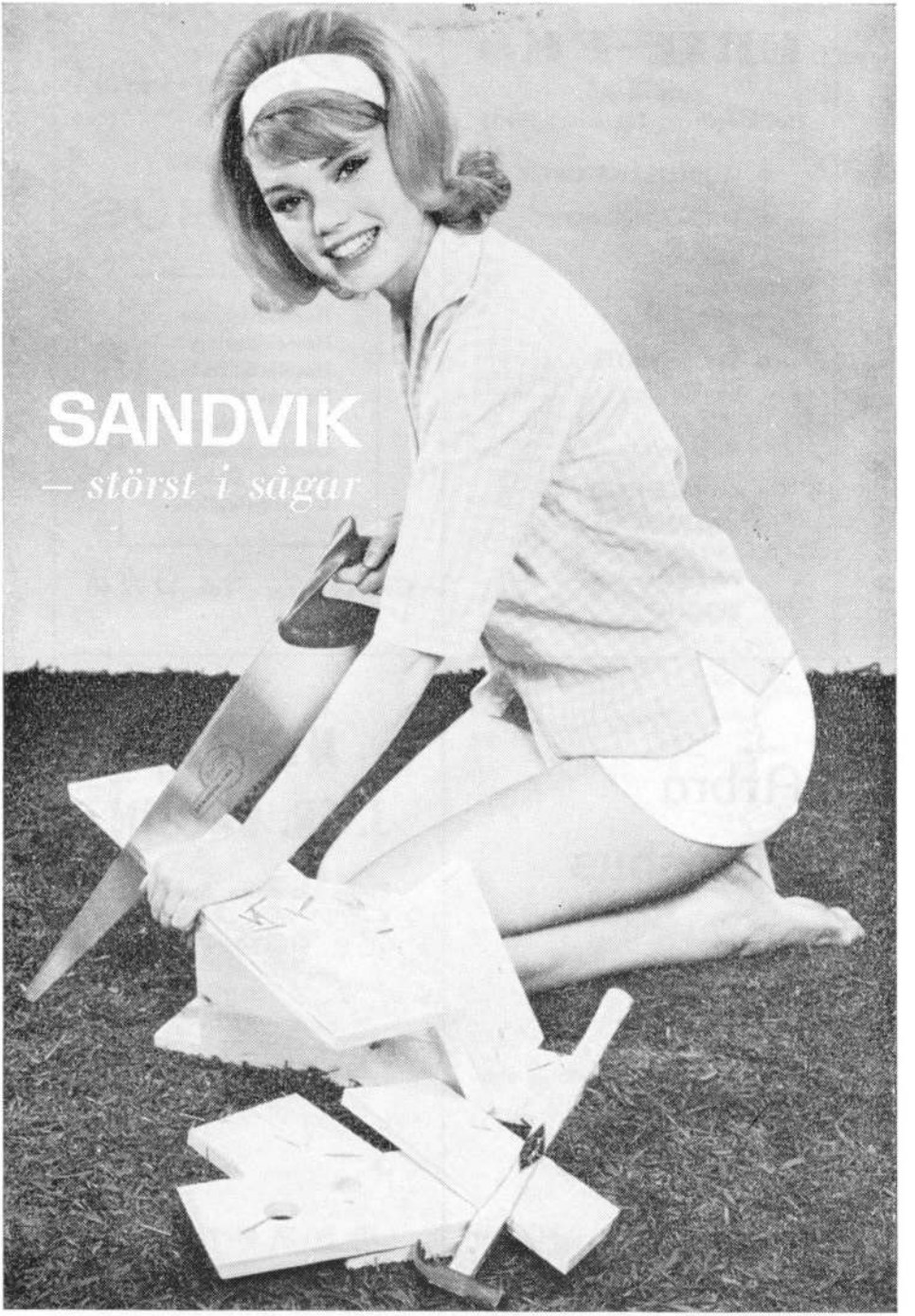
Sigvard Trybom AB

Drottninggatan 35, GÄVLE. Tel. 12 81 76, 12 81 31

Byggnadsmaterial — Trävaror

IDROTTSGRABBAR på KUNGSBÄCK

Välkomna till BRYNÄS IF

SANDVIK
— störst i sågar

ERIC EKS
ÅKERI AB
Hudiksvall Tel. växel 150 15

- **MÖBELTRANSPORTER**
- **MAGASINERING**
- **PACKNING**

Utför:

- **TRANSPORTER** av alla slag

Försäljer:

- **GRUS, SINGEL MATJORD**

Färdigblandad BETONG

Lidholms

hela familjens

MODEHUS

Herrkonfektion
Herrekipering
Herrskrädderi
Damskrädderi
Gosskonfektion
Gossekipering
Herr- o. Damskor
Damkonfektion

GÄVLE Tel. 12 92 40

Arbrå Värdshus

Moderna rum

God mat

Fullständiga rättigheter

Telefon 0278/400 10

NYA A/B
J. FR. BROLIN

Skeppsklarerare, Speditörer

STUGSUND

kol, koks, eldningsolja

Tfn 541 37, 541 94, 541 67

BOCKENS GARN

Holma Helsinglands
Linspinneri & Väfveri AB - Forsa

AB Forsa Tegelindustri

Tillverkar:

Fasad- och murtegel

Tfn 0650/230 60

Joh. E. Hedin ab

CENTRALPALATSET
GÄVLE

EN SPECIALAFFÄR I
PAPPERS- OCH KONTORSVAROR
PRESENTREKLAM — PLASTTILLVERKNINGAR
Tfn 12 13 07, 12 13 08, 12 37 55

Gävle Blomsterodling

Bergsgatan 11 Tfn 026/12 05 43

---

eldnings-OLJA
KOL o. KOKS

GEFLE 12 15 88
KOLIMPORT

Mackmyra Sulfit Aktiebolag

köper

massaved och avverkningsrätter

anlita specialaffären i radio och TV

40 år i branschen - Allt i radio-TV

Modern serviceverkstad

AB NORBORGS RADIO-TV S. Kungsg. 12, tel. 12 73 36

ALLT I TRÄVAROR

Forsa Trävaru AB

MUNKSJÖ AKTIE BOLAG

HAMILTONGATAN 38 - GÄVLE - TELEFON 026/11 57 10

FÖRSÄLJNINGSKONTORET GÄVLE

Steget före - en klass högre

ELFVING & LÖÖF

Drottninggatan 26 GÄVLE Telefon 12 18 41, 12 67 53

Alla
behöver
vi
en bank

KREDITBANKEN
passar alla

GÄVLE Drottninggatan 35 Tel. 12 27 41, 12 30 30, 11 24 24

BOCKENS
DRYCKER

– kvalitetsdrycker

GÄVLE
SANDVIKEN SÖDERHAMN
HUDIKSVALL LJUSDAL

Lundh's
FOTO

Heselius

GLAS & PORSLIN

STADSHUSET
– GÄVLE –

Telefon
12 01 22

RADIOKOMPANIET

SÄNKER PRISERNA

Batteri-Philishave ..... Nettopris Kronor 49:–
Philips transistorapparater för P1, P2 och P3
Nettopriser från Kronor 186:–

RADIOKOMPANIET
N. Kungsgatan 21 - Tel. 12 63 38, 11 60 72

Bergvik och Ala Aktiebolag

SÖDERHAMN

AB
Gestriklands
Yllefabriker

JÄRBO

TELEFON 0290/706 00

För
rationell hårvård

LUNDÉN
och SKALIN
Frisersalong

Södermalmstorg, GÄVLE
Tfn 11 46 47

Furuvik

SVERIGES
STÖRSTA
DJUR-
OCH
NATUR-
PARK

- Utflykts-
målet
för
hela
familjen

GRAND-CENTRAL-HOTELLET
GÄVLE

Norrlands förnämsta hotell
med tjusiga restauranger
för alla smakriktningar
bjuder välkommen

COCKTAILBAR · TV
ROULETTE

Dans tisdag, onsdag, torsdag o. lördag

TELEFON 129060

LJUSNE*

BOARD
BYGGBOARD
PROFIL
PERFOR
INNERTAK

LW

PLYWOOD
FORMPLY
KONSTRUKTIONS-
o. BÅTPLYWOOD
BLOCKLAMELL

Övriga produkter: Trävaror · Trähus · Kätting

*

LJUSNE-WOXNA AB · LJUSNE

DU SOM TYCKER OM DJUR
bli medlem i Gävlekåren
av Svenska Blå Stjärnan

Kurs i allmän djurvård anordnas
under 10 dagar i juni 1965

Anmälningar tel. 026/11 60 56
eller 12 03 72

BLIV BÄTTRE BILIST
BLIV BILKÅRIST

Kårer i Gävleborgs Län:

BOLLNÄS
GÄVLE
HOFORS
HUDIKSVALL
LJUSDAL
SANDVIKEN
STORVIK
SÖDERHAMN

SVERIGES
KVINNLIGA BILKÅRERS
RIKSFÖRBUND

GÄVLEBORGS LOTTAFÖRBUND
Kyrkogatan 28, **Gävle**
Tel. 026/12 51 25

SVENSKA RÖDA KORSET
arbetar för

Bistånd åt totalförsvarets sjukvård

Undsättning vid katastrofer

Hjälp åt åldringar, handikappade barn och vuxna

Gå med i Röda Korset!
Avgift 5 kr.

SVENSKA RÖDA KORSETS
GÄVLEBORGSDISTRIKT

Postgiro 3 53 68 Tel. 026/11 13 89

Lasta och schakta snabbare och med större vinst med

MASKIN AB Gigantic

G 18 – 2-hjulsdriven
F 20 – 4-hjulsdriven

- **STARK**
- **SNABB**
- **SÄKER**
- **STOR KAPACITET**
- **SERVOSTYRD**
- **KOMPAKT**
- **LÅG TYNGDPUNKT**
- **DRIFTSNÅL**
- **PRISBILLIG**

Begär prospekt och offert:

MASKIN AB Gigantic

Järbo Telefon växel 0290/70610

Service och återförsäljare över hela landet

TORBJÖRNS
radio·tv ab
Nygatan 24, Gävle
Tel. 11 15 55, 11 15 65

LUXOR
RADIO-TV

Byggnads AB

OVE SVEDINGER

N. KOPPARSLAGARG. 18
Telefon
11 66 00 - 11 68 00

NYBYGGNADER
OMBYGGNADER
REPARATIONER

HÅRD och PORÖS
Träfiberskivor

Midnäs
Industri AB
RENGSJÖ

Arbrå
Verkstads AB

Arbrå

det
är
bäst
att

trycka
hos

GT

GEFLEBORGS TRYCKERI AB

Gävle - Telefon 12 97 00

tala med
THULE
VAR ALLTID PÅ DEN FÖRSÄKRADE SIDAN
Avd.-kontor: Thulehuset, GÄVLE. Tel. 11 51 80
THULE för försäkring

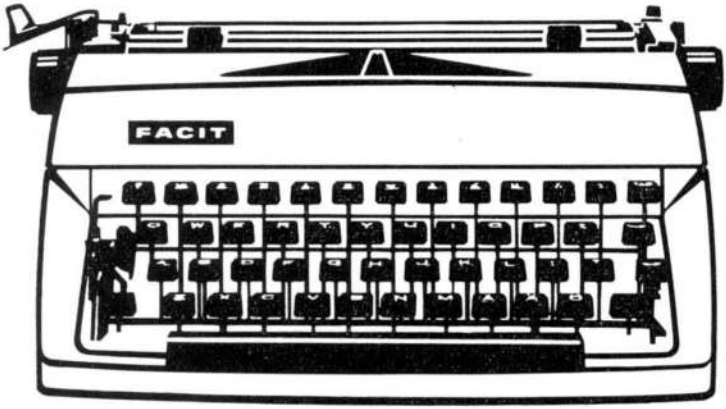
TRETORN
ledande märke i GUMMISKOR
SKOMAGASINET
Drottninggatan 33 GÄVLE Tel. 12 35 77

OLSSONS
BLOMSTERHANDEL
Nygatan 15, GÄVLE
Telefoner: 12 04 16 och 11 39 16

AGA
AGA-fyren visar vägen till bättre TV-köp

UR-
reparationer
Humana priser
Östlunds
Staketgatan 33
Tel. 12 38 18

NYA FACIT PRIVAT
med 5 års garanti

Nu har Facit Privat kommit i en ny modell. Nya färgkombinationer och ny form gör den ännu trivsammare. Den har bl.a. nya bekväma valsrattar, ny radmatararm och ny elegant maskinväska behändig även som resväska för övernatt-bruk.

Fortfarande har Facit Privat 5 års förmånsgaranti — marknadens enda i sitt slag!
På premieköp från 25:— i månaden. Kan även hyras.

Se och prova nya Facit Privat — marknadens mest köpta hemskrivmaskin — hos oss!

FACIT **ÅTVIDABERGS**

Försäljning och service på 140 platser

Säljes även av bok- och pappershandlare samt andra auktoriserade återförsäljare

Firma Golvbeläggningar

NORE JOHNSON Övre Bergsgatan 14, GÄVLE
Tel. 12 67 52

Utför golvbeläggningar av olika slag, speciellt plast- och massagolv.
Underlagsmassa för avjämning av ojämna golv
Representant för Linotolgolv

BETALD

ANNONSPLATS

BOLLNÄS BIL- & MEKANISKA AB
Långgatan 28, Bollnäs **Telefon 105 69, 126 69**

Tillverkning:
RAPID SNABBLYFTBLOCK
INBYGGDA BLOCK
OCH BLOCKVAGNAR

Beställningsarbeten:
SVARVNING - FRÄSNING
PRESSNING - SVETSNING
MASKINREPARATIONER

Hotel Boulogne
Fru Aina Åström Gävle
Rekommenderas
Byggmästargatan 1
Tfn växel 12 63 52, 12 39 52

Gynna
"BOCKENS"
annonsörer

VARFÖR VI BLEV DOMUS

... Ja, det är helt enkelt vår ständiga utvecklingssträvan mot större enheter som är orsaken till detta namnbyte. Fortfarande föreningsägda kan våra varuhus i Gävle och Sandviken genom samköp med övriga Domusvaruhus i landet göra förmånligare inköp, något som helt naturligt kommer Er som konsument till godo. Domus är ett latinskt ord som betyder, hem, bostad men också familj, husfolk, hemort.

Domus är alltså ett väl funnet namn. Vi hoppas att det skall bli ett

DOMUS

för hela familjen hela året

DOMUS GÄVLE/SANDVIKEN

ARNO HOLM AB

Mejeriprodukter

GÄVLE

Tel. 12 40 45, 12 45 41, 11 28 41

OST
svensk
dansk
finsk
holländsk
SPECIALKVALITEER

ÄGG
färska
kvalitetskontrollerade

Ernst Express AB

Avesta - Telefon 509 10

SVEN LUNDBERGS BLOMSTERHANDEL

Thulehuset Gävle

Tfn 12 57 34, 11 81 34

Medlem av Blomsterförmedlingen

TESTEBO-TVÄTTEN

REKOMMENDERAS

Tfn 026/12 69 34, 11 19 29

HOLMGRENS VULK

Försäljning av nya däck

Reparationer

Regummeringar

N. Skeppargatan 13 – Gävle

Tfn 026/12 36 03

NYA TRÄVARUAFFÄREN

allt i trävaror

Sätravägen 14, Gävle

Tfn 026/12 20 78

SKYLTAR

i rostfritt stål, metaller o. plast

A-B ROSTFRIA SKYLTAR

S. Kansligatan 8 Gävle

Tfn 026/12 73 01

AB GÖSTA ANDERSSONS ÅKERI

Tredje Tvärgatan 48, GÄVLE

Telefon växel 11 52 90

UTFÖR: **Alla slags transporter**
Schakt- och planeringsarbeten
Berg- och Stensprängning

MASKINPARK: Grävmaskiner, Traktorer, Lastbilar, Lyftkranar

FÖRSÄLJER: Fabriksblandad betong, Sand, Grus, Singel, Makadam och Vägmaterialier

Grustaget RÖRBERG telefon 330 48
Grustaget VARVA telefon 671 01

Elkompaniet
ALLT I EL
TV RADIO

Försäljning och service med ansvar!

Nygatan 36 – N. Centralgatan 7

Tel. 12 28 37, 12 45 43

HÖR MED DEN SOM HAR AGA

Säljes av

Gävle TV service

S. Kungsgatan 25 Tel. 11 71 40
GÄVLE

Allt i liosmedel

Dagligen färska varor

Edvard Lindblom
Matvaruaffär
Gävle
Tfn 026/11 22 11 och 12 16 11

VID GÄVLE-BESÖK!

Välkommen till

Bastubad — Romerskt bad

SIMHALL

Karbad — Övningsbassäng

Solplage

PERSSONS KIOSK

Kungsbäck — Gävle

Rekommenderas

Tfn 026/11 04 00

STOLPAR

PÅLAR

SLIPERS

PLYWOOD

STAMMBLÖCKE

TIMMER

MASSAVED m. m.

Kilafors Jernverksaktiebolag, Kilafors

STOLPAR

PÅLAR

SLIPERS

PLYWOOD

STAMMBLÖCKE

TIMMER

MASSAVED m. m.

Kilafors Jernverksaktiebolag, Kilafors

LJUSNAN

Tidningen för Hälsingland

BOLLNÄS

Tel. 0278/130 00

2

bra sätt att få lönen utbetald genom sparbanken

- **på checkräkning**
  Lönen sätts in på en personlig checkräkning. Varje månad kan ett visst belopp överföras till sparbankskonto med högre förräntning. På checklön får Ni också ränta.
- **på sparlönekonto**
  Ni får ränta på Er lön från avlöningsdagen — på samma sätt som när pengar sätts in på vanlig sparbanksräkning.

Sparbankslön står öppen för alla som antingen redan har banklön eller lön utbetald på annat sätt.

I sparbanken har Ni valmöjligheter — vi lämnar Er gärna ytterligare upplysningar.

GÄVLEBORGS SPARBANK

För höga krav...

TRANSPORTVAGNAR

av **Bollnäs Verkstads,** sedan många år välkända fabrikat

SPECIALVAGNAR för
GRÄV-, SCHAKT- och **PLANERINGSMASKINER**

Egna konstruktioner för
SKEPPSVARV, GRUVOR, JÄRNBRUK och övrig industri

Landets ledande tillverkare inom branschen

Bollnäs Verkstads AB

BOLLNÄS Telefon 0278/200 00 vx

KVALITET — SMIDIGHET — STYRKA

Södra Norrlands Trädgårdscentral

SKÅNELAGRET

Odlarnas organisation

Alltid till tjänst med förmedling av alla sorters **grönsaker, rotfrukter** och **sydfrukter**

Tel. GÄVLE, gruppnummer 12 96 20

Edsbyns Tryckeri

för

- **DATABEHANDLINGS-** och
- **ÄNDLÖSA BLANKETTER**
- **SNABBSET**
- **KASSABLOCK**
- **VARMCARBONISERADE BLANKETTER**

enligt Transcritmetoden

EDSBYNS TRYCKERI AKTIEBOLAG

Boktryck — Offset

— tryckeriet med resurserna

Telefon 0271/212 85

Allt för hunden

Hundarnas specialaffär

Grönlunds SPORT

DROTTNINGGATAN 15

TEL. 12 61 90

Pensionat Kronsäter

Hotell och pensionat

Trevliga rum

Låga priser

Vackert läge

Marma Tfn 026/750 24

AB ERIK Sohlberg's

Livsmedel, Gävle

Telefon 026/12 96 30

Sohlbergs tillverkningar

— en garanti för hygien och kvalitet —

Finns i de flesta av länets livsmedelsaffärer

FÖR HYNS SKULL TAG REPORIA

— den medicinska skönhetstvålen

HELA FAMILJENS TVÅL

AB Elfströms Tekn. Fabrik • Gävle

S&L

SÖDERKVIST KOPPLINGAR

MOTORRENOVERINGAR

METALLISERING

MASKINARBETEN OCH MASKINBYGGNAD

AB SÖDERLUND & LINDSTRÖM

TEL. 12 93 20 - GÄVLE

GÖR ETT BESÖK PÅ

Lindströms konditori

Ockelbo — Telefon 401 60

Känt för sitt goda kaffe och goda bakverk

GÄVLE LAST BIL CENTRAL

UTFÖR
transporter, schaktningar

LEVERERAR
grus, sand, väg- och betongmaterial
samt matjord

Gävle Lastbilcentral

N. Skeppsbron 1 Tel. 11 30 30, 11 30 31

"STÖVELN"-ÖBERG

Cykel o. Sportaffär

Norra Kungsgatan 13, Gävle - Telefon 12 50 43

ALLT I CYKLAR och SPORTARTIKLAR

Reparationsverkstad

Ockelbo Sparbank

arbetar i bygden för bygden. Insättningar i sparbanken kommer Ockelbo-bygden tillgodo i form av lån till bostäder, jordbruk, småindustri, hantverk och handel m. m.

OCKELBO SPARBANK

— Hemortens och bygdens egen bank —

Värme Oljeeldning Sanitet

NYANLÄGGNINGAR,
REPARATIONER
OCH SERVICE

RING 11 51 30

GEFLE RÖR

GÄVLE
2:a Tvärgatan 13—15
Tel. 11 51 30

SANDVIKEN
Bredmossvägen 3
Tel. 575 80 - 538 19

VAR SKALL JAG SÄTTA IN MINA PENGAR?

VAR SKALL JAG SÄTTA IN MINA PENGAR?

JORDBRUKSKASSEFÖRBUNDEN

. . . NATURLIGTVIS I

JORDBRUKSKASSAN

NÄR DET GÄLLER

- MC-
- KÖR-
- TRAFIK-
- BUSSKORT –

vänd Eder med förtroende till

BIL- och TRAFIKSKOLAN

Inneh.:
Olof Stråhle o. Berndt Friskman
S. Kansligatan 7 a, GÄVLE
Tel. 12 54 94 - 12 05 08

BILÄGARE!

Till Eder tjänst.

Beg. bildelar stor sortering

NYA DELAR!

Ljuddämpare och avgasrör

Även Abarth avgassystem

Reservdelslager för Volkswagen

Däck och batterier

Biltillbehör

AB BIL & RESERVDELAR

Näringen, Gävle tel. vx. 11 56 30

Westlund & Söner Boktryckeri ab

N. Kungsgatan 31, Gävle

Tel. 18 03 08 växel

Ett modernt utrustat tryckeri till Ert förfogande

KEDBRANDT & WICKBERG

INGENIÖRSBYRÅ AB

S. Kansligatan 11, Gävle

Telefon växel

11 57 40

Utför förslag till värme- och ventilationsanläggningar samt sanitäranläggningar

Utövar kontroll och tillsyn

Utredningar, granskningar och besiktningar

GÄVLE Glass

Vid besök i Stockholm

ställ bilen i

P-KLARA

BILPARKERING

alltid öppet — mitt i city

tel. 11 52 45, kör in från
Vasagatan - Vattugatan

Älvkarleby Turisthotell "Turisten"

Tel. 721 44, 725 11

Öppet: febr.—maj: söndagar
maj—sept.: dagligen

HOTELLET öppet året runt

Det hör till god smak

att begära

Avesta Pilsner

Fråga efter AVESTA hos Eder handlare
eller beställ genom
Vattenfabriken CIDROX A.B., Sandviken

AB ÖBY BRYGGERI S. VALBO

PRESENTAFFÄR

BYGGNADSGLAS

PLASTGLAS

BILRUTOR

Norelius & Thorssell AB

Drottninggatan 6 GÄVLE Tel. 11 51 90

GÄVLE SMIDE

JÄRNKONSTRUKTIONER

KAROSSERI- OCH

BILFJÄDERRIKTNING

Beckasinvägen Näringen Tfn 026/12 06 70

PIGALLE grill

på centrala söder

Öppet: Vard. 08.00–24.00. Lörd. 08.00–24.00.

Barn halva priser

God husmanskost och grillade rätter

Tfn 12 40 44

Hälsinge
Messmör
GER HÄLSA
och KRAFTER

Södra Hälsinglands
Mejeriförening
BOLLNÄS
Tfn 0278/131 60

STORVIKS
KRAFT AB

Justering och ombyggnad av
elmätare

Tfn 0290/111 00

KOPPARFORS
aktiebolag
OCKELBO

Tillverkar:
TRÄVAROR
CELLULOSA
KARTONG
LÅDÄMNEN

Byggnadsmaterial

Trävaror

AB HJ. ANDERSSON & Co

S. SKEPPSBRON 18, GÄVLE - TEL. 11 56 10

— en central för byggmaterial —

Träffpunkten i Kilafors

JÄRNVÄGSHOTELLET

GOD MAT
BEKVÄMA RUM
LÅGA PRISER

Telefon 0278/500 23

TRÄVAROR
BYGGNADSMATERIAL
TAKTÄCKNINGAR
GOLVLÄGGNINGAR

ELON JOHANSSON AB

Sandviken **Gävle**

OPEL REKORD
COUPÉ

■ Starkare motor – 75 hk SAE ■ 0–100 på 17 sek. ■ Toppfart över 145 km/tim. ■ 4-växlad med golvspak ■ Dubbla bromssystem med servo-skivbromsar fram ■ Separata helt fällbara framstolar av flygplanstyp ■ Luxuös inredning.

GM
General Motors

Bröderna Hansson
STORVIK

HALSINGLAND

Framåt annons- och nyhetsorgan med fast förankring i bygden.

HUDIKSVALLS-TIDNINGEN
med
HÄLSINGLANDS TIDNING

Hudiksvall - Tel. 15 400

Hälsinglands största dagstidning —
en tidning för Hälsingland

Ång-tvätten

Tvättar allt för alla

Butiker i hela länet

– –

Kom ihåg TVÄTTBAREN i Gävle,

N. Köpmangatan 12

FORSA KOMMUN

Forsa kommun i norra Hälsinglands vackraste trakter, kan erbjuda:
Den som vill bygga bostad, såväl permanent som för fritidsändamål, välbelägna och vackra tomtområden.
Den som vill starta och driva industri, välbelägna tomtmarker klara för bebyggelse.

Landsvägsförbindelser:
Kommunens centralorter Sörforsa och Näsviken belägna intill riksväg 84 å sträckan Hudiksvall—Ljusdal, 8—12 km. från Hudiksvall. Goda bussförbindelser.

Järnvägsförbindelser:
Stationerna Forsa och Näsviken belägna å järnvägslinjen Hudiksvall—Ljusdal ger goda möjligheter för järnvägsresor och -transporter.

Inom kommunen finnes:
God tillgång på elkraft.
God tillgång på arbetskraft.

Sök kontakt med kommunalkontoret, kommunalkamreraren, som kan ge råd för lösning av olika önskemål.
Adress: Forsa.
Telefon: 0650/320 00.

Kommunalnämnden

Pris 9 kronor

Bocken 1965 (1964/65)
Dokumentet är skannat med upplösningen 300 punkter/tum (120 punkter/cm) och är direkt överfört till filformatet PDF (ver. 6.0 eller senare). Arbetet har utförts av **Ulf Holmberg 2008-10-07**.